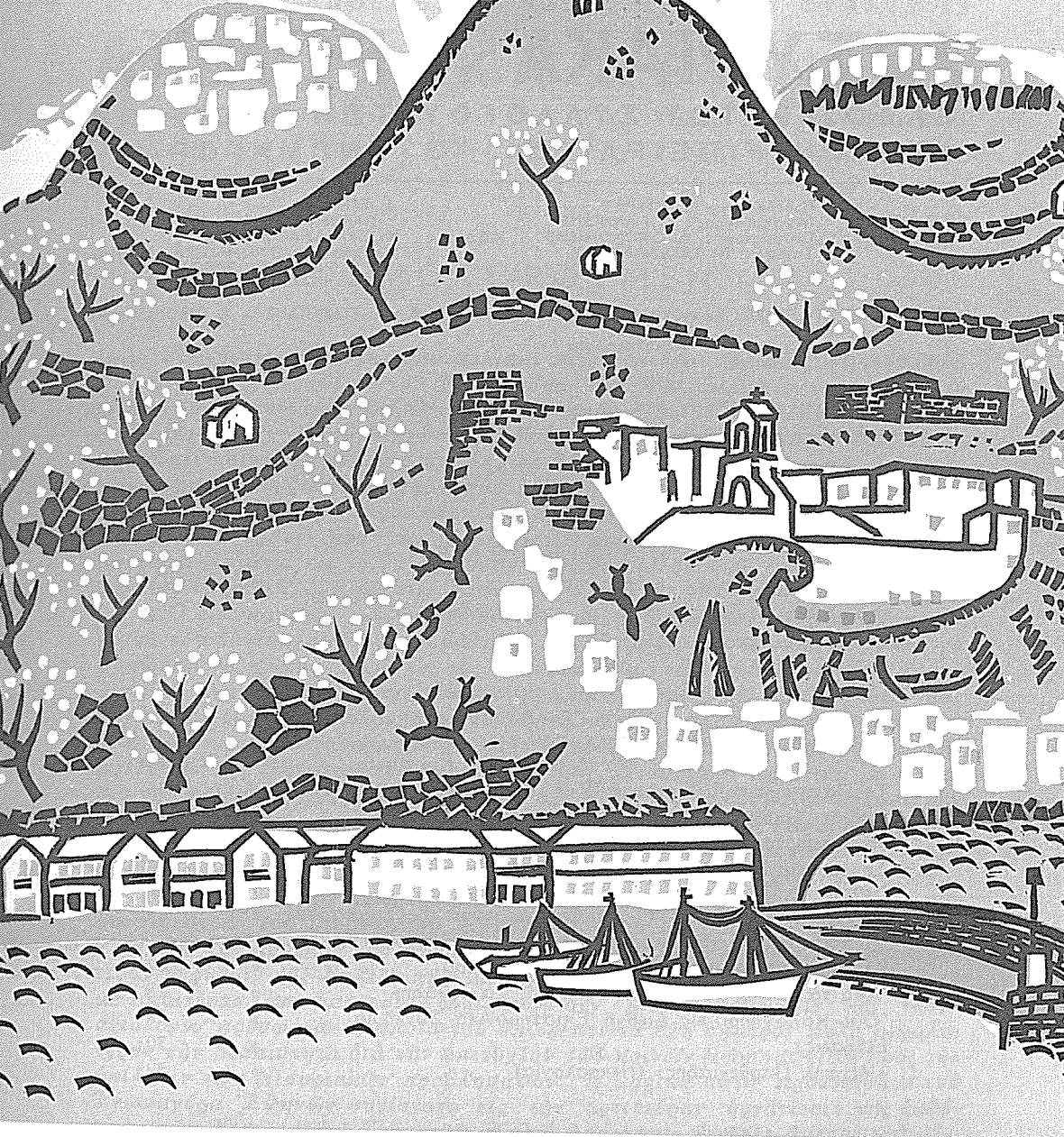

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΕΤΟΣ 2^{ΟΝ} - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1956 - ΤΕΥΧΟΣ 13

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ — ΠΕΙΡΑΙΩΣ "Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ,"

ΕΚΔΟΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ. Πρόεδρος: Κ. ΜΟΥΡΑΣ
'Αντιπρόεδρος: Κ. ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
Γραμματεὺς: Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ
Ταμίας: Ν. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

ΜΕΛΗ: Δ. ΚΕΝΤΡΗΣ
Ι. ΠΑΡΘΕΝΑΔΗΣ
Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ
'Ο Πρόεδρος "ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ," 'Αθηνών
» » "ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ," »
» » "ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΘΕΡΜ'ΑΝΗΣ," »

ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Κ. ΜΟΥΡΑΣ - ΠΑΥΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ - Α. ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ - Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ (Προσωρινή): 'Αλληλογραφία
'Εμβόσματα: Κ. ΜΟΥΡΑΝ - δόδος ΦΩΚΙΟΝΟΣ ΝΕΓΡΗ 32 - ΑΘΗΝΑΙ
Συνεργασίαι

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 60 — ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 3 — ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προχωροῦμεν—'Υπὸ τῆς Συντάξεως.	Σελίς	1
'Αναμνήσεις (ποίημα) 'Υπὸ Μ. Παρθενιάδῃ . . .	»	2
Συλλογικαὶ ἀνακοινώσεις	»	3
Κρίσεις καὶ Σχόλια	»	6
«'Ο Παλῆς Νισύριος» 'Υπὸ Κ. Σακελλαρίδῃ . . .	»	9
'Απὸ τὰ Παιδικὰ μου—'Υπὸ «'Ενὸς Νισυρίου» . .	»	10
Γόρο ἀπὸ τὴν 'Ιστορίαν τοῦ 'Αγ. Νικήτα τοῦ Νισυρίου 'Υπὸ Καθηγ. Π. Κρητικοῦ	»	11
Τὸ Πανηγύρι τοῦ Σταυροῦ 'Υπὸ Κ. Μούρα	»	16
'Απ' οἱ θυμῶν—'Υπὸ Ν. Σακελλαρίδῃ	»	17
Τὰ γεγονότα τοῦ 'Ιουνίου 1903—'Επιμέλεια Κ. Σακελλαρίδῃ	»	18
Σημειώσεις ἀπὸ τὴ Νίσυρον 'Υπὸ Θ. Θεοχαρίδῃ . .	»	20
Νισύρι-ες Παροιμίαι	»	22
Τὰ 'Εργὰ στὸ Γυαλί (Τὸ πλῆρες κείμενον τῆς Συμβάσεως)	»	23
'Η Καταστροφὴ τῆς Νισύρου ἐξ ὀργῆς 'Αντωνίου καὶ Κλεοπάτρας (41 π.χ.) 'Υπὸ Λ. Κοντοβεροῦ . . .	»	27
'Απὸ τὰ Νικειὰ στ' Αὐλάκι τοῦ Γ. Κ. Ζαχαριάδῃ . .	»	28
'Ο κ. Καλογήρου εἰς Διεθνή 'Επιστημονικὰ Συνέδρια	»	29
Εἰδήσεις	»	30
«Μιχαὴλ Παρθενιάδης» (Νεκρολογία)	»	32

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΤΩ ΝΟΜΩ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Σύλλογος Νισυρίων "Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ,"

ΤΥΠΟΓΡ.: 'Αντώνιος Κόμης—'Ιπποκράτους 7^α— ΑΘΗΝΑΙ

ΣΗΜ.— Τὸ ἐξώφυλλο ἐφιλτέχνησε ὁ συμπατριώτης μας Ζωγράφος—Χαράκτης
Κ. Μήτσος Σακελλαρίδης.

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ "Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ"

ΠΡΟΧΩΡΟΥΜΕΝ

Με ιδιαιτέραν ικανοποίησιν καὶ περισσοτέραν ἐλπίδα σήμερον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Γνωμαγόρα Ἀθηνῶν ἀπευθύνεται καὶ πάλιν εἰς τοὺς συμπατριώτας μας διὰ μίαν νέαν προσπάθειαν περισσότερον ἔντονον ἀπὸ οἰανδήποτε ἄλλην ἐποχὴν τῆς Συλλογικῆς μας δράσεως. Καὶ εἶναι πράγματι κοινὴ ἡ ὁμολογία ὅτι ἄρχισε ἤδη μία σοβαρὰ κίνησις διὰ τὴν προώθησιν τῶν ζωτικῶν προβλημάτων τοῦ νησιοῦ μας. Αἱ Δημοτικαὶ μας ἀρχαὶ καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Νισυριακῶν Σωματείων ἔχουν ἤδη προσανατολισθῆ πρὸς τὴν ὁρθὴν τοποθέτησιν ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀρχίσουν νὰ γίνονται ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα κοινοφελῆ ἔργα εἰς τὴν Νίσυρον.

Ὁ Γνωμαγόρας Ἀθηνῶν θὰ θεωρήσῃ σοβαροτάτην ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τοῦ ἐὰν δυνηθῇ νὰ προβάλλῃ τὰ προβλήματα τοῦ νησιοῦ μας, καὶ νὰ θεοηθήσῃ νὰ γίνουν αὐτὰ εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν συνείδησις καὶ ἔργον ἀμέσου ἀνάγκης εἰς ὅλους τοὺς συμπατριώτας μας, εἰς τὰς τοπικὰς μας ἀρχὰς καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς χώρας. Καὶ ἀκριβῶς εἰς τοῦτο κατὰ κύριον λόγον συνίσταται ἡ πρωταρχικὴ σημασία ἡ ὁποία ἀποδίδεται εἰς τὴν συνέχισιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ μας, Νισυριακὰ Χρονικὰ. Ἡ σημασία τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς καὶ ἡ ἀνάγκη διὰ μίαν ὅσον τὸ δυνατόν ἀριωτέραν καὶ ἐκτενεστέραν προσπάθειαν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς προβολῆς, τῶν Νισυριακῶν προβλημάτων καὶ τοῦ Συντονισμοῦ τῶν προσπαθειῶν τῶν συμπατριωτῶν μας, ὅπουδήποτε καὶ ἐὰν εὑρίσκονται, καθιστοῦν τὸ ἔργον τῆς ἐκδόσεως, εἰς τὸ ὕψος τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται, ἔργον ἀνώτερον τῶν δυνατοτήτων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γνωμαγόρα Ἀθηνῶν.

Εἰς τὴν ἀρχικὴν του προσπάθειαν διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότεραν εὐρυνσιν τῆς Συλλογικῆς Συνεργασίας τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον μὲ ιδιαιτέραν ικανοποίησιν ἀντιμετώπισεν μίαν προθυμίαν καὶ τόσον ἀξιόλογον προσφορὰν ἡ ὁποία τοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἔχῃ σήμερον πολὺν μεγαλυτέραν τὴν βεβαιότητα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν κοινῶν προσπαθειῶν πρὸς τὴν ἐπίλυσιν τῶν Νισυριακῶν προβλημάτων. Ἡ ἀρχικὴ αὕτῃ προσπάθεια τοῦ Γνωμαγόρα Ἀθηνῶν συνίστατο εἰς τὴν ἀριωτέραν ὁργάνωσιν τῆς ἐκδόσεως τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν. Καὶ ἡ ἀπάντησις ὑπῆρξε ἄμεσος καὶ ἀξιόλογος. Ἐκλεκτοὶ συμπατριῶται μας μὲ προθυμίαν προσέφεραν τὴν ἐνεργητικότητα, τὴν πείραν καὶ τὸ κύρος τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ περιοδικοῦ μας. Μία νέα Ἐκδοτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀφοῦ κατὰ τὸ διάστημα τῶν τριῶν τελευταίων μηνῶν οἱ ὁποῖοι ἐμεσολάβησαν ἀπὸ τὴν ἐκδοσιν τοῦ προηγούμενου τεύχους, ἐμελέτησεν εἰς τὰς λεπτομερείας του τὸ πρόβλημα τῆς ὅσον τὸ δυνατόν ἀριωτέρας καὶ πληρεστερας ὁργανώσεως τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν, ἀνέλαβε τὴν ἐκδοσὶν τῶν μὲ τὰς καλυτέρας προοπτικὰς, καὶ τὴν ἀπόλυτον βεβαιότητα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Γνωμαγόρα Ἀθηνῶν θεωρεῖ τὴν σύστασιν τῆς Ἐκδοτικῆς Ἐπιτροπῆς μὲ τὰς δυνατότητας τὰς ὁποίας ἡμπο-

ρεῖ νὰ ἀναπτύξῃ ὡς τὴν καλυτέραν ἐγγύησιν διὰ τὴν προώθησιν τῶν Νισυριακῶν προβλημάτων.

Σήμερον συνεπῶς ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ Περιοδικοῦ μας δὲν εἶναι μόνον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου μας τὸ ὁποῖον ἀπευθύνεται καὶ πάλιν πρὸς τοὺς Συμπατριώτας μας διὰ μιὰν Πατισυριακὴν Συνεργασίαν ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐκδοτικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν ἡ ὁποία διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ της δὲν ἔχει μόνον ἀνάγκην τῆς παραλλήλου προσπαθείας τοῦ Συλλόγου ἀλλὰ καὶ τῆς θερμῆς συμπαροστάσεως ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν Συμπατριωτῶν μας.

Ἡ Ἐκδοτικὴ Ἐπιτροπὴ εἶναι βεβαία διὰ τὴν κανανόησιν καὶ τὴν προθυμίαν τὴν ὁποίαν θὰ συναντήσῃ διὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον ἀνέλαβεν. Μὲ ἐμπιστοσύνην καὶ βεβαιότητα ἀπευθύνεται κυρίως εἰς τοὺς Συμπατριῶτες μας τῆς Ἀμερικῆς ποὺ ἀπετέλεσαν πάντοτε τὸν κύριον Συντελεστήν κάθε σοβαρᾶς ἐκδηλώσεως στὸ Νησί μας. Ἡ ἀγάπη τῶν συμπατριωτῶν μας αὐτῶν γιὰ τὸ νησί μας καὶ οἱ θυσίαι ποὺ πάντοτε καταβάλλουν γιὰ τὴν ἐνίσχισίν του θὰ, βροῦν ἡμεῖς βέβαιοι, διὰ τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν τὸ καλύτερον μέσον ἐκφράσεως καὶ ἀξιοποιήσεως των. Τὰ Νισυριακά Χρονικά θὰ μειώσουν τὴν μεγάλην ἀπόστασιν ἡ ὁποία τοὺς χωρίζει ἀπὸ τὸ νησί μας, θὰ γνωρίσουν στὰ παιδιὰ τους τὴ Νίσυρο, θὰ ζωντανεύουν πάντα στὰ μάτια καὶ τῇ σκέψῃ τῶν ἰδίων τὶς εἰκόνες ποὺ σιγὰ σιγὰ σβύνουν ἀπὸ τὴν μακρόχρονη ἀπουσία ποὺ τοὺς ἐπιβάλλει ἡ μεγάλη ἀπόστασις. Μὲ τὰ Νισυριακά Χρονικά θὰ εὐρίσκονται πάντα κοντὰ στὴ Νίσυρο θὰ γνωρίζουν ἀπὸ κοντὰ τὰ προβλήματα της, τὶς ἀνάγκαι καὶ τὶς ἀνησυχίαι τῶν ἐκεῖ συμπατριωτῶν μας, ὅτι δηλαδὴ ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγάπης, τῆς νοσταλγίας καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντός των.

Ἡ προσπάθεια νὰ γίνῃ ὁ ἠλεκτροφωτισμὸς κτῆμα ὅλων τῶν κατοίκων τοῦ νησιοῦ μας. Ἡ σταδιακὴ ἀνοικοδόμησις τῶν ἱαματικῶν μας λουτρῶν. Ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ παγοποιείου, καὶ ὁ ἐφοδιασμὸς τοῦ μὲ τὸν κατάλληλον μηχανολογικὸν ἐξοπλισμὸν καὶ ἡ κατασκευὴ τῆς ἀπαιτουμένης δεξαμενῆς. Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ ζητήματος τῆς ὑδρεύσεως τοῦ νησιοῦ. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς Γεωργίας καὶ Ἀλιείας καὶ ἀντιμετώπισις τοῦ ἐκπατρισμοῦ. Ἡ ἐπέκτασις τοῦ λιμενοβραχίονος. Ἡ βελτίωσις καὶ σταθεροποιήσις τῶν συνθηκῶν συνκοινωνίας μὲ τὴν Νίσυρον. Ἡ διάσωσις καὶ ἀξιοποιήσις τῶν Νισυριακῶν θησαυρῶν. Ὅλα αὐτὰ μᾶς δείχνουν πῶς πρέπει νὰ προχωρήσωμεν καὶ μᾶς παρουσιάζουν εὐρύτατον πεδίον συλλογικῆς προσπαθείας.

Α Ν Α Μ Ν Η Σ Ε Ι Σ

Γυρνᾷ ὁ νοῦς στὰ περασμένα πίσω
καὶ στοῦ νησιοῦ μου τρέχει τὶς ἀκρογιαλιές
καὶ ἡ καρδιά μου σπάρταρᾷ καὶ ξανανοιώνει σὰν ἀρχίσω
τῆς κάθε μιᾶς νὰ σκέπτωμαι τὶς ὁμορφιές.

Οἱ ἀμμουδιές, τὰ κύμματα, τὰ βράχια καὶ τὶ δὲν μοῦ θυμίζουν;
τὰ ξένοιαστα, τὰ παιδικὰ μου χρόνια τὰ χρόνια τὰ παλῆα
ποῦ μόνο οἱ ἀνάμνησες τώρα μὲ λικνίζουν,
τώρα, ποῦ πιά τὰ χρόνια μοῦ βάψαν ἄσπρα τὰ μαλλιά.

Πίσω γυρνᾷ ὁ νοῦς μου στὰ περασμένα
στὰ ἀκρογιαλία τοῦ νησιοῦ μου σταματᾷ
τὰ βλέπει τώρα ἔρημα καὶ χολιασμένα...
τὸν ἴδιο πόνο καὶ λαχτάραι, ἔχουν μ' ἐμᾶς κι' αὐτά.

ΠΑΛΛΗΟΣ ΝΙΣΥΡΙΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

– Ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων τοῦ νέου Δ.Σ. καὶ εἰς ἀπάντησιν σχετικῆς ἀναγγελίας, ἐλήφθησαν συγχαρητήρια ἐπιστολαὶ παρὰ τοῦ Δήμου Μανδρακίου Νισύρου, τοῦ ἐν Νέα Ὑόρκη Συλλόγου «ὁ Γνωμαγόρας», τοῦ τμήματος Γνωμαγόρα Νισύρου, τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου Νισύρου, τοῦ Σώματος Ναυτοπροσκόπων Νισύρου, τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ, τοῦ Σωματείου Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων «Ἅγιος Νικήτας», τῆς ἐξωραϊστικῆς Ἐπιτροπῆς κλπ.

– Τὸ Δ.Σ. κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 19-8-56 καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς προγενεστέρας ἀποφάσεως αὐτοῦ ὅπως ἐπεκτείνει τὴν δρᾶσιν τοῦ Συλλόγου εἰς ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερον ἀριθμὸν Νισυρίων καὶ φίλων τῶν Νισυρίων, ἐνέκρινε τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἀντιπροσωπεύσεως τοῦ Συλλόγου ὑπὸ μορφήν τρόπων τινὰ πρακτόρων αὐτοῦ: α) Εἰς Νίσυρον εἰς τὸν συμπατριώτην μας κ. Νικ. Βογιατζῆζ β) εἰς Ρόδον εἰς τὸν συμπατριώτην μας κ. Ἰωάννην Μ. Ρουσσέτον καὶ γ) εἰς Κῶν εἰς τὸν συμπατριώτην μας κ. Ἀντώνιον Κ. Πληθίδην. Οἱ προμνησθέντες ἀπεδέχθησαν μετὰ μεγάλης προθυμίας τὰ καθήκοντα ἅτινα τοὺς ἀνετέθησαν παρὰ τοῦ Δ.Σ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντιπροσώπευσίν μας εἰς τὴν Νισυριακὴν παροικίαν τῆς Ἀμερικῆς ἀπεφασίσθη κατ' ἀρχὴν ὅπως παρακληθῶσιν δύο ἐκ τῶν συμπατριωτῶν μας ἐξ ἐκείνων οἱ ὅποιοι θὰ εἶχον τὴν πρὸς τοῦτο εὐγενῆ προθυμίαν, ὅπως πρακτορεύσωσιν τὸ τμήμα. Εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους μας ἐδώσαμεν λεπτομερεῖς ὁδηγίας περὶ τῶν καθηκόντων τῶν.

Ἡ πρὸς τὸν Σύλλογον μηνιαία συνδρομὴ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως διὰ τὰ τακτικά καὶ τὰ ἀντεπιστέλλοντα μέλη ἀνέρχεται εἰς τρεῖς (3) δραχμάς.

Τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς ἀνέρχεται εἰς δέκα (10) δραχμάς.

Ἡ ἐτησία συνδρομὴ τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν διὰ τὸ ἐσωτερικὸν εἶναι δραχμαὶ ἐξήκοντα (60) διὰ δὲ τὸ ἐξωτερικὸν δολλάρια τρία (3).

Ὁ χαρτόδετος τόμος τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν τῶν τευχῶν τῆς 1ης περιόδου ἀποστέλλεται πρὸς τοὺς ἐπιθυμοῦντας τοῦτο καὶ εὕρισκομένους εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἑναντι πεντήκοντα (50) δραχμῶν. Διὰ δὲ τοὺς εὕρισκομένους εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἑναντι τριῶν (3) Δολλαρίων Ἀμερικῆς.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀνακοινώσεως πρὸς τὸν Νομάρχην Δωδεκανήσου κ. Γεώργ. Ρεμπάκον, τῆς ἀνακηρύξεως αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους τοῦ Συλλόγου μας ἐλάβομεν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν:

Ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου

Ρόδος τῇ 20-6-56

Πρὸς τὸν ἀγαθοεργὸν Σύλλογον Νισυρίων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς

«Ὁ Γνωμαγόρας»

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Ἐλαβον τὸ ὑπ' ἀριθ. 1/15-656 ὑμέτερον ἔγγραφον καὶ σᾶς εὐχαριστῶ θερμότατα διὰ τὴν ὑφ' ὑμῶν γενομένην πρὸς ἐμὲ τιμὴν νὰ με ἀνακηρύξητε ἐπιτίμον μέλος τοῦ ὑμετέρου Συλλόγου, οὗτινος γνωστὴ τυγχάνει καὶ πᾶν ἀγαθοεργὸς δρᾶσις.

Ἐπὶ τοῖς ἀποδεχόμενος εὐχαρίστως τὴν μνησθεῖσαν ἀνακήρυξιν δράττομαι τῆς εὐκαιρίας νὰς σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι καταβάλλω πάντοτε

πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων τῶν ἀπασχολούντων τὴν γενέτειράν σας καὶ νὰ σᾶς παρακαλέσω ἐν αὐτῷ ὅπως διαβιβάσητε πρὸς ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου τοὺς πλέον φιλικούς χαιρετισμούς.

Μετὰ πλείστης τιμῆς

Γ. Ρεμπᾶκος.

Νομάρχης Δωδεκανήσου.

Μέσω τοῦ Συλλόγου μας διετέθη παρὰ τοῦ συμπατριώτου μας κ. Γεωργ. Κ. Σακλαρίδη δωρεὰ ἐκ δύο χιλιάδων (2.000) δραχμῶν διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῆς Ποταμιτίσσης εἰς Νίσυρον. Σχετικῶς παραθέτομεν τὴν σχετικὴν ἐνέργειαν τοῦ Συλλόγου.

Σύλλογον Νισυρίων «ὁ Γνωμαγόρας» τμήμα Νισύρου. Εἰς Νίσυρον.

Ἀγαπητὲ ἀδελφὲ Πρόεδρε,

Σᾶς διαβιβάζομεν μαζὺ μὲ τὴν παροῦσαν μας δραχμὰς δύο χιλιάδας (2.000), ὅσας εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ σᾶς διαβιβάσῃ μέσω ἡμῶν ὁ ἀδελφὸς καὶ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων μελῶν τοῦ Γνωμαγόρα κ. Γεώργ. Σακλαρίδης καὶ ἡ ἀξιοτίμος σύζυγός του κ. Κατίνα, ἵνα χρησιμοποιηθῶσιν διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ δικτύου τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ εἰς τὸν καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Ποταμιτίσσης εἰς τὴν νῆσον μας. Διὰ τὴν πλήρη ἐνημέρωσίν σας περὶ τοῦ τρόπου διαθέσεως τοῦ προμνησθέντος ποσοῦ κοινοποιοῦμεν κατωτέρω ἐπιστολὴν τῶν ὡς ἄνω δωρητῶν.

«Πρὸς τὸ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου «Γνωμαγόρας» Ἀθηνῶν - Πειραιῶς»

Ἀγαπητὲ μου κ. Πρόεδρε,

Ἐπιθυμία τῆς συζύγου καὶ ἐμοῦ εἶναι ὅπως δι' ἐξόδων μας γίνη ἡ ἠλεκτρικὴ ἐγκατάστασις εἰς τὴν ἐν τῇ Πατρίδι μας ἐκκλησίαν τῆς Ποταμιτίσσης. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐσωκλείομεν δραχμὰς δύο χιλιάδας τὰς ὁποίας παρακαλοῦμεν ὅπως μεταβιβάσητε πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ τμήματος Γνωμαγόρα Νισύρου κ. Χριστοφόρου, ὁ ὁποῖος μετὰ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου κ. Νικ. Χατζόγλου καὶ τοῦ Δημάρχου κ. Γιαλούρη θὰ ἀποτελέσουν τὴν ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία θὰ ἐπιβλέψῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθυμίας μας αὐτῆς.

Ἐν Ἀθῆναις 31 Αὐγούστου 1956

Μὲ ἐκτίμησιν

Γεώργης καὶ Κατίνα Σακλαρίδου.

Ἐν συνεχείᾳ, ἀφοῦ σᾶς παρακαλέσωμεν κ. Πρόεδρε, ὅπως μᾶς κρατήσητε ἐνημέρους τῆς πορείας τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἐπιθυμίας τῆς Κυρίας καὶ τοῦ Κυρίου Γ. Σακλαρίδη, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐξάρωμεν τὰ εὐγενικὰ καὶ γνωστότατα ἄλλωστε ἐκ προγενεστέρων ἐκδηλώσεων αἰσθήματα ἀγάπης πρὸς τὴν ὥραίαν μας Νίσυρον τῶν δωρητῶν καὶ νὰ τονίσωμεν τὴν ἀνάγκην τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ νησί μας τῶν ἰδιωτικῶν εὐγενικῶν ἐκδηλώσεων, τὴν προώθησιν καὶ πρόκλησιν τῶν ὁποίων μετ' ἰδιαιτέρας ἐπιμελείας θὰ πρέπει νὰ φροντίζῃ ὁ «Γνωμαγόρας».

Μὲ ἀδελφικούς χαιρετισμούς

Ὁ Πρόεδρος

Παν. Σακελλαρίδης

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Γεώργ. Ε. Λαμπάδης

Εἰς ἐκτέλεσιν σχετικῆς ἀποφάσεως τὸ Δ.Σ. ἐπεσκέφθη τὴν 5.10.56 τὸν Δωδεκανήσιον Ὑπουργὸν Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Στ. Κωτιάδην. Σκοπὸς τῆς ἐπισκέψεως ἦτο ἡ ἐκπλήρωσις ὀφειλομένης φιλοφροσύνης πρὸς τὸν συμπατριώτην μας Ὑπουργὸν καὶ ἡ ἐνημέρωσις αὐτοῦ διὰ τὰ φλέγοντα καὶ ζωτικὰ ζητήματα τῆς Νήσου μας. Εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν πα-

ρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ., ἀφοῦ διεβιβάσθησαν αἱ εὐχαὶ ὅπως τὸ ἀναληφθὲν ὑπ' αὐτοῦ ἔργον στεφθῇ ὑπὸ ἐπιτυχίας, ἀνεπτύχθησαν διεξοδικῶς τὰ φλέγοντα ζητήματα τοῦ Νησιοῦ μας καὶ κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν συζήτησιν ἐθίγησαν πολλὰ ἐκ τῶν γενικῶν προβλημάτων τῶν ἀφορώντων τὴν πρόοδον τῆς Δωδεκανήσου. Ἐτογίσθη ἡ ἀνάγκη συμπαραστάσεως τοῦ Κράτους διὰ τὴν ὑδρευσιν, τὴν ἐπέκτασιν τοῦ Λιμενοβραχίονος, τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν συγκοινωνίας. Ὁ κ. ὑπουργὸς ὅστις εὐρέθῃ γνώστης ὄλων τῶν ἀπασχολούντων ἡμᾶς ζητημάτων ὑπεσχέθη νὰ φροντίσῃ τὴν ἀποστολὴν διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν γεωλόγου ἵνα ἐξαντληθῇ τὸ θέμα τῆς ἐξευρέσεως ὑπογείου ὕδατος καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀποκλεισμοῦ τῆς τοιαύτης πιθανότητος νὰ προωθηθῇ τὸ θέμα τῆς χρηματοδοτήσεως τῆς κατασκευῆς ὕδατοδεξαμενῶν. Διὰ τὸν λιμενοβραχίονα ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι δὲν βλέπει πιθανὴν Κρατικὴν χρηματοδότησιν διὰ σοβαροῦ σχετικοῦ κονδυλίου καὶ ἀναμένει μᾶλλον κρατικὴν ἐνίσχυσιν εἰς τυχὸν ἐκδηλωθησομένην ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν λ.χ. τοῦ Συλλόγου Γνωμαγόρα Ἀμερικῆς ἣν εἶχε τὴν σχετικὴν δυνατότητα. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπεσχέθη τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν συγκοινωνίας καὶ ἐξέφρασε τὴν ἀπόλυτον αἰσιοδοξίαν του διὰ τὴν πρόοδον τῆς Δωδεκανήσου γενικῶς καὶ τῆς Νισύρου εἰδικώτερον καὶ ἐξεδήλωσε τὴν προθυμίαν ὅπως ἔρχεται συμπαραστάτης κάθε προσπάθειας τοῦ Γνωμαγόρα.

Παρὰ τοῦ Δ.Σ. ἀπεφασίσθη ἡ συγκρότησις περὶ τὸν Σύλλογον Τμήματος Γυναικῶν καὶ Νέων, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν διεύρυνσιν τῆς δράσεως τοῦ Συλλόγου καὶ τὴν ἀνανέωσιν τῶν στελεχῶν αὐτοῦ.

Τὸ Δ.Σ. ἀπεφάσισε τὴν συγκρότησιν ἐκδοτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ «ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» μὲ ἀρμοδιότητα ὅπως ἐπιληφθῇ μετὰ πάσης πρωτοβουλίας τὰ τῆς ἐκδόσεως τούτου. Εἰδικώτερον εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Ἐπιτροπὴν τῶν «Ν.Χ.» ἀνατίθεται ἡ εὐθύνη τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς καθ' ὅλου πορείας αὐτοῦ ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι ἡ γενικὴ γραμμὴ καθ' ὅτι ἀφορᾷ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων, τῆς ἰδιαίτερας μας Πατρίδος καὶ τοῦ Συλλόγου, θὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Συλλόγου καθοριζομένην, πρὸς δὲ ὅτι τὰ «Ν.Χ.» θὰ καταστοῦν τὸ Ἐλεύθερον Βῆμα τῶν ἀπανταχοῦ Νισυρίων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀπόψεων αὐτῶν διὰ τε τὸ συμφέρον τῆς ἰδιαίτερας Πατρίδος καὶ τῆς Συλλογικῆς προσπάθειας. Ἡ οἰκονομικὴ διαχείρισις τοῦ περιοδικοῦ θὰ εἶναι αὐτοτελής, ἐνσωματωμένη τελικῶς εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ Δ.Σ. Τὸ Δ.Σ. θὰ βοηθῇ τὴν Ἐπιτροπὴν μεριμνῶν διὰ τὰς εἰσπράξεις τῶν συνδρομῶν, δωρεῶν κ.λ.π. ἐσόδων τοῦ περιοδικοῦ, ἄτινας καὶ θὰ ἀποδίδῃ πρὸς τὴν Ἐκδοτικὴν Ἐπιτροπὴν.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. περὶ συγκροτήσεως ἐκδοτικῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ν.Σ. συνεκροτήθη αὕτη ὡς κατωτέρω:

Πρόεδρος: Κ. Μούρας, Ἀντιπρόεδρος: Κ. Γιαννίδης, Γραμματεὺς: Ἀλ. Οἰκονομίδης, Ταμίας: Νικ. Σακελλαρίδης.

ΜΕΛΗ: Δημ. Κέντρης, Ἰωάνν. Παρθενιάδης, Κωνστ. Σακελλαρίδης. Ἀρμόδ. Γιαννίδης, Παῦλος Σακελλαρίδης, Γιάννης Οἰκονομίδης.

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν θὰ μετέχουν καὶ οἱ Πρόεδροι ἢ νόμιμοι ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, τῶν ἐν Ἀθήναις Συλλόγων τῶν Νισυρίων, ἥτοι τοῦ Γνωμαγόρα, τοῦ Ἀγ. Ἰωάνν. Θεολόγου καὶ τῆς Παναγίας τῆς Θερμιανῆς.

Ὑπὸ τῆς Ἐκδοτικῆς Ἐπιτροπῆς συνεκροτήθη Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ.κ. Κ. Μούρα, Παῦλ. Σακελλαρίδης, Ἀρμοδίου Γιαννίδης καὶ Γιάννης Οἰκονομίδης.

Κ Ρ Ι Σ Ε Ι Σ Κ Α Ι Σ Χ Ο Λ Ι Α

Ὁφειλομένη ἀναγνώ- ρησις

Μεῖ ἰδιαιτέραν χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν δημοσιεύομεν κατωτέρω τὴν ἀπὸ 7 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. συγχαρητήριον ἐπιστολὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας πρὸς τὸν «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΝ» Ἀμερικῆς, δι' ἧς ἀναγνωρίζεται καὶ παρὰ τοῦ Κράτους τὸ μέχρι τοῦδε ἐπιτελεσθὲν ἐξαίρετον πράγματι Πατριωτικὸν ἔργον αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀποδίδεται ὁ δίκαιος ἔπαινος.

Εἰμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ ἐπίσημος αὐτῇ ἀναγνώρισις θὰ χαροποιήσῃ τοὺς ἀπανταχοῦ Νισυρίους καὶ θὰ συντελέσῃ διὰ μίαν ἀκόμη στενωτέραν προσέγγισιν τῶν Νισυρίων τῆς Ἀμερικῆς καὶ περαιτέρω δραστηριοποίησιν τοῦ Γνωμαγόρα μας, καθὼς καὶ τὴν παρακίνησιν καὶ ἄλλων Σωματείων δι' ἔθνοφελῆ δράσιν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
& ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7/11/55
ΠΡΟΣ

Τὸν Ἀγαθοεργὸν Σύλλογον
τῶν Νισυρίων «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ»
634, 8 Av

Εἰς Νέα ν Ὑόρκην

Μετ' ἰδιαίτερας ὀλης χαρᾶς, ἐπληροφόρηθμεν ἐξ ἀναφορᾶς τοῦ παρ' Ἡμῖν Διευθυντοῦ κ. Κωνστ. Μούρα, τὴν ὄντως ἀξιόλογον Ἔθνοπρεπῆ δράσιν ὑμῶν ἀπὸ τῆς συστάσεώς σας μέχρι σήμερον καὶ ἰδίως τὸ παρ' ὑμῶν ἐπιδειχθὲν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς ἰδιαίτερας σας πατρίδος Μανδρακίου Νισύρου.

Ἐκπληροῦντες εὐχάριστον καθήκον, παρακαλοῦμεν ὅπως δεχθῆτε τὰ πλέον θερμὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχαριστίας Ἡμῶν διὰ τὴν ἀξίαν πάσης ἐξάρσεως πατριωτικὴν δράσιν σας, μαρτυροῦσαν περιτράνω τὸ ὑψηλὸν Ἐθνικὸν φρόνημα, ὅπερ κυριαρχεῖ μεταξὺ τῶν μελῶν σας, εὐχόμενοι ὅπως τοῦ εὐγενοῦς καὶ ὠραίου ὑμῶν παραδείγματος καὶ ἄλλοι ὑπάρξωσι μιμηταί, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς φιλτάτης ἡμῶν πατρίδος.

Μετ' ἐξαίρετου τιμῆς καὶ ὑπολήψεως

Π. ΛΕΒΑΝΤΗΣ

Ὑπουργός

Ἐθνικῆς Παιδείας
καὶ Θρησκευμάτων.

Ἡλεκτροφωτισμός

Κατὰ πληροφωρίας ἐκ Νισύρου ἤρχισαν ἀπὸ πολλοῦ αἱ ἐργασίαι παροχῆς ἡλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς καταστήματα καὶ οἰκίας, αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν προχωροῦν μὲ τὴν ἀπαιτούμενην ταχύτητα. Οἱ λόγοι εἶναι δύο: α) διότι τὰς ἐργασίας ἐκτελεῖ εἰς μόνον τεχνίτης, ὁ μηχανικός δηλαδὴ τοῦ ἡλεκτρικοῦ ἐργοστασίου καὶ β) διότι πολλοὶ τῶν συμπατριωτῶν μας δὲν διαθέτουν ὁλόκληρον τὴν ἀπαιτούμενην δαπάνην. Διὰ τὸν δεύτερον τοῦτον λόγον καὶ ἄλλοτε τὰ «Ν.Χ.» ὑπέδειξαν ὅτι πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος ἐνισχύσεως τῶν οἰκονομικῶς ἀδυνάτων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀπολαύσουν καὶ αὐτοὶ τὴν χαρὰν τοῦ ἡλεκτρικοῦ φωτισμοῦ ἀλλὰ καὶ ὁ Δῆμος νὰ ἐλαφρυνθῇ ἀπὸ τὴν σοβαρὰν ἐπιβάρυνσιν τὴν ὅποιον ὑφίσταται διὰ τῶν δαπανῶν λειτουργίας τοῦ ἐργοστασίου. Οἱ συμπατριῶται μας τοῦ ἐξωτερικοῦ καλοῦνται καὶ πάλιν νὰ ὑποστοῦν μίαν ἀκόμη θυσίαν ὑπὲρ συγγενῶν ἢ καὶ φίλων των. Ἡ δαπάνη ἐγκαταστάσεως, κατὰ τὰς πληροφωρίας ποὺ μᾶς ἐδόθησαν, κυμαίνεται γύρω τῶν 600 δρχ. διὰ 4 φῶτα. Ἀλλὰ καὶ οἱ Σύλλογοί μας θὰ ἔπρεπε νὰ μελετήσουν καὶ μάλιστα ἐπείγοντως τὸ ζήτημα. Θὰ ἦτο π.χ. δυνατὴ ἡ ἀποστολὴ εἰς τὸν Δῆμον ἐνὸς ποσοῦ τὸ ὅποιον θὰ διετίθετο ὑπὸ τύπον δανείου εἰς τοὺς ἀπορωτέρους καὶ τὸ ὅποιον θὰ ἐξοφλεῖτο διὰ μηνιαίων δόσεων παρ' αὐτῶν.

Τοῦτο θὰ ἡδύνατο νὰ διατεθῇ εἴτε ἐκ τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων των, εἴτε δι' ἐκκλήσεως πρὸς τὰ μέλη των ὅπως εἰσφέρουν εἴτε διὰ δωρεῶν, εἴτε ὑπὸ τύπον ἀτόκου δανείου πρὸς τὸν Δῆμον. Τοῦτ' αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ πράττουν καὶ ὅσοι ἐκ τῶν ἐν Νισύρῳ συμπατριωτῶν μας ἔχουν τὴν ταμειακὴν εὐχέριαν. Ἡ ἱερὰ Μονὴ Σπηλιανῆς, ἐὰν διαθέτῃ πράγματι, ὥς μᾶς ἐπληροφόρησαν, χρήματα δὲν θὰ πρέπει νὰ διστάσῃ ὅπως εἰσφέρῃ καὶ αὐτὴ μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ὁ Σεβασμιώτατος Ρόδου τοῦ ὁποίου εἶναι γνωστὴ ἡ εὐθυκρισία καὶ ἡ ἐνυρτάτη ἀντίληψις διὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὴν σχετικὴν ἐνέργειάν της.

Ὁ Δῆμος θὰ πρέπη νὰ ἀναλάβῃ ταχεῖαν καὶ σύντομον σχετικὴν ἐνέργειαν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, διότι καὶ ὑποχρέωσιν ἔχει ἀλλὰ καὶ διότι αὐτὸν πρῶτον θὰ ὠφελήσῃ οἰκονομικῶς. Θὰ πρέπη ἐπίσης νὰ μεριμνήσῃ ὥστε, νὰ προσελκυσθῇ τὸ ἐνδιαφέρον εἰδικῶν ἐπιχειρηματιῶν ἢ καὶ τεχνιτῶν, ὥστε νὰ ἐπιταχυνθῇ ὁ ρυθμὸς τῶν ἐργασιῶν.

ΠΑΓΟΠΟΙΕΙΟΝ ΑΦΟΔΕΥΤΗΡΙΑ

Ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐξάρωμεν τὴν συμβολὴν τοῦ «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ» Ἀμερικῆς εἰς τὰ δύο ὑπὸ κα-
τασκευὴν ἔργα τὰ ὁποῖα χάρις εἰς τὴν ὑπ'
αὐτῶν χρηματοδότησιν τῶν, πλουτίζουν μὲ
ἔργα πολιτισμοῦ τὸν Δῆμον μας καὶ τὸν ἀνε-
βάζουν εἰς ὑψηλὴν στάθμην συγκρινόμενον
πρὸς ἄλλους Δήμους μὲ βάσιν τὰ ἰσχύοντα εἰς
τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπαρχίαν. Τὴν πρωτοβουλίαν
αὐτὴν τοῦ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ ἐσχολίασε κατὰ τιμη-
τικώτατον τρόπον ὁ Ἀθηναϊκὸς τύπος καὶ
ἐπρόβαλε ταύτην ὡς παράδειγμα πρὸς μίμῃσιν.

Κατὰ τὴν πραγματικὴν τῆς κατασκευῆς
τῶν προμνησθέντων ἔργων μαζὺ μὲ τὴν πρό-
σθεσιν καὶ τοῦ σημαντικωτέρου ἔργου τῆς ἐπι-
σκευῆς τῶν ἱαματικῶν Λουτρῶν, εἴμεθα ὑπο-
χρεωμένοι νὰ ἐξάρωμεν τὴν λαμπρὰν ἀντιπρο-
σώπευσιν τοῦ «ΚΕΝΤΡΟΥ» παρὰ τῶν συμπα-
τριωτῶν μας κ.κ. Α. Ζωσίμου, Ἰ. Παπαδοπού-
λου, Ἰακ. Καραβάκη. Γνήσια παιδιὰ τῆς Νισύ-
ρου καὶ τοῦ Γνωμαγόρα, ζήσανε κατὰ λα-
μπρὸν τρόπον τὴν πραγματικότητα τοῦ νη-
σιοῦ καὶ πάντα ἀντιμετωπίσανε μὲ τὸν ὀρθότε-
ρον τρόπον τὴν προώθησιν τῶν ἔργων μὲ μίαν
ζηλευτὴν ὀριμότητα. Θὰ ᾔτο παράλειψις ἂν
δὲν διεβιβάζαμεν πρὸς αὐτοὺς τὰ θερμὰ μας
συγχαρητήρια καὶ δι' αὐτῶν ἕνα εὖγε πρὸς τὸ
«ΚΕΝΤΡΟΝ».

ΥΔΩΡ ΠΑΓΟΠΟΙΕΙΟΥ

Ἀσφαλῶς ἡ πρώτη ὀμβροδεξαμένη ποὺ θὰ
πρέπει νὰ κατασκευασθῇ εἶναι ὕδατοδεξαμένη
παρὰ τὸ ὑπὸ ἀποπεράτως παγοποιεῖον, διὰ
τὴν λειτουργίαν τοῦ ὁποῖου ἀποτελεῖ ἀπαραί-
τητον συμπλήρωμα. Τὸ ἐπείγον τοῦ ἔργου
ἀπαιτεῖ παρακολούθησιν συνεχῆ καὶ πρὸς
τοῦτο ἰδιαίτερος θὰ ἐπαρακαλούσαμεν τὸν κ.
Δήμαρχον νὰ μᾶς ἐνημερώσῃ. Εἴμεθα προθυμό-
τατοι νὰ συμβάλωμεν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς με-
λέτης, ὥστε νὰ μὴ χρονίσῃ αὕτη εἰς τὰ ντου-
λάπια τῆς πολυσχόλου ἀρμοδίας Δημοσίας
Ὑπηρεσίας. Κατὰ τὴν γνώμην μας καὶ ἐκ τῶν
στοιχείων τὰ ὁποῖα ἔχομεν, ἡ χωρητικότης δέ-
ον νὰ εἶναι κατ' ἐλάχιστον ἴση πρὸς τὰ 300
κυβ. μ. καὶ νὰ ἀποτελεῖται ἡ δεξαμένη ἐκ δύο
διαμερισμάτων ὥστε νὰ διευκολύνεται ἡ συν-
τήρησις ταύτης. Διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ
ἔργου ὁ κ. Νομάρχης, ἐξ ὧν γνωρίζομεν, ἐβε-
βαίωσεν ὅτι εἰς βλαβὴν τῆς σχετικῆν πρὸς
τοῦτο ἀπόφασιν, ὥστε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπαι-
τεῖται εἶναι ἡ ταχύτης διὰ νὰ μὴ χαθεῖ ἡ χειμε-
ρινὴ περίοδος, δηλαδὴ ἡ περίοδος τῶν βροχῶν
καὶ νὰ πληρωθῶσιν αἱ ὕδατοδεξαμεναὶ καὶ νὰ
εἶναι ἔτοιμοι διὰ τὸ θέρος.

Πόσιμον ὕδωρ

Κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ἡ ὕδρευσις τῆς Νήσου
μας θὰ πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ διὰ τῆς κα-

τασκευῆς συγκροτήματος ὕδατοδεξαμενῶν εἰς
τὰς καταλλήλους θέσεις ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ
ἡ διανομὴ τοῦ ὕδατος διὰ ἐσωτερικῶν σωλη-
νωτικῶν ἀγωγῶν. Διὰ τῶν ὕδατοδεξαμενῶν θὰ
ἀντιμετωπισθοῦν κατ' ἀρχὴν αἱ ἀνάγκαι εἰς
πόσιμον ὕδωρ. Αἱ ἀνάγκαι διὰ τὸ πότισμα
τῶν ζώων, διὰ τὴν καθαριότητα καὶ τὴν ἄρδευ-
σιν τῶν κήπων, θὰ ἀντιμετωπισθῶσιν διὰ τῶν
ὑπαρχουσῶν στερνῶν. Ἡ χωρητικότητα τῶν
ὕδατοδεξαμενῶν -ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν- ἡ θέσις εἰς
τὴν ὁποίαν θὰ κατασκευασθῶσιν καὶ τὸ ἐνδει-
κνόμενον σύστημα ἀποστειρώσεως τοῦ ὕδα-
τος ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενον τῆς εἰδικῆς με-
λέτης. Ὁ Σύλλογός μας καὶ τὰ «Ν.Χ.» θὰ συ-
μπεριλάβουν μεταξὺ τῶν κυριωτέρων ἀπασχο-
λήσεών των τὴν προώθησιν τοῦ ζωτικωτάτου
θέματος συγκεντρώνοντες πρὸς τοῦτο πᾶσαν
ἀπαραίτητον πληροφορίαν καὶ πᾶν στοιχεῖον
διὰ τὴν σταδιακὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος
συνεργαζόμενοι μὲ τὴν Δημοτικὴν Ἀρχὴν καὶ
πάντα ἀρμόδιον.

Τὸ ἡμιγυμνάσιον

Προκειμένου νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ ζήτημα
τῆς ἐπαναλειτουργίας τοῦ ἡμιγυμνασίου θὰ
ἐπαρακαλούσαμεν τοὺς Δημοδιδασκάλους καὶ
τὸν Δῆμον νὰ μᾶς παράσχουν πᾶσαν πληρο-
φορίαν διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν κατὰ τά-
ξιν εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον κατὰ τὰ τελευ-
ταῖα πέντε ἔτη. Δυσκόλως εἶναι ἀνεκτὴ ἡ πνευ-
ματικὴ ὀπισθοδρόμησις ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ
Νίσυρος μὲ τὴν κατάργησιν τοῦ ἡμιγυμνασίου
της καὶ δὲν θὰ πρέπει χωρὶς διαμαρτυρίαν νὰ
τὴν δεχθῶμεν καὶ νὰ μὴν καταβληθῶσιν αἱ ἐπι-
βεβλημένα προσπάθειαι διὰ τὴν ἐπαναλει-
τουργίαν του. Μαζὺ μὲ τὰς πληροφορίας τῶν
Δημοδιδασκάλων καὶ τοῦ Δήμου θὰ ἠθέλαμεν
νὰ ἔχωμεν καὶ τὰς ὑπευθύνους γνώμας αὐτῶν
θὰ μᾶς ᾔτο πάρα πολὺ χρήσιμοι.

Μιὰ καλὴ ἀρχὴ ἔγινε στὸ Διαβάτη

Μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίησιν πληροφοροῦμε-
θα ὅτι ὁ ξενώνας στὸν «Διαβάτη» ἀνακαινί-
στηκε μὲ τὴν φροντίδα τῆς ἐκκλησιαστικῆς
ἐπιτροπῆς τῆς «Σπηλιανῆς». Εἶναι ἀναμφι-
σβήτητα ἕνα ἔργο ποὺ ἔπρεπε ἀπὸ πολὺ
καιρὸ νὰ εἶχε πραγματοποιηθῇ χωρὶς νὰ
ἀφήσουνε ὄχι μόνον ὁ ξενώνας ἀλλὰ καὶ ὁλό-
κληρο τὸ κτῆμα τοῦ Διαβάτη μὲ τὴν ἐκκλησία
νὰ περιέλθουν στὴν κατάστασιν ποὺ εὐρίσκο-
νται σήμερα. Αὐτὸ ποὺ ἔγινε τώρα εἶναι μιὰ
ἀξιόλογη προσπάθεια καὶ γι' αὐτὸ συγχαί-
ρουμε θερμὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπιτροπὴν γιὰ
τὴν πρωτοβουλίαν της. Πρέπει ὅμως ἡ ὁμορφὴ
αὐτὴ προσπάθεια νὰ συνεχισθῇ μὲ τὴν κα-
λυτέρα περιποίησιν τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν

περίφραξη τοῦ κτήματος.

Σὲ μιὰ Τουριστικὴ Νίσυρο, ὅπως ὅλοι μας τὴν φανταζόμαστε, τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸ Διαβάτη καὶ ἡ σύντομη ξεκούραση ἐκεῖ εἶναι ἀσφαλῶς ὅ,τι καλύτερο καὶ ὠραιότερο μπορεῖ νὰ προσφέρει τὸ νησί μας.

‘Ο « Ἀρμάς » καὶ οἱ « Σιῶνες » κινδυνεύουν .

“Ὅσοι τὸν τελευταῖο καιρὸ ἐπεσκέφθημεν τὰ ἀξιοθαύμαστα ἐξωκκλήσια στὸν Ἀρμά καὶ τὶς Σιῶνες, μὲ μεγάλη μας πικρία διαπιστώσαμε τὴν διάβρωση ποὺ ἔχουν ὑποστεί ἀπὸ τὴν ὑγρασία, τελείως ἀπροστάτευτα, τὰ βυζαντινὰ αὐτὰ μνημεῖα ποὺ εἶναι ὅ,τι καλὸ ἔχει σήμερα ἡ Νίσυρος. “Ὅσο εἶναι ἀκόμα καιρός, μποροῦν νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὴν ὀλοκληρωτικὴ καταστροφή. ‘Ο Δῆμος, οἱ ἐκκλησιαστικὲς ἐπιτροπὲς καὶ οἱ ἄλλες Νισυριακὲς ὀργανώσεις πρέπει νὰ φροντίσουν γρήγορα. Κάνουμε θερμὴ ἐκκλησι στοὺς συμπατριῶτες μας νὰ βοηθήσουν στὴ διάσωσή των. Στὴν προσπάθεια ποὺ ἔχει ἀπὸ ὅλους μας ἀναληφθεῖ γιὰ τὴν τουριστικὴ ἀξιοποίηση τοῦ νησιοῦ μας, ἡ διάσωση τῶν μνημείων αὐτῶν πρέπει νὰ εἶναι ἀπὸ τὶς πρῶτες καὶ πιὸ ἐπείγουσες ἐνέργειες.

‘Η Ἀστυπάλαια καὶ ὁ ἠλεκτροφωτισμός .

‘Η Ἀστυπάλαια ἀντιμετώπισε τὸ ζωτικὸν διὰ τὸν Δῆμόν της θέμα τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ δικτύου τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ της εἰς τὸ μέγιστον μέρος τῶν σπιτιῶν της κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον:

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον διέθεσε τὸ ποσὸν τῶν 20.000 δραχμῶν ὑπὸ μορφήν ἀτόκων δανείων πρὸς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἠλεκτροφωτίσουν τὰ σπιτία τους. Τὰ δάνεια αὐτὰ ἐπιστρέ-

φονται κατὰ μηνιαίας δόσεις ἴσας πρὸς 10 δραχμάς. Παραλλήλως ὁ Δῆμος Ἀστυπалаίας ἠγόρασε ὕλικά ἠλεκτροφωτισμοῦ ἀξίας 20.000 δραχμῶν τὰ ὁποῖα καὶ παρέχει δωρεὰν εἰς τοὺς κατοίκους ποὺ ἠλεκτροφωτίζουν τὰ σπιτία τους. Ἐπίσης δωρεὰν προσφέρει ὁ Δῆμος Ἀστυπалаίας τὴν δαπάνην τῆς παροχῆς. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐπέτυχε νὰ ἠλεκτροφωτισθοῦν τὰ 60% τῶν σπιτιῶν τῆς Ἀστυπалаίας καὶ ὑπολογίζει μέχρι τοῦ προσεχοῦς Ἰουνίου νὰ μὴ ὑπάρχῃ σπιτί χωρὶς ἠλεκτρικὸ φῶς. Οἱ κάτοικοι μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν ἐδέχθησαν τὴν λύσιν ποὺ περιγράψαμε καὶ ποὺ ἀποτελεῖ κατὰ τὴν γνώμην μας παράδειγμα πρὸς μίμησιν καὶ διὰ τὸ Νησί μας.

Παρακαλοῦμεν τὸν Δήμαρχον καὶ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, καθὼς καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τῆς Σπηλιανῆς, νὰ μελετήσουν καὶ νὰ ἀποφασίσουν τὸν τρόπον ἀναλόγου ἐφαρμογῆς τῶν ὧσων γίνηκαν καὶ γίνονται εἰς τὸ γειτονικὸ μας Νησί.

Μιὰ παράλειψις .

Εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος τῶν «Ν.Χ.» παρελήφθη προφανῶς ἐκ παραδρομῆς τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιστατήσαντος τῆς κατασκευῆς τοῦ νησιοῦ τοῦ «ΑΓ. ΝΙΚΗΤΑ» ἔργου λάβου Δημοσίων Ἔργων, ἀγαπητοῦ συμπατριώτου μας κ. Χαρ. Ἐμμανουηλίδη.

Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν παράλειψιν αὐτὴν καὶ νὰ ἐπανελέωμεν ἐπὶ τοῦ θέματος. Εἰς ἀναγνώρισιν τῆς συμβολῆς τοῦ εἰρημένου συμπατριώτου μας εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ὠραίου ναοῦ τῆς νήσου μας.

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ**Ο ΠΑΛΗΟΣ ΝΙΣΥΡΙΟΣ**

Ένα απόγευμα, αρχές του 1952, ήμουν στο γραφείο του Μιχ. Παρθενιάδη και ανταλλάσσαμε σκέψεις για τα ζητήματα του νησιού μας, ήτο τότε Πρόεδρος του Γνωμαγόρα Ἀθηνῶν καὶ ἐγὼ Γεν. Γραμματεὺς. Ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ ἀπόγευμα μοῦ ἀπήγγειλε δειλά-δειλά δυὸ τραγούδια του καὶ ζήτησε τὴ γνώμη μου ἂν τὰ βρίσκω δημοσιεύσιμα. Ὁμολογῶ πὼς ἐνθουσιάστηκα γιὰ τὸ καθαρὸ Νισύριοκο χρῶμα τους καὶ τὸν ἔπεισα νὰ μοῦ τὰ δώση νὰ τὰ στείλω στὸ Δελτίον τοῦ Γνωμαγόρα Νέας Ὑόρκης, ἐπέμενεν ὅμως ὡς τὸ τέλος νὰ τὰ ὑπογράψῃ μὲ ψευδώνυμο καὶ ἔτσι γεννήθηκε ὁ Παλῆος Νισύριος.

Τὰ πρῶτα τραγούδια ποὺ δημοσιεύθησαν ἦσαν οἱ Χοχλάκοι καὶ ἡ Καρόβα (Δελτίον ἀρ. 109, Ἀπρίλιος - Μάιος 1952). Ὁ Μιχ. Παρθενιάδης ἦτο ὅσον κανένας ἄλλος ψυχικὰ δεμένος μὲ τὸ νησί μας. Ζοῦσε πάντοτε νοερὰ τοὺς θρύλους, τὶς παραδόσεις, τὶς ἱστορίες τῶν ζωντανῶν καὶ τῶν ἀψύχων τοῦ τόπου μας. Ἦτο ἐρωτευμένος μὲ τὴ ζωὴ τοῦ νησιοῦ μας. Καὶ ἡ ἀγάπη αὐτὴ γινότανε τραγούδι ἢ ὠραία ἀφήγησις παλαιῶν ἱστοριῶν, περιγραφὴ τύπων ποῦζησαν καὶ ἄφσαν ἐποχὴ στὸ νησί μας, «οἱ Ἀληθινὲς Νισύρικες Ἱστορίες» ὅπως τὶς ὠνόμασε.

Εἶχε τὴν τύχη νὰ συνδέεται μὲ στενὴ φιλία μὲ τὸν Δημήτρη Μπαλαλᾶ, τὸν ποιητὴ τῶν «Χωριανῶν μου». Ἀνάμεσά τους διατηρήθηκε τακτικὴ ἀλληλογραφία ἀφιερωμένη ὁλόκληρη στὶς ὁμορφιὲς τῆς ζωῆς τοῦ νησιοῦ μας.

Οἱ δυὸ αὐτοὶ μεγάλοι νοσταλγοὶ τῆς Νισύρου συναγωνιζόντουσαν στὰ γράμματά τους ποῖος νὰ ἀνακαλύψῃ νέες ὁμορφιές, ξεχασμένες παραδόσεις καὶ θρύλους τοῦ τόπου μας. - Πιστεύω πὼς ἀρκετὰ θὰ προσέφερε στὴ Λαογραφία τοῦ νησιοῦ μας ἡ δημοσίευσίς τῆς ἀλληλογραφίας τῶν δυὸ Νισυρίων ποιητῶν.

Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ὁ ἰσχυρισμὸς πὼς ἡ ἀλληλογραφία ἀνάμεσα στοὺς δυὸ στάθηκε μιὰ ἀπὸ τὶς πηγὲς τῆς ἐμπνεύσεώς τους.

Ἡ στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὸν Μπαλαλᾶ τοῦ καλλιεργεῖ τὴν ποιητικὴν τοῦ διάθεσιν καὶ τελικὰ γίνεται ἀντάξιος συνεχιστῆς τοῦ Νισυριακοῦ ποιητικοῦ λόγου ὅπως τὸν θεμέλιωσε ὁ ποιητὴς τῶν Χωριανῶν μου, παίρνοντας τὰ βάρη ἀπὸ τὸ ἀπαλαιὸ Νισύριοκο τραγούδι.

Ὁ Μιχάλης κατεγίνετο ἀπὸ πολλὰ χρόνια στὰ Γράμματα. Συγκεντρώνει παλαιὰ Νισύρικα τραγούδια, παροιμίες καὶ κρατᾷ σημειώσεις σχετικὲς μὲ ἱστορίες τοῦ νησιοῦ μας. Τραγούδια ἔγραφε πολὺ πρὸ τῆς ἐμφανίσεώς του στὰ Νισυριακὰ περιοδικά. Ἀπὸ τὴ στιγμή ὅμως ποὺ τὸ ἔργο του εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, τότε παίρνει τὴ δύναμιν ποὺ δίδει ἡ ἐπαφὴ μὲ τὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ καὶ ἡ προσφορὰ του γίνεται πλούσια καὶ μέρα μὲ τὴ μέρα ἀνεβαίνει ποιοτικά, ὡς ποὺ ἔφθασε τὸν δάσκαλό του καὶ βαδίζει πιά παράλληλα μὲ αὐτὸν τὸ δρόμο τοῦ ὠραίου, τοῦ καθάριου σὰν τὸ κρύσταλλο, Νισύριοκο ποιητικοῦ λόγου.

Ὁ Παλῆος Νισύριος δημοσίευσεν στὰ Νισύρικα περιοδικά: «Δελτίον Γνωμαγόρα Ἀμερικῆς» καὶ «Νισυριακὰ Χρονικά», 19 ποιήματα, 6 ἀληθινὲς Νισύρικες ἱστορίες καὶ 9 διάφορα χρονογραφήματα καὶ ἄρθρα ποικίλου περιεχομένου.

Ἡ παρουσία του στὰ Νισυριακὰ Γράμματα στάθηκε ὀλιγόχρονος ἢ μοῖρα μᾶς τὸν πῆρε τόσο γρήγορα καὶ τόσο ξαφνικά, μόλις ποὺ ἄρχι-

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΟΥ

Μιάν ἄλλη φορά ἤβγαμεν τσάρκα ἔξω στὰ χωράφια γιὰ νάβρουμε κἄνα μουσκοῦνι νὰ μαχθουμίσομε. Ἦμασταν τέσσερις. Ἦτον πειὰ Σεφτέβρης καὶ ἀμολυσιόνας. Ἐκεῖ πού κατεβαίναμε τὸν λάρυγγα - στὸν Ἀη Γληόρη - ὁ Μ. θωρεῖ στὸ χωράφι τοῦ Γιαννῆ ἓνα λεμόνι καὶ τὸ λιμπτίστηκε γιὰτὶ τὸ σχῆμαν του ἦτο σὰν τὰ ζένια τοῦ ἀνθρώπου. Νεβαίνει πάνω στὸ βαστάδι νὰ τὸ κόψη. Δὲν ἐπῆγε ἀπὸ τὴν ἀμπατή. Ἀλλὰ ἐκείνην τὴ στιγμή ἔπερναν ἀπὸ πάνω μία γεναίκα, μας ἐγρώνισε καὶ ἐφώναξε ὦ μάνα μου καλῶ γονιῶν παιδιὰ καὶ νὰ κλέβγουν λεμόνια. Ἐμεῖς οἱ τρεῖς τότε ἐμαΐζαρίστημε κ' ἐγκρύφτημε στὴν ἐσωμεριά. Ὁ Μ. ἐπῆγε νὰ σατθάρη καὶ

ἔπφεσε μιὰ πλανταριὰ μέσ' τὸ δρόμο ποῦτο γεμᾶτος ἀπὸ πέτρες. Ἐκτύπησε στὸ στήθος του, ἐκόπηκε ἡ ἀναπνοή του. Εἶχε μελανιάσει ἡ μούρη του καὶ ἐνελεῖγκιαζε πού ἐμεῖς ἐντροσπάσαμε. Ἐγὼ τότε τοῦ ἔκαμνα ἀέρα μ' ἓνα μαντήλι καὶ οἱ ἄλλοι δύο ἔτρεξαν ἀλεβρόντιστοι νὰ φωνάξουν γιὰτρό. Ἐν ἐμπροφτάσαν ὅμως νὰ διακάψου καὶ ὁ Μ. ἦρτε στὰ σύγκαλά του. Ἐσυρα τότε μιὰ φωνὴ καὶ ἐγύρισαν πίσω. Ἐτσι ὁ Μ. σώθηκε. Ἐσκίστηκε μόνον τὸ πουκάμισόν του ποῦτον ἀγκίνιο.

ΕΝΑΣ ΝΙΣΥΡΙΟΣ

τὴν τόσο γόνιμη προσφορά του. Ἦταν μιὰ μεγάλη ἀπώλεια γιὰ τὸ νησί μας. Στούς ἐλάχιστους πού ἀσχολοῦνται μὲ τὴ λαογραφία καὶ τὴν ἱστορία τοῦ τόπου μας, ὁ Μιχάλης ἦτο μεταξύ τῶν πρώτων καὶ ἡ συμβολὴ του μεγάλη.

Ἡ ποίηση τοῦ Παληοῦ Νισύριου εἶχε τίς ρίζες της στὸ παλαιὸ Νισύριο τραγούδι. Ὅπως τοῦτο διαμορφώθηκε στὸ πέρασμα τῶν χρόνων καὶ μεταδόθηκε ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, αὐτὸ πού ἀκοῦμε στοὺς γάμους, στὰ πανηγύρια καὶ στὰ μοιρολόγια.

Στὸ τραγούδι τοῦ Μιχάλη κυριαρχοῦν δυὸ στοιχεῖα: Ἡ λεπτὴ σατυρικὴ διάθεση καὶ ἡ ἀγάπη στὸν ἄνθρωπο.

Τὰ ἄψυχα. Ὁ Ἀγράμιτθας τοῦ Στρίκη, ἡ Κουκχούλα τοῦ Λαπαρδᾶ, τὸ Πιαούλι, ὁ Φανόφτης, ἡ Ταῦλα τοῦ Γιαλοῦ, ὁ Κίτσικας καὶ τόσα ἄλλα, παίρνουν στοὺς στίχους του ζωντάνια καὶ δένονται μὲ τὸ ἀνθρώπινο συναίσθημα. Πόσο διάχυτη εἶναι στὸ γλυκὸ τραγούδι του ἡ ἀγάπη στὸν ἄνθρωπο, στὸ μόχθο, στὴ χαρὰ καὶ τὴ λύπη του.

Ὁ δρόμος πού ἀνοίξανε ὁ Μπαλαλᾶς κι ὁ Παληὸς Νισύριος, θὰ βρῇ ἄρᾳ γε συνεχιστῆ;

Ἡ ποίηση γιὰ τὸ Νισύριο εἶναι ἀνάγκη, εἶναι κάτι τὸ ἀπαραίτητο στὴ διαδρομὴ τοῦ κοινωνικοῦ του βίου. Μὲ τραγούδια γεννιέται, μεγαλώνει, παντρεύεται καὶ μὲ μοιρολόγια κηδεύεται. Τὸ ποιητικὸ αὐτὸ βίωμα μᾶς χάρισε τοὺς δυὸ ποιητὰς Μπαλαλᾶ καὶ Παρθενιάδῃ· ἄς ἐλπίσουμε ὅτι θὰ μᾶς δώσῃ κι ἄλλους.

Κ. Σακελλαρίδης

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΝΙΣΥΡΙΟΥ

ΠΑΝ. Γ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Προέδρου τῆς Δωδεκανησιακῆς Ἱστορικῆς
καὶ Λαογραφικῆς Ἑταιρίας.

Περὶ τὸν βίον τοῦ Ἀγίου διάφορα ἐγράφησαν κατὰ καιροῦς. Οὗτος περιελήφθη εἰς τὸν *Συναξαριστὴν τῶν 12 μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ* τοῦ Νικοδήμου Ἀγιορείτου.¹

Τὸ 1910 ὁ Ἐμμανουὴλ Καρπάθιος νῦν Μητροπολίτης Κῶ, ὅτε ἦτο μαθητὴς τοῦ Πυθαγορείου Γυμνασίου Σάμου, ἐδημοσίευσεν ἐν Σάμῳ Ἀκολουθίαν τούτου μετὰ βιογραφικοῦ ὑπομνήματος ἐκ 5 σελίδων.

Ἡ Ἀκολουθία καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ Ἀγίου περιλαμβάνονται ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ Νέον Χιακὸν Λειμωνάριον.²

Περὶ τοῦ βίου, τοῦ μαρτυρίου καὶ τῆς Ἀκολουθίας τούτου ἡσχολήθησαν ὡσαύτως καὶ πολλοὶ ἄλλοι συγγραφεῖς.³

Ἰδιαιτέρον ὅμως ἡσχολήθη καὶ βραδύτερον ἐπὶ τῇ 200ετηρίδι ἀπὸ τοῦ μαρτυρίου του (21 Ἰουνίου 1732 ἕως 21 Ἰουνίου 1932) ὁ προαναφερθεὶς, Ἀρχιμανδρίτης τότε, Μητροπολίτης Κῶ συγγράψας τεῦχος εἰδικόν, ἀφορῶν εἰς τὸν μάρτυρα.⁴

Εἰς τὸ τεῦχος τοῦτο περιλαμβάνεται πλὴν τοῦ προλόγου, ὁ βίος τοῦ νεομάρτυρος, ὡς καὶ ἔρευνα περὶ τῆς γενεαλογίας τούτου.

Ἡ ἔρευνα αὕτη ἐκτίθεται δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Νικήταν Σακελλαρίδην, πρόεδρον τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου τῶν Νισυρίων ὁ Γνωμαγόρας τοῦ πατρὸς του λογίου καὶ διδασκάλου Ὁδυσσέως Σακελλαρίδου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4 Αὐγούστου 1932.

Ἀκολουθοῦν τὸ κεφάλαιον τῆς ἀρχικῆς βιογραφίας καὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ νεομάρτυρος, ἡ χρονολογικὴ ἀκρίβεια τοῦ μαρτυρίου του καὶ κριτικαὶ παρατηρήσεις εἰς τὴν βιογραφίαν του.

Ἐν συνεχείᾳ εἰς κεφάλαιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Audiatur et altera pars», διαλαμβάνεται ἡ Ἀκολουθία τούτου τέλος ὁ πανηγυρισμὸς τῆς 200ετηρίδος του καὶ τινα ἄλλα.

Εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν ὡς ἀνωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ διδασκάλου Ὁδυσσέως Σακελλαρίδου γίνεται μνεῖα ἐπιστολῆς τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Λογοθέτου, γράφοντος πρὸς τὸν υἱόν του Μιλτιάδην, σπουδάζοντα εἰς Ρόδον εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Φερέδων, ἐν ᾗ ἀνέφερεν εἰς αὐτὸν ὅτι ρέει εἰς τὰς φλέβας του αἷμα Μαρτύρων.

Περαιτέρω ὁ αὐτὸς ἐπιστολογράφος λέγει τὰ ἑξῆς:

«Εἶναι τολμηρὸν νὰ διαμφισβητήσῃ τις τὰ γραφόμενα τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Λογοθέτου. Διότι, ἂφ' ἑνός, ὡς ἀρχαιοδίφης,

(1). Ἐκδοσις Θ. Φιλαδελφέως-Νικολαΐδου, τόμ. 2ος, Ἰουνίου 21, Ἀθῆναι (1868).

(2). Νέον Χιακὸν Λειμωνάριον, σελ. 280-290, Ἀθῆναι (1930).

(3). Κ. Σάθα, Νεοελληνικὴ Φιλολογία, σελ. 604. Ἀθῆναι (1968). Γ. Ζαβίρα, Νέα Ἑλλὰς ἡ Ἑλληνικὸν Θέατρον σελ. 202. Ἀθῆναι (1872), Κωνστ. Δουκάκι, Μέγας Συναξαριστής, τόμος ΣΤ', σελ. 250-257. Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου. Οἱ Νεομάρτυρες, σελ. 33, Ἀθῆναι (1922), Γρηγόριος Παλαμᾶς Θεσσαλονίκης, ἔτος Θ' σελ. 274-279 Αὐγὴ, Δωδεκανησιακὴ Ἀθηνῶν 15 Ἰουνίου 1932 κ.ά.

(4). Ἐμμ. Ι. Καρπαθίου ὁ Ἅγιος Νεομάρτυς Νικήτας ὁ Νισύριος, Ἀθῆναι (1932).

»διέτριψε τὸν βίον του περὶ τὰ ἀρχαιολογικὰ καὶ περὶ τὴν ἔρευ-
 »ναν πάντων τῶν ἀφορώντων τὴν Νίσυρον ἀπὸ τῶν παλαιотά
 »των χρόνων μέχρι τῆς ἐποχῆς του ποικίλων πραγμάτων, ἀφ' ἐτέ-
 »ρου, μορφωμένος ὡς ἦτο, ἐκ τῶν σπανίων μορφωμένων τῆς ἐπο-
 »χῆς του καὶ γράφων πρὸς τὸν υἱὸν του, διελθὼν δὲ τὸν οὐδὸν τοῦ
 »γῆρατος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γράφῃ μυθιστόρημα».

Ἐν συνεχείᾳ, εἰς τὸ κεφάλαιον *Audiatur et altera pars* ἀσχολεῖται ὁ συγγρα-
 φεὺς τοῦ Ἀγίου Νικήτα μὲ τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν τοῦ Ἰωάννου Λογοθέτου, τῆς
 ὁποίας μέρος δημοσιεύει, εὐχεται δὲ ὅπως τὸσον ἡ ἐπιστολὴ αὐτῇ, ὅσον καὶ ὁ,τι
 ἄλλο ἀφῆκε ὁ Λογοθέτης, ἴδουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος.⁵

Ἡ δεσποινὶς Μαρία Ἐμμ. Πετρούτσου, διδασκάλισσα, πρὸ ἐτῶν μού εἶχε χο-
 ρηγῆσει τὸ πρωτότυπον, ὡς αὐτὴ μοι εἶπε, τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, τὸ ὁποῖον ἔκρι-
 να σκόπιμον ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ πανηγυρικοῦ τεύχους τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν διὰ
 τὸν Ἅγιον Νικήταν, νὰ δώσω πρὸς δημοσίευσιν.

Ἡ οἰκογένεια Πετρούτσου κατέχει τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ὡς καταγομένη ἐκ
 τῆς οἰκογενείας Λογοθέτη.⁶

Ἡ ἐπιστολὴ περιλαμβάνει 5 φύλλα ἐπιστολόχαρτου, διαστάσεων 20,4X13,1
 ἐκ. ἐκ τοῦ χρησιμοποιουμένου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἶναι δὲ κατάστικτος μὲ
 κηλίδας, αἱ ὁποῖαι δεικνύουν μᾶλλον ὅτι ὁ φιλόστοργος πατὴρ γράφων ἢ ὁ πα-
 ραλήπτῃς, τὴν ἐπότιζε ταυτοχρόνως μὲ τὰ δάκρυά του.

Ἰδοὺ τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς:

Ἐν Πέτση τῇ 30 8βρίου 1899

Ἀγαπητὲ Υἱέ μου Μιλτιάδη

εἰς Ρόδον

Πρὸ 10 ἡμερῶν ἔγραψά σοι καὶ ἐτέραν ἣν ἀπέστειλα τῷ θεῷ σου κ. Χριστο-
 φόρῳ εἰς Τάτσαν ἵνα σοι διευθύνῃ. Ἦδη δὲ γράφων πρὸς τὸν ἀγαπητὸν ἡμῖν κ. Πι-
 νιατόρον, ἐσωκλείω καὶ σοι τὴν παροῦσαν.

Πρὸς σέ, καλὲ μου Μιλτιάδη, ὁστοῦν ἐκ τῶν ὁστῶν μου καὶ σάρκα ἐκ τῆς σαρ-
 κός μου, δέον νὰ λέγω τοῦ λοιποῦ οὐχὶ ὡς πρὸς παιδίον, ἀλλ' ὡς πρὸς τέλειον ἄνδρα.

Οὐδὲν ἄμφιβάλλω ὅτι οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι ὑμῶν, ὑπαγορεύοντες
 τοῖς μαθηταῖς ἅπασιν τὰ λοιπὰ ἑαυτῶν καθήκοντα, θὰ ὑπαγορεύουσιν αὐτοῖς βεβαί-
 ως καὶ νὰ ἐκτελῶσι τὰ θρησκευτικὰ, ἅτινα εἰσὶ τὰ πρώτιστα καὶ θεμελιωδέστατα.

Ἀλλὰ τὰ παιδιά ἔχουσι πάντοτε ἀνάγκην ἐπιβλέψεως περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν
 ἑαυτῶν καθηκόντων, ἡ δὲ ἐπιβλεψὶς αὕτη δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ ὡς πρὸς τὴν ἐκτέ-
 λεσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων τῶν μαθητῶν τοῦ Λυκείου, διότι δὲν τυγχάνου-
 σιν ἅπαντες τοῦ αὐτοῦ δόγματος καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Χριστιανοὶ μαθηταὶ δὲν ἀνήκουσιν
 ὅλοι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ὑπάγεται ἡ Σχολή.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ βαρεῖαν εὐθύνην ὑπέχουσιν οἱ γονεῖς ἀπέναντι τοῦ
 ἔθνους καὶ τῆς θρησκείας ἥτοι: τοῦ Θεοῦ. Ἡ εὐθύνη δὲ αὕτη εἶναι τόσῳ βαρυτέρα

(⁵). Ἐνθα ἄνωτέρω σελ. 95 καὶ ἐφεξῆς.

ΣΗΜ.- Κατὰ πληροφορίας τοῦ κ. Νικήτα Σακελλαρίδη ἡ συγγένεια τῆς οἰκο-
 γενείας Πετρούτσου πρὸς τὸν κ. Λογοθέτην εἶναι ἡ ἀκόλουθος: Ὁ Ἰωάννης Λογοθέτης ἦτο
 πρῶτος ἐξάδελφος τοῦ ἐκ πατρὸς πάππου τῆς Μαρίας Πετρούτσου, ἀμφότεροι τέκνα δύο
 ἀδελφῶν τὸ γένος Πετρούτσου. Τὸ Λογοθέτης κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ κ. Γεωργ. Πε-
 τρούτσου ἀφέωρα τίτλον δοθέντα εἰς τὸν Ἰωάννην.

(⁶). Ὁ Ἐμμ. Καρπάθιος ἐν σελίδι 99 τοῦ περὶ Νικήτα τεύχους καθορίζει ὡς χρονολο-
 γίαν τῆς ἐπιστολῆς τὸ 1892 λόγῳ σχετικῆς τῆς ἐπιστολῆς περικοπῆς «Πρὸ ἑκατὸν καὶ ἐξή-
 κοντα ἐτῶν».

ὅσω γινώσκει τις αὐτὴν πλεῖον καὶ ὅσω τιμωτέρα εἶναι ἢ ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσις του. Ἐννοεῖς ἤδη πῶσω βαρεῖα τυχάνει ἡ ἰδική μου εὐθύνη.

Γινώσκω μὲν ὅτι σὺ οἰκοθεν τρεῖς τὰ καθήκοντα ταῦτα, καὶ δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ σοὶ τὰ ἐπιβάλω ἐγώ, διότι σὲ ἀνέθρεψα μὲ τὸ γάλα τῆς εὐσεβείας καὶ νηπιόθεν λίαν φιλακόλουθος εἶσαι, οὐχ' ἤττον ὥπως τὴν εὐθύνην ἦν φέρω συναισθανόμενος καθῆκόν μου ἡγοῦμαι νὰ σοὶ ὑπενθυμίζω πάντως ταῦτα.

Ὁφείλεις λοιπὸν νὰ συχνάζῃς καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐπισήμους Ἑορτὰς ἐν τε τῷ Ἑσπερινῷ καὶ τῷ Ὁρθρῷ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας, τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς Σχολῆς σας, νὰ μένης μέχρις ἀπολύσεως καὶ νὰ ἀκούῃς μετὰ προσοχῆς καὶ κατανύξεως τὰς προσευχὰς τὴν θείαν μυσταγωγίαν καὶ τὰς τελετὰς ὁλοκλήρους.

Μὴ λησμονῆς οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ὅτι «Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου» καὶ «Μεῖζων τῶν ἀρετῶν ἀπασῶν ἐστὶν εὐσέβεια». Ὅν τινα ἴδω ἐκ Ρόδου ἀφικνούμενον πρῶτον περὶ τούτου ἐξ ὅσων σὲ ἀφορῶσι θὰ ἐρωτῶ.

Ἐπληροφορήθην προσέτι ὅτι ἡμέραν τινὰ πάντες οἱ μαθηταὶ τοῦ Λυκείου ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν διδασκάλων μετέβητε καὶ ἠκροάσθητε τῆς λειτουργίας εἰς τὴν Λατινικὴν Ἐκκλησίαν. Ἄν μετέβαινες μόνος ἐκ περιεργείας τοῦ νὰ ἴδῃς πῶς τελοῦνται τὰ μυστήρια παρὰ τοῖς Λατίνοις, τὸ πράγμα θὰ διέφερε· θὰ διέφερε προσέτι ἂν ὑπῆρχεν ἐθνικὴ τις τῶν Γάλλων ἑορτή. Ἄν ὅμως τὸ διάβημα αὐτῶν τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα τοῦ προσηλυτισμοῦ, τότε μὲ ὅλην τὴν καλὴν ὑπόληψιν ἦν ἔχω πρὸς τὸν κύριον Διευθυντὴν, λέγω ὅτι οἱ κύριοι οὗτοι λησμονοῦσι τὰς ὑποχρεώσεις καὶ ἀθετοῦσι τὰς ὑποσχέσεις των, διότι ἐκήρυξαν πανδημῶς ὅτι θέλουσι σεβασθῇ τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις ἐκάστου μαθητοῦ καὶ σέβασθαι τὰς πεποιθήσεις θὰ εἴπη οὐδόλως θίγειν αὐτὰς ἢ ἐπιδρᾶν ἐπ' αὐτῶν.

Ἐπομένως ἀπατῶνται· διότι ἂν ἐπὶ σκοπῷ προσηλυτισμοῦ ἦλθον εἰς Ρόδον, ὠφείλον νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἀβασγίαν ἵνα προσηλυτίσωσιν Ἀφρικανούς καὶ Ἀβασγούς, διότι οὐδέποτε θέλουσι δυνηθῇ νὰ προσηλυτίσωσι τοὺς διδάξαντας αὐτοὺς τε καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη τὴν σωτήριον Χριστιανικὴν θρησκείαν. Ὡστε οὐδὲν ἄλλο θὰ πράξωσι ἢ νὰ κακοσυστήσωσι τὴν Σχολὴν των, ὅπερ δὲν ἐπιθυμοῦμεν.

Εἰγὼ δὲν φοβοῦμαι νὰ φανῇς σὺ ὅτι ὀλιγωρεῖς πρὸς τὴν πάτριον ἡμῶν θρησκείαν ἢ νὰ προσηλυτισθῇς, διότι εἰς τὰς φλέβας σου ρεεῖ αἷμα Μαρτύρων· ἀλλ' ἐπεθύμουν ἵνα ὁ κύριος Διευθυντὴς ὅστις ἐκ προκαταβολῆς ὡμολόγησεν ὅτι ἐγνώρισε τὴν φροντίδα ἦν ἔλαβον διὰ τὴν ἀνατροφὴν σου, κατανοήσῃ κάλλιον τοῦτο. Ἄμα λοιπὸν ἐπιβάλῃ καὶ ἄλλην φορὰν ὑμῖν νὰ μεταβῇτε εἰς τὴν Λατινικὴν Ἐκκλησίαν νὰ λειτουργηθῇτε, σὺ νὰ εἴπης αὐτῷ μετὰ σεβασμοῦ: Κύριε Διευθυντά, ὑποβάλλω σοὶ εὐλαβῶς ὅτι ὡς ἄνθρωπος μὲν ἀνῆκω εἰς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, ὡς Ἕλλην δὲ καὶ Χριστιανὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πατέρων μου, ἥτις εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία· ἡ Ἐκκλησία λοιπὸν εἰς ἣν ὀφείλω νὰ ὑπάγω κεῖται ἐδῶ καὶ οὐχὶ ἐκεῖ. Τότε ὁ κύριος Διευθυντὴς οὐ μόνον ἄπας διὰ παντὸς θὰ μάθῃ πράγμα ὅπερ ὀφείλει νὰ γινώσκῃ, ἀλλὰ καὶ θὰ σὲ ἐκτιμῇ περισσότερο. Ἰδοὺ δὲ ἐν περιστάτικόν τοῦ βίου μου παρεμφερές.

Εἶχον ἐλκύσει τὰς συμπαθείας Ἐπισκόπου Λατίνου τυχόντος εἰς τὰς ἐξετάσεις μου ἐν Κωνσταντινουπόλει ὅτι εἶχον τὴν ἡλικίαν τοῦ Νικολάου μας. Ὁ καλὸς ἄνθρωπος οὗτος μὲ ὑπεχρέωσε νὰ τὸν ἐπισκέπτωμαι ὡσάκις εἶχον καιρὸν, πολλὰ βιβλία μοι ἐδωρήσατο καὶ ἐν πολλοῖς παρέσχε μοι τὴν προστασίαν του. Ἡμέραν τινα ἐδωρήσατό μοι ἐν βιβλίον ὅπερ δὲν ἠνέωξα νὰ ἴδω ὁποῖον τι ἦτο παρὰ ἄφ' οὗ ἀναχωρήσας ἀπ' αὐτοῦ μετέβην εἰς τὴν κατοικίαν μου. Τότε παρετήρησα τὸ βιβλίον καὶ εἶδον ὅτι ἦτο Λατινικὴ Κατήχησις ἐλληνιστὶ συντεταγμένη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. Μὲ ποιὰν πρόθεσιν ἐπραξεν ὁ ἄνθρωπος τοῦτο ἀγνοῶ· ἐγὼ ὅμως ἐκ τῆς δωρεᾶς του ταύτης ὑπώπτευσα ὅτι ἢ πρὸς μὲ καλὴ του διάθεσις καὶ αἱ δωρεαὶ ἦσαν τὸ δέλεαρ τοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ ἔκτοτε δὲν ὑπῆγον νὰ ἴδω τὸν ἄνθρωπον. Παρῆλθον μῆνες καὶ μίαν ἡμέραν εὐρέθην πρὸ ἑμοῦ αἴφνης ἐπὶ τῆς γεφύρας· δὲν μοι ἔμεινον στιγμαὶ νὰ ἀποχωρήσω καὶ ὁ σεβάσμιος γέρον μὲ ἐχαίρετισεν ὡς πατὴρ χαιρετίζει τὸ τέκνον ὅπερ πρὸ πολλοῦ δὲν εἶδε. Ὅταν δὲ μὲ ῥώτησε τὴν αἰτίαν τῆς ἀπομακρύνσεώς μου, οὐδόλως ἐδυσκολεύθην νὰ τῷ εἶπω: «ἡ τελευταία δωρεά σας σεβασμιώτατε πάτερ μου». Πόσον ἐχάρην ὅτε εἰς ἐμὲ μὲν δὲν ἀπήντησε τίποτε, εἰς τὸν συνοδευόντα δ' αὐτόν, ἕτερον ἱερέα ὃν δὲν ἐγίνωσκον, εἶπεν ὑψιφώνως: «Καὶ ἂν ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἡ ἐνδοξος καταγωγὴ διημφισβητεῖτο, ἀδύνατον εἶναι νὰ διαμφισβητηθῇ τοῦ νεανίου τούτου».

Εἶπον ἀνωτέρω ὅτι εἰς τὰς φλέβας σου ρεεῖ αἷμα Μαρτύρων καὶ ἐπὶ τούτου ἔρχομαι νὰ σοὶ δώσω πληροφορίας τινὰς ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὅπως τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἔχῃς καὶ ὡς ἀνάγνωσμα καὶ ὅπως γνωρίσῃς ὅτι «οὐ περὶ ὁμοίας ψυχῆς ἀγνώμεν ἕκαστοι» ὡς εἶπε τις τῶν ἐνδόξων φιλοσόφων εἰς ἐκείνον ὅστις εἶπεν αὐτῷ

«ἡμεῖς μὲν οἱ ἰδιῶται οὐ φοβούμεθα, ὑμεῖς δὲ οἱ φιλόσοφοι δειλιάτε».

Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος εἶναι ἔθνος μαρτυρικόν· ὁ βίος του αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἅπας εἶναι μαρτύριον καὶ οὐδεμία ὑπάρχει Ἑλληνικὴ οἰκογένεια ἣτις νὰ μὴ ἔχη τοὺς μάρτυράς της. Πᾶσα ὁμῶς οἰκογένεια ἔχει τὸν βίον καὶ τὴν ἱστορίαν της καὶ πᾶν μέλος ἐκάστης οἰκογενείας ὀφείλει νὰ γινώσκῃ τὴν ἱστορίαν καὶ τοὺς μάρτυρας αὐτῆς. Ἐγὼ ἐπὶ τοῦ παρόντος βραχέα καὶ οὐ πολὺ μεμακρυσμένα, μὴ ἐξερχόμενα δὲ καὶ τοῦ ὁρίου μιᾶς ἐπιστολῆς, θέλω σοι ἀφηγηθῆναι.

Γινώσκεις ὅτι κατὰ πᾶσαν 21 τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, ἡ καλὴ μήτηρ σου ἐτοιμάζει λαμπρὰν ἄρτοκλασίαν διὰ τὴν κεντρικὴν Ἐκκλησίαν, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τελοῦμεν συλλειτουργοῦν ἐκ πολλῶν Ἱερέων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἰς ἣν ὑποχρεωτικῶς μεταβαίνομεν ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας μὲ τὰ καθαρώτερα ἡμῶν ἐνδύματα, ἐνῶ οἱ λοιποὶ Νισύριοι ἔχουσιν ἡμέραν ἐργάσιμον καὶ ὅτι ταῦτα γίνονται καὶ ὅταν ἐγὼ τύχῃ νὰ ἀπουσιάζω κατὰ τὴν ἐπέτειον ἐκείνην.

Γινώσκεις προσέτι ὅτι πρὸ ἐτῶν εἶχον συστήσει Ἀδελφότητα τοῦ Ἀγίου Νικήτα, δὲν ἤξεύρω πλὴν ἂν ἐτυχές που νὰ ἀναγνώσῃς τὸν λόγον δὲν ἀπήγγεila κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς Ἀδελφότητος ἑορτὴν ἐπὶ παρουσίᾳ ὅλου τοῦ λαοῦ τῆς Νισύρου καὶ τοῦ ἱεράρχου Γερμανοῦ.

Ἡρώτησες ἄραγε διατί ἡμεῖς τελοῦμεν μόνοι τὴν ἑορτὴν ταύτην; θὰ ἠρώτησες βεβαίως καὶ ἀμυδρὰν ἰδέαν θὰ ἔχης, διότι ἤκουσας καὶ τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐν μὲν τῷ ἑσπερινῷ τὸ ἀπολυτίκιον «τῆς Νισύρου τὸν γόνον καὶ τῆς Χίου τὸ καύχημα» ἐν δὲ τῷ Ὁρθρῷ τὸ ἐπόμενον τροπάριον εἰς τοὺς Αἰνους:

«Σήμερον τέρεται νῆσος Νίσυρος, ἔνδοξε, ἐν τῷ ναῷ Κυρίου διὰ τοῦ μαρτυρίου· ἡ Ρόδος δὲ ὡς οὐσα, μάρτυς σοφέ, θαυμασία Μητρόπολις, σὺν τῇ τὸ αἷμα τὸ θεῖόν σου ἐκχυθὲν δεξαμένη Χίω γάνυται».

Ἀκολούθησόν μοι λοιπὸν σήμερον, τέκνον μου, ἵνα μάθῃς περισσότερα, ἀκολούθησόν μοι ἵνα χύσω πάλιν μερικά δάκρυα ἅτινα ἀνακουφίζουν τὴν πολυπαθὴ καρδίαν μου.

Πρὸ ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα περίπου ἐτῶν εἰς τῶν ἡμετέρων προγόνων ἀπὸ τοῦ ὁποῖου πέμπτος ἐγὼ κατ' εὐθείαν γραμμὴν, φερώνυμος τοῦ ἀδελφοῦ μου Νικολάου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἐπότισε μὲ τὸ ἅγιον αὐτοῦ αἷμα τὸ βέβηλον τῆς Ρόδου αὐτῆς ἔδαφος καρατομηθεὶς ὑπὸ τῶν τυράννων ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Ὁ μάρτυς ἐκεῖνος, τέκνον μου, ἐλησμονήθη ὡς λησμονοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ὑπὸ πολλῶν οἱ ὑπὲρ πατρίδος θνήσκοντες, διότι φαίνεται ὅτι ἡ εἰς αὐτοὺς ἀνήκουσα τιμὴ καὶ λατρεῖα εἶναι ἀνωτέρα ἐκείνης ἣν ἀπονέμουςι συνήθως οἱ ἄνθρωποι εἰς τοὺς ἁγίους. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἡ νεαρά του σύζυγος ἐκόσμησε τὸν γυναικωνίτην τοῦ Νάβιος τῆς Ρόδου καὶ οἱ δύο υἱοὶ των, ὁ μὲν Ἰωάννης διετῆς μόλις, ὁ δὲ Νικήτας τριῶν μηνῶν μόνον, βίᾳ ἐξιλαμίσθησαν.

Ἡ ὁσὼ ταλαίπωρος τὸσῶ καὶ ἐνάρετος καὶ ἡμέτερος ἀπεστρέφετο μὲν τὸ ζῆν, διετῆρει ὁμῶς αὐτὸ ἵνα ἀναθρέψῃ τὰ τέκνα της ἅτινα ἀνέτρεφεν ὡς τέκνα τοῦ Πασᾶ καὶ ἅτινα ἡλικιωθέντα ὅπως οὖν ἐδίδασκεν ὅποια ἦν ἡ καταγωγὴ καὶ ἡ θρησκεία των.

Δωδεκαετῆς ὁ Νικήτας φεύγει εἰς τὸν Ἀθῶνα, ὁ δὲ Ἰωάννης μένει παρὰ τῇ μητρὶ διδασκόμενος καὶ κατηχομένους διὰ μέσων ἀπορρήτων. Μετὰ τέσσερα ἔτη ἐπανέρχεται εἰς Ρόδον ὁ Νικήτας ἀπὸ τοῦ Ἀθῶνος ἐγγράμματος καὶ λόγιος, κηρύττει παρηρησίᾳ τὸν Χριστὸν καὶ ζητεῖ νὰ κατηχήσῃ καὶ αὐτοὺς τοὺς Τούρκους οἵτινες ἐγίνωσκον μέχρι χθὲς αὐτὸν υἱὸν τοῦ Πασᾶ, ἐξελέγχει τὴν μανίαν τῶν τυράννων, συλλαμβάνεται, βασανίζεται καὶ ἀποστέλλεται ἐπὶ τέλους εἰς Χίον ἔνθα λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον καρατομηθεὶς ὑπὲρ τῆς πίστεως ὡς ὁ πατὴρ ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὁ δὲ Θεὸς ἵνα δοξάσῃ αὐτὸν ἐτέλεσεν ἀπειρα θαύματα ἅτινα ἐνέβαλον τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον εἰς τοὺς Τούρκους τῆς τε Χίου καὶ Ρόδου. Τὸ θεῖον του λείψανον μένει ἐν Χίῳ.

Ὁ Ἰωάννης ὅστις ἀνέμενε νὰ λήξῃ ἡ ἱστορία τοῦ ἀδελφοῦ, μετὰ τὴν θανάτωσιν ἐκείνου κηρύττει ἑαυτὸν δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ Ἕλληνα καὶ Χριστιανόν, Ἕλληνα ὡς Νισύριον, ἐξυβρίζει τοὺς φονεῖς τοῦ πατρὸς του καὶ ζητεῖ τὸν λόγον τῆς θανατώσεώς του· ποιεῖ τέρατα καὶ σημεῖα, ἀναστατώνει τὴν Ρόδον, οἱ δὲ Τούρκοι δὲν τολμῶσιν ἵνα συλλάβωσιν αὐτόν, εἴτε διότι ἐφοβοῦντο ἵνα μὴ καταισχυνηθῶσι διὰ νέων θαυμάτων, εἴτε διότι ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ φυλάξῃ ἐν αὐτῷ τὸ ζώπυρον μαρτυρικῆς γενεᾶς.

Οὕτω δ' ἀνέρχεται εἰς Νίσυρον, καταλαμβάνει τὴν πατρικὴν ἐστίαν, ἔρχεται δ' εἰς γάμον καὶ ἀποθνήσκει ἐν εἰρήνῃ τιμώμενος καὶ λατρευόμενος ὑπὸ πάντων.

Τοῦ ἀοιδίμου τούτου πάππου οὗ τὸ ὄνομα εὐτυχῶς φέρω, εἰμὶ τέταρτος μὲν κατιῶν ἔκγονος κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἐγὼ, πέμπτος δ' ἐσὺ.

Ὁ πάππος μὲν ἐμός, πρόπαππος δὲ σός, ἀπέφυγεν ἐν Ἀλικαρνασῶ τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον χρήμασι διαφθείρας τὸν ἐκτελεστή τῆς ἀποτροπαίου ἀποφάσεως ὁ δὲ πατὴρ μου τὸ ἀδαμάντινον ἐκεῖνο στήθος, ὁ θερμὸς καὶ διάπυρος Φιλικός, οὗ-

τινος τὸ χρυσοῦν ὄνομα φέρεις καὶ ᾧ τόσῳ πολὺ ὁμοιάζεις καθ' ὅλα, ὡς πολλάκις παρὰ πολλῶν ἤκουσας, εὐτυχέστερος τῶν πατέρων σου, ἐδοκίμασε μὲν πολλὰ καὶ εἶχε κεκρυμμένα τὰ δύο αὐτοῦ τέκνα τὸν θεῖόν σου Νικόλαον καὶ τὴν θεῖαν σου Χ. Μαρίαν ἐντὸς βαράθρου μετ' ἄλλων συγγενῶν κατὰ τὸ 1822, ἔβλεπεν ὁμως σημαίας ἐλληνικὰς κυματιζούσας ἔμπροσθεν τῆς Κάμπας τοῦ Γιαλιοῦ, ὅτε ἐκεῖνος διελέγετο μετὰ τοῦ ἀθανάτου Μιαούλη περὶ τῆς πυρπολήσεως τῆς Αἰγυπτιακῆς φρεγάτας πρὸ τῆς νήσου Στρογγυλῆς, ἔνθα οἱ πυρφόροι δεαφίνες τῆς "Υδρας καὶ τῶν Σπετσῶν ἐξεδίκουν τὸ ὑπὸ τοῦ αἰμοβόρου Ἀχμέτ Χαμζᾶ χυθὲν αἷμα τῶν Νισυρίων κατὰ τὸ ἔτος 1455 καὶ τὰς σφαγὰς καὶ δηώσεις τοῦ 1457 καὶ 1471.

"Ἰσως φανῶ καὶ ἐγὼ ἐπὶ τέλους εὐτυχῆς βλέπων τοὺς υἱοὺς μου γνωρίζοντας τὴν ἀποστολὴν των καὶ κληρονομοῦντας παρὰ τῶν προγόνων των μετὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος ἀφοσίωσιν ἐκείνων καὶ προσέχοντας καθ' ὅλα [...] ὅτι: «Οὐ περὶ ὁμοίας ψυχῆς ἀγωνιῶμεν ἕκαστοι».

Τοιαύτας ἱεράς παρακαταθήκας ἤρχισα ἀπὸ τοῦδε νὰ σοὶ ἐμπιστεύωμαι, ἀγαπητέ μοι Μιλτιάδη, ἐλπίζων ὅτι εἶσαι πλέον ἄξιος νὰ τὰς φυλάττης καὶ νὰ τὰς μεταχειρίζησαι ὡς πυξίδα καὶ γνώμονα τοῦ βίου σου. "Αν δ' ἔχῃς τὴν περιεργίαν νὰ μάθῃς πρὶν ἢ συναντηθῶμεν καὶ τί σημαίνει ἡ λέξις Φιλικός (ἥτις δὲν εἶναι ἐπιθετὸν παραγόμενον ἐκ τῆς λ. φίλος) ἐρώτησον τὸν φίλτατον κύριον Πινιατόρον ὅστις δὲν θέλει ὀκνήσει νὰ σοὶ τὴν ἐξηγήσῃ.

"Ερρωσο, υἱέ μου, προκόπτων ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου, οὐδέποτε λανθάνομενος τῶν ἐλπίδων ἅς διὰ σέ ἔχω.

Σὲ φιλῶ ὁ πατήρ σου
Ι. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ

"Ὡς ὁ ἀναγνώστης θὰ διεπίστωσεν, ἡ ἀνωτέρω δημοσιευομένη ἐπιστολὴ δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἐν κειμήλιον ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Νεομάρτυρος, ἀλλὰ καὶ ὑπέροχον διδασκαλίαν, θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικὴν, εἰς ἣν βλέπει κανεῖς πῶς ὁ σοφὸς αὐτὸς ἀνὴρ συνησθάνετο τὰ τῶν εὐθυνῶν του ὡς πατρός, συμβουλευῶν, ὅπως ὁ υἱὸς του παραμείνῃ προσηλωμένος εἰς τὴν Πίστιν τῶν προγόνων του καὶ τὴν Πατρίδα.

"Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης εἶναι τὸ ἀφορῶν εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τοῦ Νεομάρτυρος.⁷

Διότι, ἐνῶ κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν⁸ φέρεται οὗτος μετὰ δίκην ἀσπασθεῖς τὸ Κοράνιον καὶ συμπαρασύρας εἰς τοῦτο καὶ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν του, ἐνταῦθα σαφῶς ἀναφέρεται ὅτι «ἐπότισε τὸ ἅγιον αὐτοῦ αἷμα τὸ βέβηλον τῆς Ρόδου αὐτῆς ἔδαφος, κατατομηθεὶς ὑπὸ τῶν τυράννων ὑπὲρ τῆς Πατρίδος». Ἐν συνεχείᾳ δὲ λέγει: «Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἡ νεαρά του σύζυγος ἐκόσμησε τὸν γυναικωνίτην τοῦ Νάβιου τῆς Ρόδου καὶ οἱ δύο υἱοὶ των, ὁ μὲν Ἰωάννης διετῆς μόλις ὁ δὲ Νικήτας τριῶν μηνῶν μόνον, βίᾳ ἐξισλαμίσθησαν».⁹

"Ἡ μήτηρ του, καίτοι εὐρισκομένη εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πασᾶ, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Νικήτα εἰς τὸν Ἀθῶνα, κατὰ ἀνωτέρω, ἐδίδασκε κατηχοῦσα τὸν δεῦτερον υἱὸν τῆς Ἰωάννης.

Διὰ τῆς ἀνωτέρω περικοπῆς ἡ ἐπιστολὴ ἀποκαθιστᾷ τὴν μνήμην τοῦ τε πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς τοῦ ἁγίου ἂν ληθῇ ὑπ' ὅψιν ὅτι εἰς τὴν ἐπιστολὴν, ἣν προανέφερα, τοῦ Ὁδυσσέως Σακελλαρίδου, γνωρίζοντος τὸν Ἰωάννην Λογοθέτην, ἀναφέρεται ὅτι οὗτος δὲν ἦτο ἐξ ἐκείνων εἰς τὰ γραφόμενα τῶν ὁποίων δὲν δύναται τις νὰ δώσῃ πίστιν.

"Ἀς ἀναλάβουν ἄλλοι εἰδικώτεροι ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων νὰ ἀσχοληθοῦν διὰ τὴν πλήρη ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθείας εἰς τὰ ἱερά βιβλία τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τέλος δὲν παραλείπομεν ἐπίσης νὰ σημειώσωμεν τὰς περὶ φιλικῶν καὶ ἐθνικῶν ἀγώνων τῶν Νισυρίων παραγράφους τῆς δημοσιευομένης ἐπιστολῆς.

Παν. Γ. Κρητικός

(⁷). Βλέπε σελ.

(⁸). Ἐμμ. Καρπαθίου, ὁ "Ἅγιος Νεομάρτυς Νικήτας ὁ Νισύριος, σελ. 21, Ἀθῆναι (1932).

(⁹). Τοῦτο δὲν θὰ συνέβαινεν ἂν ὁ Πατήρ τοῦ Νικήτα ἐξισλαμίζετο.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

K. ΜΟΥΡΑ

Δέν πρόφθασε νὰ γύρη καλὰ καλὰ ὁ ἥλιος πρὸς τὸ Κάστρο, καὶ ὁ δρόμος πρὸς τὸ Λαγκάδι, γέμισε ἀπὸ χαρούμενες παιδιαστικές φωνές πού ἀνεβαίνουν πρὸς τὸ Στενὸ, γιὰ τὸ πανηγύρι τοῦ Σταυροῦ. Ξωπῖσω τους, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ντυμένοι στὰ γιορτινά τους, μὲ τὰ κεντημένα ἀναέματα, τοὺς τορβάδες καὶ τὰ δισάκια μὲ τίς κόκκινες φουντίτσες στὶς ἄκρες, σωστὸ караβάνι, караβάνι γιορτινὸ καὶ χαρούμενο, πού σκόρπιζε καὶ δεχότανε ἄφθονες τίς εὐχές.

Ἐμεῖς τὰ παιδιά, τότε, ξεκόψαμε μπροστὰ γιὰ ν' ἀποφύγωμε τὸν ἔλεγχο τῶν μεγάλων καὶ πότε σαλταρίζαμε γιὰ καμμιὰ κέρινη ἀγλατσίνα, πότε κανιέβγαμε κουρκουταῦλους. Στὴ βούρνα τῆς βιστέρνας τοῦ "Ἀη Γρηγόρη" ἕνα κοπάδι πέρδικες, φρόντιζαν νὰ ξεδιψάσουν. Ὁ Μανώλης ὁ Σεβδαλῆς, πού πανοῦργος ὅπως ἦτανε, κατάφερε νὰ τίς πλησιάσῃ καὶ νὰ ρίξῃ τὴ σφεντόνα του, μὰ δὲν πέτυχε.

Σὲ λίγο φθάναμε στὰ Μπουϊκά. Ἐκεῖ εἶχε κι' ὅλα σκιάσει γιὰ καλὰ καὶ μονάχα στὴν κορφή τοῦ ἀριστεροῦ βουνοῦ, ὁ ἥλιος παιχιδίζε ἀκόμα ξεψυχώντας. Ἐνα ἀνάλαφρο θαλασσινὸ ἀεράκι μπουκάριζε ἀπὸ τὸ "Ἄργος". Ἀπὸ τὸ δεξιὸ βουνό, ἀκουγόταν πέρδικες πού ψάλνανε τὴ βραδυνὴ τους προσευχή. Σὲ μιὰ κώχῃ ἑνὸς μεγάλου ρούτσουνου, ἕνας κουτσουᾶτος, πού πολὺ δύσκολα μποροῦσε νὰ τὸν διακρίνῃ κανεὶς παρίστανε τὸ «βλεπειό», ἔτοιμος νὰ βαρέσῃ «κίνδυνο». Ξεκουρασθήκαμε λιγάκι καὶ μόλις ἐπλησίασε τὸ караβάνι, ἐμεῖς ξεκινήσαμε. Σὲ λίγο ὅλη ἡ ὥραία πλαγιά τοῦ "Ἄργους", καταπράσινη, ὡς στὴ θάλασσα ξετυλιγότανε μπροστὰ μας, μὲ τελευταῖο ὄραμα τὸν μαῦρο, ἐπιβλητικὸ καὶ φοβερό «Λευκό» πού μονάχα οἱ ψαράδες τολμοῦσαν νὰ πλησιάσουν.

Σταυροκοπηθήκαμε μπροστὰ στὸ φτωχικὸ ἐρημοκλήσι τοῦ "Ἁγίου Νικήτα, πού εἶναι σκαμμένο μέσ' τὸ βράχο τοῦ βουνοῦ καὶ πού μονάχα ἡ ξύλινη πόρτα, προδίδει τὴ παρουσία του. Δὲν ἀργήσαμε νὰ φθάσωμε στὸ ὁμορφο ἐκκλησάκι τοῦ «ἄχριστάτην» μὲ τὰ κανδύλια ἀναμμένα ἀπὸ χέρια εὐλαβικά.

Περιμέναμε λιγάκι γιὰ νὰ φθάσουν οἱ μεγάλοι καὶ ὅλοι μαζὺ τραβήξαμε γιὰ τὸν «Σταυρόν». Περνώντας τὴν πόρτα, προχωρούσαμε ἀνάμεσα σὲ μερικά κελλιά, γιὰ νὰ φθάσωμε στὴν πλατεῖα τοῦ μοναστηριοῦ. Ἀριστερὰ κελλιά καὶ τὸ μαγειριό, δεξιὰ ἡ τραπεζαρία, μὲ τὰ περίφημα κτιστὰ τραπέζια καὶ πεζούλια τῆς, μὲ τίς ὥραιες καμάρες τῆς, καμωμένα ὅλα ἀπὸ μεγάλὰ πελεκημένα ἀγκωνά-

ρια. Ἀπέναντί μας πάνω σὲ μιὰ μικρὴ τará-τσα μὲ πέντ' ἑξή σκαλιά, ἦταν τὸ ἐκκλησάκι, μ' ἕνα κελλί πλαῖ του.

Μᾶς ἦλθε κι' ὅλα ἡ μυρουδιά ἀπὸ τὰ φαγητὰ πού μαγειρευόντουσαν γιὰ τὸ δειπνο. Ἡ πρώτη μας δουλειά ἦτανε ν' ἀνεβούμε στὰ δώματα γιὰ κατόπτεισι. Μπροστὰ μας ἀνοίγεται ἡ κοιλάδα τοῦ «Λακκιοῦ» ἕνα τοπίο, πού μὲ τίς ἐναλασσόμενες φάσεις του σὲ συναρπάζει. Στὸ βάθος τὰ πυκνὰ δένδρα καὶ τ' ἀμπέλια του σοῦ δίδουν μιὰ ἀπαλὴ παραδεισιακὴ μορφή, αὐτὴν τὴν ὥρα μάλιστα. Στὴ μέση ἡ μορφή αὐτὴ ἀγριεῖ μὲ τὸ πελώριο στρογγυλὸ, ὡχροκίτρινο στόμα τοῦ κρατήρα τοῦ σβυσμένου ἡφαιστείου, τὸ «Μεγάλο Ἀλῶνι» πού τὸ πλαισιώνουν σὲ κάποια ἀπόστασι οἱ 4 παρακρατῆρες, σὰν 4 πελώρια γουρλωμένα μάτια. Γύρω τους καὶ σ' ὅλη τὴν ὑπόλοιπη περιοχὴ βασιλεύει ὁ θάνατος μὲ τὰ θειοχώματα καὶ τὴ στύψι. Ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ σηκώνονται μὲ τίς ἀπότομες πλαγιές τους, τὰ δυὸ ἀδελφὰ ψηλὰ βουνὰ ὁ «Διαβάτης» καὶ ὁ «Ἀη Γεώργης» πού ἡ κοινὴ κορφή τους, ὕστερα ἀπὸ τρομερὸ σεισμὸ καὶ μιὰ μεγάλη καθίζηση, σχημάτισε τὸ «Λακκί». Ἀπέναντι στὸ βάθος μόλις διακρίνεται τὸ ὕψωμα τοῦ Ἐμποριοῦ μὲ τὰ σπιτία καὶ τὸ Κάστρο του, ἐνῶ δεξιὰ προβάλλουν τὰ Νικεῖα, σκαφαλωμένα σὰν ἀετοφωλιά, πάνω στὸν ἀτόμομο ὁλόμαυρο γκρεμὸ.

Μόλις τέλειωσε ὁ ἑσπερινός, ὅλος ὁ χῶρος φωτίστηκε ἀπὸ τίς τετράγωνες μικρὲς κτιστὲς γοῦρνες, πού βρίσκονται στὸ δῶμα τῆς τραπεζαρίας, μέσα στὶς ὁποῖες βάλανε στάχτη ζυμωμένη μὲ πετρέλαιο. Στὴν ὥρα τὰ βιολιά καὶ τὰ λαοῦτα, δώσανε τὸ σύνθημα καὶ τὸ γλέντι ἄρχισε γιὰ νὰ συνεχισθῇ μέχρι τὸ πρωὶ μὲ χορὸ καὶ μὲ τραγούδια, μὲ μιὰ μικρὴ διακοπὴ γιὰ τὸ κοινὸ δειπνο, μὲ τὸ καθιερωμένο μενοῦ στὰ Νισύρικα πανηγύρια. Καὶ τότε ἀρχίζει τὸ μαρτύριο τὸ δικό μας, διότι πρέπει νὰ κοιμηθοῦμε.

Μᾶς μοιράζοντε σὲ διάφορα κελλιά. Δὲν περνάει ὅμως πολὺ ὥρα καὶ οἱ περισσότεροι μαζευτήκαμε στὴν ἄδεια πειὰ καὶ σκοτεινὴ τραπεζαρία. Ἐκεῖ μᾶς τράβηξε τὸ σφύριγμα τοῦ Σεβδαλῆ. Στὴν μεγάλῃ πεζούλα τῆς, ἀπέναντι στὴν εἴσοδο, πού καθόντανε στὸ δειπνο οἱ προσετοὶ καὶ οἱ νιόφερτοι ἀπὸ τοὺς ξενητεμένους, κοιμώντανε μακάρια ὁ Γεώργης τοῦ Καζαβῆ κι' ὁ Γεώργης τοῦ Καλημέρη πού σ' ὅλο τὸ διάστημα περιεπαίζανε τὸν Σεβδαλῆ γιὰ τὴν ἀποτυχία του στὸν "Ἀη-Ζαχαριά. Γιὰ νὰ τοὺς ἐκδικηθῇ δένει μ' ἕνα χονδρὸ σπάγκο τὸν ἄγκωνα τοῦ ἐνὸς μὲ τὸν ἄγκωνα

ΑΠ' ΟΤΙ ΘΥΜΑΜΑΙ

Τὸ καλοκαίρι ἐπέρασε. Πολλοὶ πατριῶτες μας πέρασαν τὶς διακοπές των στὸ νησί μας καὶ ὅλοι ἐγύρισαν εὐχαριστημένοι καὶ γεμάτοι ἀναμνήσεις. Πόσο εὐκολὰ μπορεῖ νὰ πηγαίνει κανένας σήμερα στὴ Νίσυρο καὶ γεινικά στὰ Δωδεκάνησα. Ἐνῶ τὰ χρόνια τῆς Ἰταλικῆς κατοχῆς ἐχρειάζοντο χίλιες δυὸ διατυπώσεις. Συναλλαγματικές, διαβατηρίου, τελωνιακές, καὶ πάνω σὲ ὅλες αὐτὲς ἔπρεπε νὰ ἐξασφαλισθῇ κανένας τὴν ἀδεια τοῦ Γενικοῦ Διοικητῆ τῆς Δωδεκανήσου. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ὁ Γνωμαγόρας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς εἶχε καθιερώσει τότε τὶς συλλογικὲς ἐκδρομές, ὅπου ἐλάχιστοι ἀνελάμβαναν νὰ καταπιαστοῦν μὲ τὴν διεκπεραίωση τῶν διατυπώσεων, γιὰ νὰ χαρίσουν τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐχαρίστηση στοὺς πολλούς. Ὅχι μόνο στοὺς ἐκδρομείς, ἀλλὰ καὶ στοὺς συμπατριῶτες μας ποὺ ἔμεναν στὴ Νίσυρο μόνιμα. Γιὰτὶ οἱ ἐκδρομὲς αὐτὲς δὲν εἶχαν μόνο συναισθηματικὸ καὶ οἰκονομικὸ σκοπὸ, ἀλλὰ καὶ τὴ τόνωση τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἐκεῖ, μέχρις ὅτου θὰ ἔφθανε ἡ ποθητὴ ἡμέρα τῆς ἀπελευθέρωσης.

Ἐτυχε τὸ 1937 νὰ πάρω μέρος σὲ μιὰ τέτοια ἐκδρομὴ σὰν πρόεδρος τοῦ Συλλόγου μας. Ἀξέχαστη μοὺ παραμένει ἡ ἐκεί παραμονή μου ἓνα μῆνα. Γλέντι κάθε ἡμέρα. Ἐκάμαμε πολλὲς ὁμαδικὲς ἐκδρομές, στὸ Γυαλί, στὸ Ἡφαίστειο, στὸ Διαβάτη, στὸ Μοναστήρι τῆς Κυρᾶς. Ἀλλὰ καὶ πολλὲς φιλικές. Μὲ μιὰ τέτοια θὰ σᾶς κουράσω σήμερα. Ἐκαθόμουν ἓνα πρωῒνὸ στοῦ Μαντουδάκη, ὁπότε ἔρχεται ὁ Βασίλης Ἀθανασίου (Μαστραντώνη) καὶ μοὺ λέει. Πᾶμε στὸ Νύφιος νὰ βροῦμε τὸ γιατρό; (ἐπρόκειτο γιὰ τὸ καθηγητὴ Ν. Καλογήρου ποὺ ὅταν πηγαίνει στὴ Νίσυρο τραβιέται στὸ πατρικὸ του κτῆμα στὴ περιχώρ τοῦ Νύφιος καὶ ξεκουράζεται). Πᾶμε τοῦ λέω. Ἀμέσως ὁ ἀγαπητὸς μας Μαντουδάκης μᾶς ἐτοίμασε ἓνα πρόχειρο

γεῦμα καὶ ἐξεκινήσαμε. Στὸ δρόμο ὁ Βασίλης μου εἶπε πὼς ἐπῆρε μαζί του καὶ μιὰ μποτίλια ρακὴ. Τὸ ἐκράτησε μυστικὸ γιὰ νὰ μὴν τὸν ἐμποδίσω, ἐπειδὴ ὁ κ. Καλογήρου εἶναι φοβερὸς πολέμιος τοῦ οἰνοπνεύματος. Κατὰ τὶς 9 1/2 ἔφθασαμε. Ὁ κ. Καλογήρου μᾶς ὑπεδέχθηκε μὲ μεγάλη ἐγκαρδιότητα καὶ ὅλο τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας κατέβαλε κάθε προσπάθεια νὰ μᾶς κάμῃ τὴν παραμονή μας στὸ κτῆμα εὐχάριστη. Ἀφοῦ ξεκουραστήκαμε λίγο ἀπὸ τὴ πεζοπορία, ὁ Βασίλης καὶ ἐγὼ ἀρχίσαμε νὰ περιφερόμεθα στὸ κτῆμα, ὁ δὲ γιατρός ἐπῆρε τὸ τουφέκι του γιὰ κυνήγι.

Σὲ διάστημα ὀλιγότερο ἀπὸ τὴν ὥρα ἐγύρισε μὲ 10 πέρδικες, ποὺ ἀφρονοῦν στὸ νησί μας. Ἡ θεία του ἡ Καλλὴ μᾶς ἐτοίμασε ἓνα καλὸ γεῦμα καὶ καθήσαμε κάτω ἀπὸ μιὰ καρυδιά γιὰ νὰ φᾶμε. Τότε ὁ Βασίλης δειλὰ-δειλὰ ἔβγαλε τὴ μποτίλια. Ὁ κ. Καλογήρου μὸλις τὴν εἶδε τοῦ λέει: Πίνεις ἀκόμα Βασίλη; Ναι, γιατρέ μου τοῦ ἀπαντᾷ. Πρόσεχε νὰ μὴ πάθης ἀπὸ ὑδροπικία, τοῦ ξαναλεῖ ὁ γιατρός. Καὶ ὁ Βασίλης τότε μὲ ἀπορία τοῦ ἀπήντησε: Πὼς θὰ πάθω ὑδροπικία, ἀφοῦ δὲ πίνω νερό. Ὅλοι μας ἐγελάσαμε μὲ τὴν ἀπάντησή τοῦ Βασίλη. Σὲ λίγο ὁ κ. Καλογήρου μᾶς ἐζήτησε τὴν ἀδεια νὰ πιῇ ἓνα ποτηράκι ρακί. Δὲν τὸ ἔκαμε βέβαια ἀπὸ φόβο μήπως πάθει ἀπὸ ὑδροπικία. Ἀλλὰ μὲ τὴν εὐγένεια ποὺ τὸν χαρακτηρίζει ἠθέλησε νὰ μᾶς δώσῃ ἐλευθερία νὰ πιοῦμε τὴ ρακὴ μας. Ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα ἐπῆραμε τὸ δρόμο γιὰ τὸ χωριό. Ὁ γιατρός μᾶς συνόδευσε ἕως τὴν Εὐαγγελίστρια ὅπου μᾶς ἔδωσε καὶ τὶς ὑπόλοιπες πέρδικες τὶς ὁποῖες τὸ ἴδιο βράδυ ἐκάμαμε μεζὲ μὲ τὴν παρέα ποὺ μᾶς περίμενε νὰ γυρίσουμε. Ἐτοί εὐχάριστα περνᾷ τὸ καλοκαίρι στὴ Νίσυρο. Γιατοῦ σὲ ὅσους οἱ ἀσχολίες σας τὸ ἐπιτρέπουν, μὴ χάνετε τὴν εὐκαιρία.

ΝΙΚΗΤΑΣ Ο. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

τοῦ ἄλλου καὶ τραβάει ἀπότομα τὸν σπάγκο. Μουγκρίζει μέσ' τὸν ὕπνο του ὁ Καζαβῆς καὶ τραβάει τὸ χέρι του θυμωμένος. Τραβάει ὅμως ἔτσι καὶ τὸ χέρι τοῦ Καλημέρη, ποὺ μὲ τὴ σειρά του κάνει κι αὐτὸς τὰ ἴδια. Μὲ τὴν δευτέρη ἐπανάληψι, σηκώνονται κι οἱ δυὸ καὶ μὲς στὸ σκοτάδι ἀρχίζουν νὰ κτυποῦνται. Τὰ γέλιοι μας καὶ ὁ σπάγκος τοὺς ξυπνήσανε ὁλότελα καὶ τότε κατάλαβαν τὸ πάθημά τους. Ρίχνονται καὶ οἱ δυὸ στὸ Σεβδαλῆ, ποὺ ἦταν ἑτοιμοὶ γιὰ σάλτο στὴν πόρτα, μὰ ποὺ νὰ τὸν βροῦν. Μὲ τὸ παιχνίδι, μᾶς βρῆκε τὸ πρωῒ. Μετὰ τὴν λειτουργία καὶ τὰ κεράσματα, ὁ χορὸς ξανάρχισε, γιὰ νὰ σταματήσῃ γιὰ τὸ μεσημεριανό, σαρακοστιανὸ τραπέζι. Πρώτῃ ἡ παρέα μας ξεκίνησε γιὰ τὴν ἐπιστροφή, γιατί ὅλοι μας ζητούσαμε τὸν ὕπνο. Μόλις ἔφθασα σπῆτι ἔπεσα ξερός

στὸν ὕπνο. Ἡ καμπάνα τῆς Ποταμίτισσας, ποὺ σήμανε ἔσπερινὸ μὲ ξύπνησε. Ὅπως ὁ ἥλιος εἶχε γύρει πειὰ γιὰ καλὰ ἀπὸ τὸ Κάστρο, μοὺ φάνηκε πὼς ἦταν ἡμερωμένα. Πεινασμένος ὅπως εἰμουναι, ἔφαγα ψωμοτύρι καὶ βγῆκα. Μὰ σὲ λίγο βλέπω πὼς ἀντὶ νὰ ξημερώνῃ σκοτεῖνιαζε. Φθάνοντας στὴν Ποταμίτισσα ἄκουσα τὰ βιολιά ἀπὸ τὸν Ποταμό, κι ἀμέσως κέρωσα. Ὅλη μου ἡ χαρὰ ἔγινε μιὰ τρομερὴ ἀγωνία, γιὰ τὴ μεγάλη ἀμαρτία ποὺ εἶχα κάμει. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ μου καὶ μάλιστα τοῦ Σταυροῦ. Ἐδέησε νάρθη ὁ Παπαποστόλης γιὰ νὰ μοὺ δώσῃ συγχώρεση γιὰ νὰ σταματήσῃ τὸ νευρικὸ κλᾶμα ποὺ μὲ συνεκλόνιζε.

Ἀθῆναι, Σεπτέμβριος 1956.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΟΥΡΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΙΟΥΝΙΟΥ 1903

Επιμέλεια ΚΩΝΣΤ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Ἀριθ. 73

*Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Ἱπποκράτην Ταυλάριον Ἐφφένδην**Εἰς Κάλυμνον*

Ἐξοχώτατε

Διὰ τῆς ταπεινῆς μου ταύτης ἐπιστολῆς φέρομεν ὑπ' ὄψιν Ὑμῶν ὅτι ὁ Καῖμα-κάμης Κῶ ἤλθεν ἐνταῦθα τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην ὅστις ἐφέρετο πρὸς ἡμᾶς πολὺ εὐπροσήγορος καὶ μὲ τρόπον εὐσχημον ἐρωτῶντας μας ἐπενθόνητο τῶν καθεστώτων. Τοῦτο μόνον μᾶς ἐπροξένησε μεγάλην ἀπορίαν, διότι ὡς εἶχαμεν ἀναφέρει ἐφ' ὅλων ἐν γένει τῶν σχετικῶν ἐγγράφων καὶ ἀναφορῶν τῶν ὁποίων μετεβιβάσαμεν εἰς τοὺς ἀνωτέρους τῆς Σ. Κυβερνήσεως, ὅτι ἐπειδὴ ἡ νῆσος μας εἶναι Μακτοῦ δικαιοῦμεθα καὶ περὶ τοῦ φυτείας τῶν καπνῶν ζητήματος, μᾶς ἠρώτησεν ἂν ἔχωμεν τοιοῦτους ἐπισημοὺς τίτλους, νὰ τοὺς παραλάβωμεν καὶ μεταβῶμεν εἰς Κῶ, τοὺς ὁποίους νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὸ Διοικ. Συμβούλιον, ἀπῆτει δὲ συνάμα νὰ μεταβῶμεν μετ' αὐτοῦ εἰς Κῶ οἱ Δημογέροντες τῶν τριῶν δήμων καὶ τινων μελῶν τοῦ συμβουλίου μας ἐπὶ τῷ λόγῳ νὰ ζητήσωμεν ἀρμοδίως τὰ δικαιώματά μας καὶ ὅ,τι ἄλλο ἀφορᾷ τὸν τόπον μας. Ἐπειδὴ ὅμως διὰ διαφόρων προφάσεων δὲν παρεδέχθημεν τὰς προτάσεις του, τὸ ὅποιον καὶ ἀπεφύγαμεν ἀπέδειξεν μεγάλην ἐπιμονὴν ὅπως παραλάβῃ μετ' αὐτοῦ (ὅστις ἀνεχώρησε σήμερον) τὰ ἄνω λεχθέντα πρόσωπα, καὶ ἴσως ἀφήκεν ἐντολὴν εἰς τὸν ἐνταῦθα Μουδῖρην μας, ὅπως μᾶς ἐξαποστείλῃ εἰς Κῶ, ἢ ὁ ἴδιος ἐνεργήσῃ ὅπως πλέον τὸ ἐγκρίνῃ καὶ μᾶς καλέσῃ νὰ μεταβῶμεν ἐκεῖ διότι ὡς ἐννοήσαμεν κρύπτει κάτι τὶ τὸ ὅποιον δὲν μᾶς ἐδήλωσεν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀγνοοῦμεν τί μέλλει νὰ πράξῃ ὡς ἐκ τούτου διαφωτίζομεν ὑμᾶς ταῦτα, ἐπιφυλαττόμενοι καὶ πάλιν ὅπως σᾶς γνωστοποιήσωμεν καὶ τὰ μέλλοντα.

Ὡς μᾶς ἔχετε ὅμως προαναγγείλῃ ὅτι μέλλετε νὰ ἔλθητε εἰς τὴν νῆσον μας διὰ λουτρά, σᾶς περιμέναμεν μὲ μεγάλον πόθον, μὲ τὰ ἐσχάτως παρελθόντα ἀτμόπλοια καὶ ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ σᾶς ἔχωμεν μὲ τὰ προσεχῆ.

Ἄνευ ἐτέρου διατελοῦμεν μετὰ σεβασμοῦ

Νίσυρος 13/7/1913

Οἱ Δημογέροντες

Ἀριθ. 4

Νίσυρος 13/7/1903

Ἀξ. Ἰατρὲ κ. Μ. Παρθενιάδῃ εἰς Κῶν

Ὡς διεφωτίσθημεν παρὰ τῆς πρὸς τὸν ὑμέτερον ἀδελφὸν ἐπιστολῆς σας, ὅτι ὁ Διοικητὴς ἔρχεται ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως καταμετρήσῃ τὰ καπνὰ, σᾶς γνωστοποιοῦμεν, ὅτι ἀφοῦ δὲν προέβην εἰς τὸ κίνημα τοῦτο, οὔτε καὶ μᾶς ἀνέφερε περὶ τοῦ ρηθέντος ζητήματος, ἀλλὰ μόνον μᾶς ἐπαραπονέθη φερόμενος μὲ τρόπον εὐπροσήγορον καὶ εὐσχημον, διατὶ νὰ συμβοῦν ὅλα τὰ δυσάρεστα ταῦτα ἐν τῇ νήσῳ μας. Ἐζήτησεν ὅμως ἐπὶ τέλους καὶ ἐπέμενε μέχρι τέλους, ὅπως παραλάβῃ τοὺς δημογέροντας τῶν τριῶν δήμων καὶ μερικὰ μέλη ἐκ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, νὰ μεταβῶμεν εἰς Κῶ μετὰ τοῦ Μουδῖρου μας, καὶ ἀπολογηθῶμεν εἰς τὸ αὐτόθι Διοικητικὸν συμβούλιον, παρουσιάζοντες τοὺς τίτλους τοὺς ὁποίους ἔχομεν καὶ οὐς βασιζόμεθα ὅτι ἡ νῆσος μας ὡς Μακτοῦ δικαιοῦμεθα καὶ εἰς τὴν φυτεῖαν τοῦ καπνοῦ. Τοῦτο ὅμως τὸ ἀπεφύγαμεν διὰ διαφόρων προφάσεων καὶ δὲν γνωρίζομεν τί μέλλει νὰ πράξῃ διότι μέχρι τῆς τελευταίας ὥρας τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐπέμενε καὶ ἐζητοῦσε νὰ μᾶς παραλάβῃ μετ' αὐτοῦ.

Ταῦτα πάντα γνωστοποιοῦμεν ὑμᾶς καὶ ἔχομεν πληρέστατα τὴν πεποίθησιν ὅτι θέλετε μᾶς διαφωτίζει ἐν τῷ μέλλοντι τὰ καθέκαστα.

Ἐφ' ᾧ καὶ διατελοῦμεν μετ' ἐξαιρέτου ὑπολήψεως.

Οἱ Δημογέροντες

Τ η λ ε γ ρ ά φ η μ α

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν Σουλτάνον

Μεγαλειότατε

Στηριζόμενοι προνομίοις παραχωρηθῶσιν ὑπὸ Ἀοιδήμων πιστῶν προγόνων ἄνευ τῶν ὁποίων ἀδύνατος ἡ διαμονὴ ἐν ξηρᾷ καὶ ἀγόνῳ νήσῳ Νισύρῳ πτωχοὶ κάτοικοι ἀνέκαθεν φυτεύουσι καπνὰ πρὸς χρῆσιν ἰδίαν. Ἀπροσδοκῆτως ἐφέτος διαταγῇ Νομάρχου παραλόγῳ ἐνεργείᾳ ὑποδιοικητοῦ Κῶ ἦλθον εἰς Νίσυρον Γιούσκας Κομισάρης Ἀστυνομιοὶ στρατιῶται πρωτοστατοῦντος τοῦ Μουδίου μας ἐνεργήσαντες ἐκρίζωσιν καπνῶν ἐπιτιθέντες κατὰ πολιτῶν πιστῶν ὑπηκόων Τρισεβάστου Ὑμ. Μεγαλειότητος, μὲ ξίφη ρόπαλα καὶ πέτρας σοβαρῶς ὑπὲρ 20 τραυματίσαντες οἵτινες ποινικῶς θὰ ἐξήτουν τὴν τιμωρίαν των ἂν δὲν εἶχον τὴν σκληρὰν πείραν ὅτι οὐδέποτε ἐδόθη δικαιοσύνη ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν τῆς Κῶ λαοῦ ὅμως μὴ ἀποδόσας τοῖς Βαρβάροις τούτοις τὸ ἴσω ἀπέδειξε πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν του πρὸς τὸ ὑψηλὸν Κράτος Ὑμ. πολυσεβάστου Μεγαλειότητος. Ἡ ἐξ ἀφοσιώσεως ἀνοχὴ τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοσοῦτον ἔδωκε Θράσος τοῖς στρατιώταις ὥστε μεθύοντες ἐν καπηλίοις νὰ κτηπῶσι μέχρι τραυματισμοῦ φιλησυχούς πολῖτες εἰς ἐργασίαν μεταβαίνοντας. Ἐγκαίρως ἐγνωστοποιήσαμεν ταῦτα τῷ Ὑπουργῷ τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τηλεγραφημάτων καὶ ἀναφορᾶς τῷ Νομάρχῃ καὶ τῷ Καϊμακάμῃ Κῶ ζητοῦντες ἐπαναφορὰν τῆς τάξεως καὶ παῦσιν τοιούτων βανασοτήτων, καὶ ἀπεσύρθησαν μὲν οἱ στρατιῶται, ἀλλ' ἤρξατο ἑτέρου εἴδους παράνομος, αὐθαίρετος καὶ βάρβαρος καταδίωξις. Εὐνυπόληπτος καὶ χρηστὸς ἔμπορος μεταβὰς εἰς Ρόδον ἐμπορικῆς του ἐργασίας ἔνεκεν, συλλαμβάνεται ὡς ἔσχατος κακοῦργος, ρίπτεται εἰς φυλακὴν καὶ μετὰ τινος ἡμέρας συνωδεῖα χωροφυλάκων ὀδηγεῖται εἰς Κῶν. Δημογέροντες πρόκριτοι καὶ καλοὶ πολῖται κλητεύονται εἰς Κῶν μένει ὁ τόπος ἄνευ ἐπιτοπίου Ἀρχῆς. Ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχυρᾶς συγκινήσεως Μεγαλειότατε, ἔνεκα τῶν συμβαινόντων καὶ διότι οὐδεμίαν προστασίαν βλέπομεν, παρ' ὧν ἄρμοδιως καὶ νομοταγῶς ἀπετάνθημεν φοβούμενοι δὲ συνεπειᾶς ἔτι μᾶλλον δυσάρεστους καταφεύγομεν πρὸς τὴν Ὑμ. Πολυσεβάστον Μεγαλειότητα τὸν κοινὸν ἡμῶν πατέρα, ὅπως γίνηται ἔλεος τοῖς ἀναξίως πάσχουσιν πιστοῖς καὶ ἀφοσιωμένοις ὑπηκόοις καὶ εὐδοκῆσι καὶ διατάξῃ παῦσιν αὐθαιρέτων καὶ παρανόμων μέτρων, ἅτινα ἀνέκαθεν ἡ Ὑποδιοίκησις Κῶ, εἰς ἣν κακῇ τῇ μοίρᾳ ὑπαγόμεθα συνήθησε νὰ μετέρχηται ὅπως διηνεκῶς μᾶς καταπιέζῃ.

Ὅντες βέβαιοι ὅτι ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης θέλει τελειώσῃ τὴν ἀπερίγραφτον κακὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὐρίσκονται πιστὰ τέκνα Της καὶ δὲν θὰ γίνῃ ἀνάγκη νὰ ζητήσωσι προστασίαν καὶ βελτίωσιν τῆς τύχης των δι' ἄλλων μέσων δεόμεθα τῷ Ὑψίστῳ ὑπὲρ μακροημερεύσεως καὶ ἀμεταπτώτου ὑγείας τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος καὶ ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς Κραταιᾶς Αὐτοκρατορίας.

Διατελοῦμεν πιστὰ καὶ ἀφοσιωμένα τέκνα.

Νίσυρος 1/8/1903

Οἱ Δημογέροντες

ὁ ἀναπληρωτής, Ἐμμ. Μ. Παρθενιάδης

Π. Δημητρίου

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΙΣΥΡΟΝ

Θ. ΘΕΟΧΑΡΙΔΗ

«Χειρότερη από πέτσι· κάθε χρόνο και χειρότερη ή Νίσυρος», είπαν και φέτος πολλοί. Εγώ δέν τους άδικώ, μά δέν συμφωνώ και μαζί τους άπόλυτα. Δέν πιάνω τά άκρα.

Τι συμβαίνει λοιπόν; Μά τά Λουτρά της, τό Γυαλί, τήν σχετικώς καλήν έξωτερική και έσωτερική συγκοινωνία της, τά εκτελούμενα έργα, ηλεκτροφωτισμένη και με προοτικές για καλλίτερες μέρες, με τίς τόσες δυνατότητες που άλλοτε δέν υπήρχαν και με σημαντικήν αύξησιν τών έξ Άμερικής και Αυστραλίας χρηματικών έμβασμάτων, γιατί, μά γιατί χειρότερη είναι ή Νίσυρος; Γιατί νά υπάρχη και ένας νά τό λέγη; Μιά θλιβερή άπορία. Τι συμβαίνει;

Έφυγαν και φεύγουν οί άνθρωποι κι' ή Νίσυρος πενθεί άληθινά αύτήν τήν όρφάνια της. Πικρή άλήθεια. Νά τί συμβαίνει!

Τήν εικόνα της πιο τραγικής αύτής αντίθεσεως βρίσκεις μπροστά σου· ενώ ό πολιτισμός προσφέρει σήμερα στήν Νίσυρον με άπλοχερία τά αγαθά του και δημιουργούνται ασφαλώς εκεί καλλίτερες συνθήκες ζωής, οί άνθρωποι της φεύγουν για Πατρίδες ξένες, προτιμούν τους δρόμους της μεταναστεύσεως από κάθε άλλη σταδιοδρομία και τήν έκταλείπουν με σκληρότητα πολλές φορές και άπονια. Κι' είναι σοφία άληθινή ή λαϊκή παροιμία: «Κακό χωριό τά λίγα σπίτια». Όσοι «άναγκαστικά» μένουν εκεί, ζούν μοιρολατρικά και κάτω από ούρανούς που βασιλεύει λιγώτερο ή αίσιοδοξία. Όσοι φθάνουν εκεί για νά προσκυνήσουν τά χώματά της, θλίβονται άντικρύζοντας τό τοπίον που σκιαγραφήσαμε παραπάνω. Ό νόμος της άκμής και της παρακμής έχει και έδώ τήν εφαρμογήν του. Λιγότερο τό Μανδράκι, περισσότερο τό Νικιά και πολύ περισσότερο ό Έμποριός-Πάλοι, διέρχονται σήμερα τήν σττροφή μιās παροδικής-εΐθε-παρακμής.

Δέν είμαι και δέν πρέπει νά είναι κανείς έναντίον της μεταναστεύσεως. Μετανάστευσις ύπάρχει από τότε που ύπάρχει Έλλάς πάνω στην επιφάνεια της γής. Άς ρίξουμε μία ματιά στην Ίστορία. Είναι μοιραϊόν, άφοϋ έδώ έμφανίζεται τόσο όξύ και έντονο τό πρόβλημα της ζωής. Μās λέγουν οί ειδικοί, ότι ή χώρα μας μπορεί νά διαθρήψη πλέον τών όκτώ έκατομμυρίων πληθυσμού. Ίσως. Πάντως αύτό για σήμερα είναι χονδρή άερολογία. Και γι' αύτό είναι βαρεία ή εύθύνη τών άρμοδίων, γιατί με τά λάθη και τίς παραλείψεις τους ή μετανάστευσις σήμερα είναι παθολογική για τήν Πατρίδα μας. Ίδιαίτερα φαίνεται αύτό στα νησιά μας λόγω τών δυσκολωτέρων συνθηκών ζωής και πιο έντονα τό βλέπει κανείς στην μικρή μας Νίσυρον, που κοντεύει ν' άδειάση. Έτσι ή μετανάστευσις είναι πραγματικά Έθνική αύτοκτονία.

Έναντίον της μεταναστεύσεως αύτης της μορφής πρέπει νά είναι κανείς. Διότι ή φυσιολογική μετανάστευσις είναι αναγκαία και άξίζει νά τήν υποστηρίξουμε. Κοιτάξε τί έχουν έπιτύχει από τό Έξωτερικόν σάν Σύλλογοι, τί έχουν κάμει σάν ιδιώτες και τί προσφέρουν με τά οικογενειακά έμβάσματα και τίς δωρεές τους σάν άτομα με ύποχρεώσεις. Ναοί, Σχολεία και τόσα έργα κοινωφελή ύψώνονται μεγαλόπρεπα πρός τιμήν τους. Μιά εύχή θερμή επιθυμούμεν νά τους συνοδεύη νά προκόψουν και νά μη λησμονήσουν τήν Πατρίδα τους. Τό νά άπαρνηθής τήν Πατρίδα σου δέν είναι μόνο «άτιμία». Θάρρη κάποτε στιγμή που θα τό μετανιώσης πολύ πικρά και θα κλάψης.

Και όμως, μία ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ συντελείται σήμερα στην Νίσυρο. Αύτή ή αντίθεσις! Θαυμάζεις τά έργα του Γυαλιού. Συνεχίζονται αί εγκαταστάσεις και ή άερογέφυρα σε λίγο θα είναι έτοιμη. Όργασμός, κίνησις εκεί πάνω. Σημάδια πώς όταν άρχίση ή τακτική έργασία έκμεταλλεύσεως της έλαφρόπετρας, θα πρέπει νά έξη ή Νίσυρος καλλίτερες μέρες. Έπιβάλλεται όμως καλή πολιτική από δικής μας πλευράς. Συγκεκριμένως 1ον) Νά άπορροφηθούν όλοι οί προσφερόμενοι εργάται από όλη τήν Νίσυρον και έν συνεχεία νά προσληφθούν μη Νισύριοι. 2ον) Οί εργάται νά κατοχυρωθούν ασφαλιστικώς κατά τόν καλύτερον δυνατόν τρόπον και νά οργανωθούν για νά ύποστηρίξουν τά συμφέροντά τους και 3ον) ό Δήμος νά διεκδική τά διτά δικαιώματά του σε ποσοστά και τέλη ώστε και τίς άνάγκες του νά ίκανοποιη ή έργα κοινωφελή νά έπιτελέση.

Νάχη άραγε κάποτε και τό Θειάφι τήν τύχη της έλαφρόπετρας και ό «Άκωλος» νά γίνη Γυαλί; Εΐθε!

Τά Λουτρά. Η ψυχή της Νισύρου. Ένας παράγων που ίσως δέν τόν προσέξαμε όσο πρέπει και που είναι όμολογουμένως ή καρδιά από τήν όποιαν θα ξεκινούσε τό ζωόγον αίμα για τήν οικονομική και πολιτιστικήν εύρωστίαν του Νησιού. Πόσοι δέν νοσταλγούν μιάν Νίσυρον του Παντελίδη. Άλήθεια, νά ήταν δυνατόν νά άναβιώσουν τά Λουτρά τών Πάλων νά αξιοποιηθούν οί Θερμοπηγές Αύλακίου.

Μās χρειάζεται ό Τουρισμός και μπορούμεν νά τόν διατηρήσουμε άν εργασθοϋμε έντατικά, όχι μόνον σάν Άρχες ή σάν υπεύθυνοι, αλλά και σάν ιδιώτες. Σάν κάτοικοι του Νησιού. Φρονώ πώς άν θα γίνη μία καλή άρχή, όπως συνέβη στην Κω έτσι και οί Νισύριοι θα συνθησίουν και θα έξοικειωθούν με τίς απαιτήσεις του Τουρισμού και οί Τουρίστες θα τους άγαπήσουν. Τώρα που έχουμε ηλεκτροφωτισμόν και του χρόνου Πάγο, έχουμε νομίζω τίς

δυνατότητας να κάμνωμε καλύτερη εμφάνιση και να ευχαριστούμε τους ξένους μας. Τό πάν είναι ή διαφήμισης πού θά κάμουν όσοι θαρ-
θοῦν στὰ Λουτρά μας. Αυτό να προσέξουμε. Είδα ἐφέτος ὠρισμένα πράγματα καί τὰ ὁποία ὁμολογῶ σάν Νισύριος, δέν μέ κολά-
κευσαν καθόλου. Κοινή ἄλλως τε ὁμολογία πῶς ἐφέτος δέν τὰ πήγαμε καλά. Μὲ καλύτε-
ρη ἴσως ὀργανῶσι δέν εἶναι δύσκολον νὰ ἐπι-
τύχουμε τὸ σχετικῶς ἀπόλυτον, γιατί ἀσφαλῶς ὀλίγους ἱκανοποιοῦν τὰ σημερινὰ δεδομένα.

Ἐπρόσεξα πῶς τὰ Λουτρά μας λείπουν ἀπὸ ὠρισμένα κείμενα στὰ ὁποία ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν. Γιατί; Μήπως φταίμε πρωτίστως ἑμεῖς; Ἄς τὸ κυτᾶμε.

Βλέπεις ἔργα πού σέ συγκινοῦν. Ἡλεκτρο-
φωτισμός στὸ Μανδράκι πού κατὰ τίς δηλώ-
σεις τῶν ἀρμοδίων σύντομα θά ἔχη ἐπεκταθῇ
στὰ Νικιά, Ἐμπορεῖον καὶ Πάλους. Τὸ Παγο-
ποιεῖον ἐτοιμάζεται. Τοῦ χρόνου θά ἀπολαμ-
βάνη κανεῖς καὶ τὰ ἀγαθὰ τοῦ Πάγου. Δρό-
μοι πού ἀλλάζουν τὴν ὄψη μέσα στὴν Κωμό-
πολι καὶ τὸ χωριὸ ἔγιναν καὶ θά γίνουν. Δρό-
μοι πού βελτιώνουν γενικώτερα τὴν συγκοι-
νωσίαν ταυτόχρονα ὠφέλιμοι στοὺς γεωρ-
γούς. Θὰ ἦταν καλὸ νὰ συνεχισθοῦν καὶ νὰ
τελειώσουν οἱ ἀμαξητοὶ δρόμοι πρὸς τὸ
Ἄργος, τὸ Ἡφαίστειον καὶ τὸ Αὐλάκι ἀφοῦ
ἔγινεν ἡ ἀρχή. Καὶ τὰ κονδύλια πού ἐψήφισεν
ἡ Νομαρχία γιὰ κατασκευὴ ἢ ἐπιδιόρθωσι
ἀγροτικῶν δρόμων, χρειάζεται νὰ διατεθοῦν
δημιουργικῶς κατόπιν μελέτης καὶ με προτε-
ραιότητα. Οἱ δεξαμενὲς πού ἔγιναν στὸ Μαν-
δράκι καὶ τὰ Νικιά εἶναι θαυμαστά ἔργα. Στὸ
Σχέδιον προβλέπονται καὶ ἄλλες. Τὸ εὐχόμε-
θα, ὅπως εὐχόμεθα νὰ γίνουν ὅλα τὰ ἔργα
πού ὑπάρχουν στὸ πρόγραμμά.

Δέν εἶναι ὀλίγα τὰ ἔργα πού ἔκαμεν ἡ
Συλλογικὴ καὶ ἰδιωτικὴ Πρωτοβουλία σ' ὅλη
τὴν Νίσυρο καὶ δέν εἶναι ὀλίγα ὅσα πρόκειται
στὸ μέλλον νὰ γίνουν. Οἱ ἐν Ἀμερικῇ Σύλλο-
γοι ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ καὶ ΑΓ. ΙΩΑΝ. ΘΕΟΛΟΓΟΣ
πρῶτοι στὴν σειρά. Ὁ μὲν θὰ ἀνακαινίσῃ τὰ
Λουτρά Μανδρακίου, ὁ δὲ θὰ δωρήσῃ στὰ
Νικιά τὸ «Θεολόγιον Δημοτικὸν Σχολεῖον
Νικίων Νισύρου». Ἡ προσωπικὴ δω-
ρεὰ κτίζει Δημοτικὰ Θέατρα, τοποθετεῖ
Ἡρῶα, ἀνακαινίζει Ναοὺς, ἐξωραίζει, ἐνισχύει
εἰς διάφορα ἔργα καὶ μαζὺ μὲ τὴν Συλλογι-
κὴν προσπάθειαν καὶ συνδρομὴν ἀνυψώνεται ἓνα
πνευματικὸν Ἡρῶον μπροστὰ στὸ ὅποιον
εἰσὶ ὑποχρεωμένοι νὰ θαυμάσῃς νὰ προσκυ-
νήσῃς τὴν φιλοπατρίαν τοῦ Νισυρίου.

Ἡ ἐξωτερικὴ συγκοινωνία εἶναι σχετικῶς
καλὴ. «Τὸ σχετικῶς» μὴ μᾶς ἐκπλήσσει. Καὶ
ἂν ζοῦμε στὴν ἀτομικὴ ἐποχὴ καὶ τὸν αἰῶνα
τῆς ὑδρογονοβόμβας, ὅλα στὸν κόσμον μας
εἶναι σχετικὰ.

Ἡ ἐσωτερικὴ συγκοινωνία πρὸς τὸ παρὸν
καλὴ μὲ προοπτικὲς νὰ βελτιωθῇ σὺν τῷ
χρόνῳ. Τὸ ραδιόφωνον εἶναι σήμερα εὐρύτατα

διαδεδομένον στὴν Νίσυρον ὥστε νὰ εἶσαι πάν-
τοτε ἐνήμερος τῶν εἰδήσεων καὶ νὰ ἔχῃς τίς
ἀπαραίτητες ὁδηγίας του, γεωργικῆς καὶ
ἐπαγγελματικῆς φύσεως, καὶ κάθε ἐκδήλωσιν
ψυχαγωγίας.

Νὰ τὰ φανταζόνταν κανεῖς αὐτὰ τὰ πράγ-
ματα γιὰ τὴν Νίσυρον μερικά χρόνια πίσω!
Ποῖος ἀμφιβάλλει πῶς σὺν τῷ χρόνῳ ἡ Νί-
συρος θὰ εἶναι ἓνας προσφιλὴς τόπος παρα-
θερισμοῦ καὶ ἓνας ἰδεώδης τόπος παραμονῆς
γιὰ τοὺς συνταξιούχους μας ἰδίως τῆς Ἀμε-
ρικῆς, πού θὰ εὐρουν ἐκεῖ τὴν ἡσυχία καὶ τὴν
εὐκολία τῆς ζωῆς χωρὶς νὰ τοὺς λείπουν οἱ
ἀπαραίτητες ἀνέσεις καὶ ὅπου ἡ σύνταξις θὰ
εἶναι ἓνα ἡμερομίσθιον εἰσόδημα, ἐνῶ στὴν
Ἀμερικὴ ὅλοι ξέρομε τι συμβαίνει!

Μὲ τὴν σύστασι τῶν δύο ἀγροτικῶν Ἰα-
τρείων, Μανδρακίου καὶ Νικειῶν (Ἐμπορίου-
Πάλων), ἓνα πρόβλημα, πού ἄρκετὰ ἐβασά-
νισε ἰδίως τὴν περιοχὴ τοῦ δευτέρου Ἰατρείου,
τουλάχιστον γιὰ σήμερα ἔχει λυθῇ κατὰ τὸν
καλύτερον τρόπον.

Βλέπει κανεῖς ὅτι τὸ Κράτος εἶναι παρὸν
καὶ ἡ συμπαράστασις του μεγάλη. Καὶ πείθε-
ται πῶς ἡ Δωδεκανήσος γενικὰ εἶναι περίπου
τὸ χαϊδεμένο παιδί τῆς Πατρίδος. Ἄν ἔλειπε
αὐτὴ ἡ κακοδιοίκησις πού εἶναι μόνιμη δυ-
στυχῶς πληγὴ σ' αὐτὴ τὴν χώρα, πόσο δια-
φορετικὴ θάταν ἡ Ἑλλάς!

Ἐδῶ θὰ θίξω ἓνα μελανὸ σημεῖο. Δυὸ χρό-
νια τώρα, τὸ πνευματικὸν καμάρι τῆς Νισύ-
ρου εἶναι ἀνύπαρκτο· τὸ Ἡμιγυμνάσιον. Στά-
θηκα μπροστὰ στὴν ἀνάμνησί του καὶ προ-
σκύνησα μὲ δάκρυα. Γιατί ἔραγε; Δέν τοῦ
ταίριαζε, νομίζω, τέτοιο ἄδосον τέλος.

Τὸ Πνευματικὸν Κέντρον τοῦ «Γνωμαγό-
ρα» ἐπιβάλλεται νὰ συνεχίσῃ παλαιότεραν
του παράδοσιν μὲ τὴν Ὁργανῶσιν διαλέξεων
καὶ πλουτισμὸν τῆς Βιβλιοθήκης του. Στὴν
Νίσυρο χρειάζονται γεωργικὰ καὶ γενικῶς
ἐπαγγελματικῆς φύσεως βιβλία, κοντὰ στὰ
ἠθικοκοινωνικά. Ἡ Ἀγροτολέσχη εἶναι μιὰ
προσπάθεια πού πρέπει νὰ διατηρηθῇ καὶ νὰ
ἐπεκταθῇ. Στὰ Νικιά ὁ ἐκεῖ Σύλλογος «Ἀγ.
Ἰωάν. ὁ Θεολόγος» φιλοδοξεῖ νὰ γίνῃ κέν-
τρον πνευματικόν, μὲ τὴν ἀπόκτησιν
ἀρχικῶς Ἀναγνωστηρίου καὶ Βιβλιοθήκης.
Εὐγενὴς ἐπιδιώξις. Σημειῶνω ευχαρίστως τὴν
στροφή πολλῶν νέων μας ἐφέτος στὴν Τε-
χνικὴ Ἐκπαίδευσιν.

Ὑπάρχουν στὴν Νίσυρο καὶ ἄλλα προ-
βλήματα. Τὸ οικονομικὸν γενικὸν ἄλλως τε
κακόν. Μὲ τίς ἐργασίας πού σημειώνουμε
παραπάνω καὶ τὴν σημαντικὴν αὐξήσιν τῶν
ἐμβασμάτων τοῦ ἐξωτερικοῦ ἢ κατὰστασις
ἔχει βεβαίως βελτιωθῇ. Ἡ συστηματικὴ ἐρ-
γασία λείπει ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους γε-
ωργούς μας, ἐνῶ ἐπιβάλλεται. Νομίζω πῶς
ἡ εὐρεῖα καλλιέργειας τῆς ἀμυγδαλιάς καὶ
τῆς ἐλῆας, ἡ βελτιώσις τοῦ εἶδους τοῦ χρη-
σιμοποιουμένου σπόρου στὴν γεωργικὴ
καλλιέργεια, ἡ ἐξάπλωσις τῆς κηπευτικῆς

καλλιέργειας, ό σχετικός περιορισμός τής κατσιοκτροφίας ύπέρ τής χοιροτροφίας όρνιθοτροφίας κλπ. είναι ή καλλίτερη και ένδειγμένη γεωργική τακτική γιά τή Νίσυρον. Έδω όμως βρίσκονται και οι άρμοδιότητες του έπαρχιακού γεωπόνου που θα μεταδώσει στους γεωργούς μας τό σύνθημα μέ τις αναγκαίες οδηγίες. Η άλιεία χρειάζεται ένισχυσι. Καί όλα αυτά είναι άσφαλώς μερικές λύσεις του οικονομικού προβλήματος.

Ένας Ύγειονομικός Σταθμός είναι άπαραίτητος. Δέν θα ήταν άσκοπη μία συστηματική και ύπεύθυνη προσπάθεια γιά γεωτρήσεις που δέν άποκλείεται νά βοηθήσουν στην ανάκαλυψι νερού. Άναγκαίος παραμένει πάντα ό ψεκασμός μέ ντί-ντί-τί. Όλοι γνωρίζουν τήν παλαιότερη εύεργασία αυτού του ψεκασμού και οι ύπεύθυνοι δέν πρέπει νά άμελήσουν. Είναι τό φάρμακον τής γενικής ύγείας και άξίζουν και οι θυσίες. Μοϋ έκαμεν έντύπωσιν ότι: 1) Τά τηλεφωνικά τέλη (άπό τά Νικιά π.χ. εις Μανδράκι) είναι τόσα που τό τηλέφωνο στο τέλος γίνεται δώρον άδωρον. 2) Μετά τήν θην μ.μ. τό τηλέφωνον είναι άνύπαρκτον και έν άνάγκη, έλέω Ο.Τ.Ε. οϋτε στον Σταθμό Χωροφυλακής μπορείς άπό τις Κοινότητες νά τηλεφωνήσης. Ό άγαθος Ο.Τ.Ε. πόσον έξυπηρετικός! Διερωτάσαι, πρós τί λοιπόν τό τηλέφωνον, γιά ρεκλάμα; Δέν ύπάρχει δηλαδή τρόπος ώστε και τής Χωρ/κής τό τηλέφωνον νά παραμένη συνεχώς άνοικτόν και στον Γιατρόν νά μπορείς νά τηλεφωνήσης; Είναι μήπως πολυτέλεια αυτά; και 3) Τά ταχυδρομικά δέματα τά προοριζόμενα γιά τήν Νίσυρον έλέγχονται στην Ρόδο έν άπουσία του παρλήπτου. Είναι αυτή λογική;

Σκέφθηκα, άφοϋ ή Νίσυρος διοικητικώς ύπάγεται στην Έπαρχία Κω, μήπως ήταν και πρακτικώς καλύτερον νά ύπάγεται και Έκκλησιαστικώς στην Μητρόπολι Κω, αντί τής μακrunής Ρόδου; Μετά βέβαια άπό μία συζήτησι άμοιβαίας κατανοήσεως μεταξύ τών άρμοδίων και χωρίς παρεξηγήσεις όλα καλώς τακτοποιούνται.

Άπό όσα σημειώνω έδω μπορούν και πρέπει νά τά προσέξουν οι ύπεύθυνοι. Όχι μόνο οι τοπικές Άρχές μάλιστα και όλες οι Άρχές που βρίσκονται παραπάνω και κάθε μία

στην δική της δικαιοδοσία.

Οί ψίθυροι μιås Θλιβερής ύποθέσεως ένός έγκλήματος που έγινε και μås προσβάλλει και που παραμένει άκόμη μυστήριο, φτάσαν και πάλι στ' αυτιά μας έφέτος μέ τήν άφιξι του Εισαγγελέως γιά σχετική έρευνα. Δέν θα άνακαλυφθί επί τέλους ό άπαίσιος άνθρωποκτόνος γιά νά μή κακοχαρακτηρίζεται άδικα έξ αίτίας όλίγων καθαρμάτων ό τόσοσ ύποχρεωτικός και καλός έν τή μεγίστη πλειοψηφία του κόσμος του Έμποριού;

Μήπως και ό Σταθμός χωροφυλακής θαπρεπε γιά ώρισμένες περιπτώσεις που δικαιολογείται π.χ. γιά τήν έπίδοσι σημειωμάτων κατατάξεως τών στρατευσίμων και άλλες, άντι νά καλή τους ένδιαφερομένους άπό τις Κοινότητες στα Γραφεία του, πρᾶγμα που συνεπάγεται άπώλειαν ήμερομισθίου, ύποβολήν εις άρκετά έξοδα κλπ. νά στέλνι ένα χωροφύλακα έπιτοπιώς; Έτσι φαίνεται.

Θᾶταν παράλειψις άπό τις σημειώσεις αυτές νά λείψη ό ΜΑΝΤΟΥΣ ό πιο χαρακτηριστικός τύπος τής Νισύρου. Αυτός που σου προσφέρει τήν παγωμένη μπύρα πριν άκόμα κτισθί τό Παγοποιείον. Δέν τόν έγνώρισες; Δέν τόν είδες; Μην λές τότε ότι πήγες στην Νίσυρον.

Και έτσι καθώς μπαίνεις στην βάρκα νά φύγης, εκεί στο μεγαλόπρεπο στολίδι τής Νισύρου ποϋνε ό Ναός του Άγίου Νικήτα του Νισυρίου του Προστάτη του Νησιού, που πρώτος σέ ύποδέχεται και τελευταίος σέ κατευδώνει, εκεί δίνεις τόν όρκο σου, δυναμώνεις τήν πίστι και τήν άπόφασί σου πως τό Νησί αυτό ποϋναι ή γενέτειρά σου, ή φτωχή μὰ όμορφη Νίσυρος, άξίζει τής νοσταλγίας και τής λατρείας σου και οι άνθρωποι της, ποϋναι όλοι δικοί σου, άξίζουν τής βαθύτερης και παντοτεινής αγάπης σου. Καί άπό εκεί ακούς νά βγαίνει σαν σάλπισμα:

Τό Παννισυριακό πνεϋμα ύπηρετείτε.

Άμερόληπτα χωρίς άλλα σχόλια. Όπως είναι σκόρπια γραμμένες στο σημειωματάριό μου. Για νά διαβασθούν άπό Νισύριους και Φίλους των.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ Μ. ΘΕΟΧΑΡΙΔΗΣ

ΝΙΣΥΡΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Μην πιστευτείς του φίλου σου
και πείς τό μυστικό σου
φίλος του φίλου θα τό πεί
κ' είναι κακό δικό σου.

Βόδι κοιλάρη άγόρασε
και γάδαρο καμπούρη,
γυναίκα λιγνοκάμωτη
και χοίρο μακρομούρη.

ΤΑ ΕΡΓΑ ΕΙΣ ΤΟ "ΓΥΑΛΙ," ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΕΤΑΞΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ ΚΑΙ Μ.Π. ΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΕΥΣΙΝ ΤΟΥ "ΓΥΑΛΙΟΥ,"

*Θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ δημοσιεύσωμεν τὸ πλήρες
κείμενον τῆς συμβάσεως ἣ ὁποία ὑπεγράφη μεταξὺ
τοῦ Δήμου μας καὶ τοῦ κ. Μ.Π. Νομικοῦ καὶ ἣ ὁποία
ἀφορᾷ τὴν ἐκμετάλευσιν τῆς ἐλαφρόπετρας καὶ πορ-
σελάνης τοῦ Γυαλιοῦ.*

Ἐν Μανδρακίῳ - Νισύρου καὶ ἐν τῷ Δημαρχιακῷ καταστήματι ἔν-
θα κληθεὶς πρὸς σύνταξιν τοῦ παρόντος προσῆλθον σήμερον τὴν δεκάτην
(10) τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἑνεακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ
δευτέρου (1952) ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ
Συμβολαιογραφοῦντος Εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Νισύρου Γρηγορίου
Χαραλάμπους Λέφα, μὴ ὑπάρχοντος Εἰρηνοδίκου, κατοίκου καὶ ἐδρεύον-
τος ἐν Μανδρακίῳ, παρουσίᾳ καὶ τῶν μαρτύρων 1) Ἀντωνίου Κωνσταντί-
νου Πληθίδη, δικηγόρου, κατοίκου Κῶ καὶ 2) Ἰωάννου Ξενοφώντος Χιωτο-
πούλου, ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, κατοίκου Ἀθηνῶν, γνωστῶν μοι, ἐνηλίκων,
πολιτῶν Ἑλλήνων καὶ μὴ ἐξαιρετέων, ἐνεφανίσθησαν οἱ ἐπίσης γνωστοὶ
εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τοὺς ἄνω μάρτυρας καὶ μὴ ἐξαιρετέοι ἀφ' ἑνὸς ὁ κ. Πα-
σχάλης Χρήστου Χριστοφόρου, Δήμαρχος Μανδρακίου Νισύρου, κάτοικος
Μανδρακίου ἐνεργῶν ἐν προκειμένῳ ὑπὸ τὴν ἄνω ἰδιότητά του, τοῦ Δη-
μάρχου Μανδρακίου—Νισύρου καὶ ἐκπροσωπῶν ὑπ' αὐτὴν τὸν Δῆμον τοῦ-
τον συμφώνως τῷ νόμῳ, εἰδικῶς δὲ ἐξουσιοδοτημένος διὰ τὴν σύνταξιν
τῆς παρούσης πράξεως, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 132 τῆς 8ης Δεκεμβρίου
1951 ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Μανδρακίου, ἀντίγραφον
τῶν πρακτικῶν τῆς ὁποίας ἐπισυνάπτεται ὧδε καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ κ. Ἰωάν-
νης Δημητρίου Κουτσογιαννόπουλος, συμβολαιογράφος κάτοικος Ἀθηνῶν
ἐν ὁδῷ Τζιρέων ἀριθμὸς 13, ταυτότης 9925) 1945 Β' Ἀστυνομικοῦ Τμήμα-
τος Ἀθηνῶν, ἐνεργῶν ἐν προκειμένῳ δυνάμει τοῦ ἐν ἀντιγράφῳ ἐπισυνα-
πτομένου ὧδε ὑπ' ἀριθμὸν 45685 τῆς 21ης Ὀκτωβρίου 1950 πληρεξουσίου
συμβολαίου τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Κλεάρχου Γεωργίου Καντιά-
νη, ὡς πληρεξούσιος τοῦ κ. Μάρκου Πέτρου Νομικοῦ, ἐφοπλιστοῦ, κατοί-
κου Ἀθηνῶν ὁδὸς Βασιλίσσης Σοφίας ἀριθμὸς 29 καὶ συνωμολόγησαν τὰ
ἑξῆς: Ὁ Δῆμος Μανδρακίου—Νισύρου ἔχει εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν αὐτοῦ
κυριότητα, νομὴν καὶ κατοχὴν τὸ δυτικὸν τμήμα τῆς παρὰ τὴν Νίσυρον
νησίδος «Γυαλί», ἐφ' οὗ ὑπάρχουν ποσότητες κισσῆρεως καὶ κισσηροχώ-
ματος. Ὁ Δῆμος Μανδρακίου—Νισύρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 99 τῆς 28ης
Σεπτεμβρίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθεί-
σης βάσει τοῦ ὑπ' ἀρ. 34 ταῦτοχρόνου πρακτικοῦ συνεδριάσεως αὐτοῦ, ἀ-
πεφάσισεν ὅπως ἐκμισθῶσιν διὰ φανεράς πλειοδοτικῆς δημοπρασίας τὸ δι-
καίωμα ἐξορύξεως, ἀποκομίσσεως καὶ διαθέσεως δι' ἴδιον τοῦ πλειοδότου
λογαριασμόν τῆς ἐν τῷ ἄνω τμήματι τῆς περιγραφείσης νησίδος «Γυαλί»
ὑπαρχούσης ἐπὶ καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ κισσῆρεως (ἐλαφρόπε-
τράς), κισσηροχωμάτων καὶ τυχόν ὑπαρχούσης πορσελάνης, Ἐπὶ τούτῳ
δὲ ἐξέδοτο τὴν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθμὸν 99 ἀπόφασίν του «περὶ ἐπαναλήψεως
δημοπρασίας διὰ τὴν ἐκμίσθωσιν λατομέων νησίδος «Γυαλί» ὑπὸ τοὺς ἐν
αὐτῇ ὅρους καὶ ἥς ἀντίγραφον ἐπισυνάπτεται τῷ παρόντι, δεδομένου ὅτι
ἡ πρώτη δημοπρασία ἣ διεξαχθεῖσα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὴν 20ὴν

Μαΐου 1951 ἔμεινεν ἄνευ ἀποτελέσματος. Κατὰ τὴν ἐπαναληπτικὴν δημοπρασίαν ἐνεργηθεῖσαν τὴν 2αν Δεκεμβρίου 1951 καὶ ὡς προκύπτει ἐκ τῶν παρὰ τῷ Δήμῳ τηρουμένων σχετικῶν πρακτικῶν, τελευταῖος πλειοδότης ἀνεδείχθη ὁ Μάρκος Πέτρου Νομικός, ἐφοπλιστής, κάτοικος Ἀθηνῶν, προσενεγκὼν μίσθωμα δραχμῶν χιλίων ἑπτακοσίων (1700) δι' ἑκάστον ἐξαγόμενον κυβικὸν μέτρον κισσῆρεως καὶ δραχμῶν τεσσάρων χιλιάδων διακοσίων πεντήκοντα (4250) δι' ἑκάστον ἐξαγόμενον τόννον κισσηροχώματος ἢ πορσελάνης. Τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας ταύτης ἐνεκρίθησαν διὰ τῆς ὧδε ἐν ἀντιγράφῳ ἐπισυναπτομένης ὑπ' ἀριθμὸν 132 τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1951 ἀποφάσεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Μανδρακίου—Νισύρου ἡτις ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 56868 τῆς 17ης Δεκεμβρίου 1951 ἐγκρίσεως τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Δωδεκανήσου ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Ἐπαρχὸν Κῶ καὶ κοι. οποιηθείσης πρὸς τὸν Δήμον Μανδρακίου Νισύρου, ἐπισυναπτονένης δὲ κοί ταύτης ὧδε ἐν ἀντιγράφῳ. Τὰ πρακτικὰ ταῦτα εἶχον ἐγκριθῇ προηγουμένως παρὰ τῆς Ἐπαρχίας Κῶ ἡτις καὶ διεβίβασε ταῦτα πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν Δωδεκανήσου διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 4051)1951 ἀναφορᾶς τῆς. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ὁ πρῶτος τῶν συμβαλλομένων Δήμαρχος Μανδρακίου Νισύρου κ. Πασχάλης Χρήστου Χριστοφόρου ὑπὸ τὴν ἄνω ιδιότητά του ἐκμισθοῖ πρὸς τὸν παρὰ τοῦ ἐτέρωθεν συμβαλλομένου Ἰωάννου Δημητρίου Κουτσογιαννοπούλου ἐκπροσωπούμενον κ. Μάρκον Πέτρου Νομικόν, ἀνακηρυχθέντα κατὰ τὰ ἄνω τελευταῖον πλειοδότην, τὸ δικαίωμα ἐξορύξεως, ἀποκομίσεως καὶ διαθέσεως δι' ἴδιον τοῦτου (τοῦ Μάρκου Πέτρου Νομικοῦ) λογαριασμὸν τῆς ἐν τῇ νησίδι «Γυαλί» καὶ ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ αὐτῆς μέρους ὑπαρχούσης ἐπὶ καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς κισσῆρεως (ἐλαφρόπετρας), κισσηροχωμάτων καὶ τυχὸν ὑπαρχούσης πορσελάνης ὑπὸ τοὺς ἄνω ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 99 ἀποφάσει ἀναφερομένους ὅρους ἥτοι: "Ἀρθρον 1ον. Ὁ μισθωτὴς δικαιούται νὰ ἐξορύξῃ δι' ἴδιων μέσων καὶ δαπανῶν καὶ νὰ ἀποκομίσῃ δι' ἴδιον λογαριασμὸν μόνον κίσσηριν (ἐλαφρόπετραν), κισσηροχώματα καὶ τυχὸν ὑπάρχουσαν πορσελάνην, ἅτινα προϊόντα εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ τμήματος τῆς νησίδος «Γυαλί», ἀπαγορευομένης αὐτῷ τῆς ἐξορύξεως οἷουδὴποτε ἄλλου ὀρυκτοῦ ἢ καὶ ἀπλῶν εἰσέτι λίθων εὐρισκομένων εἰς τὸ τμήμα τοῦτο τῆς νησίδος ἢ εἰς τὸ βορειοδυτικὸν τμήμα αὐτῆς. Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν μισθωτὴν ἢ ἐξορύξεις λίθων πρὸς χρησιμοποίησιν των μόνον ἐπὶ τῆς νησίδος «Γυαλί», δι' ἐκτέλεσιν ἔργων ἐγκαταστάσεως μηχανῶν καὶ ἐν γένει ἀποθηκῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιχειρήσεως. "Ἀρθρον 2ον. Ὁ μισθωτὴς δικαιούται νὰ ἐξορύξῃ καὶ ἀποκομίσῃ ὅσσηνδὴποτε ποσότητα κισσῆρεως (ἐλαφρόπετρας) κισσηροχωμάτων καὶ πορσελάνης εὐρῇ ἐπὶ τοῦ ἄνω τμήματος τῆς νησίδος εἴτε ἐπὶ εἴτε ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς καὶ οἷουδὴποτε διαμετρήματος καὶ ἂν εἶναι ταῦτα. "Ἀρθρον 3ον. Δεδομένου ὅτι τὸ δυτικὸν μέρος τῆς προαναφερθείσης νησίδος ἀνήκει εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν κυριότητα τοῦ Δήμου Μανδρακίου Νισύρου, οὐδὲν δικαίωμα κυριότητος ἢ ἐπιφανείας ἢ οἷουδὴποτε ἄλλο δύναται νὰ ἀποκτήσῃ ἐπ' αὐτῆς ὁ μισθωτὴς, ἀντιθέτως δὲ ὀφείλει νὰ παραδώσῃ μετὰ τὴν λήξιν τῆς μισθώσεως εἰς τὸν Δήμον τὴν νησίδα, οὐδὲν δικαίωμα διατηρῶν οὔτε ἐπ' αὐτῆς οὔτε ἐπὶ τῆς μὴ ἐξορυχθείσης ἢ καὶ ἀποκομισθείσης μέχρι τότε κισσῆρεως καὶ λοιπῶν προϊόντων. Ὁ μισθωτὴς θέλει ἔχει μόνον τὴν ἀπόλυτον χρῆσιν τῆς νησίδος τὴν ἀναγκαίαν πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ. "Ἀρθρον 4ον. Ἡ μίσθωσις θέλει διαρκέσει ἐπὶ μίαν εἰκοσαετίαν ἀρχομένη ἀπὸ σήμερον. Ἐν περιπτώσει κηρύξεως πολέμου, τὰ πολεμικὰ

ἔτη δὲν θέλουσι συνυπολογισθῇ εἰς τὴν εἰκοσαετίαν. "Ἀρθρον 5ον. Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ἁνωτέρω χρόνου τῆς μισθώσεως ὁ μισθωτὴς δικαιούται νὰ ἐξορύσῃ καὶ ἀποκομίζῃ ὅσηνδὴποτε ποσότητα κισσῆρεως καὶ λοιπῶν ὡς ἄνω δύναται μὴ ὑποκείμενος εἰς οὐδένα περιορισμὸν ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀνώτατον ὄριον αὐτῆς, οὔτε ὅσον ἀφορᾷ τὰ χρονιδιαστήματα καθ' ἃ θὰ γίνωνται αἱ ἐξορύξεις καὶ αἱ φορτώσεις." Ἀρθρον 6ον. Τὸ μίσθωμα ὀρίζεται εἰς τὸ ὡς ἄνω κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς προαναφερθείσης δημοπρασίας προσφερθὲν ποσὸν τῶν δραχμῶν χιλίων ἐπτακοσίων (1700) δι' ἑκάστον ἐξαγόμενον κυβικὸν μέτρον κισσῆρεως ἀνεξαρτήτως διαμετρήματος καὶ δραχμῶν τεσσάρων χιλιάδων διακοσίων πεντήκοντα (4250) δι' ἑκάστον ἐξαγόμενον τόνον κισσηροχώματος ἢ πρὸς ἐλάττω. "Ἀρθρον 7ον. Τὸ μίσθωμα διὰ πᾶσαν φορτωμένην ποσότητα θὰ εἶναι καταβλητέον εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Δήμου Μανδρακίου Νισύρου κατὰ τὴν λήψιν τῶν τελωνειακῶν ἐγγράφων τοῦ πολοῖου ἐφ' οὗ ἐγένετο ἡ φόρτωσις, διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ὁποίων ἀπαραιτήτως δεόν νὰ προσκομίζεται ἡ σχετικὴ ἀπόδειξις καταβολῆς ἢ ἀπόδειξις τοῦ Ταμείου παρακαταθηκῶν περὶ παρακαταθήσεως τοῦ ποσοῦ εἰς Ταμεῖον Νισύρου ἢ Κῶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐκμισθωτοῦ Δήμου. "Ἀρθρον 8ον. Ὁ μισθωτὴς ἐντὸς ἑξ (6) μηνῶν ἀπὸ τῆς κατακυρώσεως (ἥτοι 17 Δεκεμβρίου 1951) ὀφείλει νὰ ποιῇ ἕναρξιν κατασκευῆς γεφύρας φορτώσεως εἰς τὴν νησίδα «Γυαλί» καὶ εἰς οἷονδὴποτε μέρος νομίζει οὗτος προσφορώτερον, ἱκανῆς διὰ τὴν φόρτωσιν τῆς κισσῆρεως καὶ λοιπῶν προϊόντων ἐπὶ πλοίων καὶ τοποθετήσεως τῶν κατὰ τὴν κρίσιν του ἀσφαλιστικῶν τῶν πλοίων μέσων, ὡς ἐπίσης ἕναρξιν τῶν ἀπαραιτήτων πρὸς ἐκμετάλευσιν τοῦ λατομείου ἔργων. Ἡ δαπάνη τῶν ἔργων τούτων δὲν δύναται νὰ εἶναι μικρότερα πεντακοσίων ἑκατομμυρίων δραχμῶν (500.000.000). Ἡ ἀποπεράτωσις τῶν ἔργων δεόν ὅπως συντελεσθῇ ἐντὸς δέκα ὀκτώ (18) μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῶν. "Ἀρθρον 9ον. Ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται ὅπως τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἐξορύξιν μεταφορὰν εἰς τὸ πλοῖον καὶ φόρτωσιν, ἐργατικὸν προσωπικὸν προσλαμβάνη ἐκ τῶν κατοίκων τῆς νήσου Νισύρου. Μόνον εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ἐξευρίσκονται ἐργάται ἐν Νισύρῳ, δικαιούται νὰ μεταφέρῃ τοιοῦτους ἄλλοθεν. Τὸ τεχνικὸν καὶ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν προσωπικὸν θὰ εἶναι τῆς ἰδίας αὐτοῦ καὶ ἀνεξελέγκου ἐκλογῆς. Διὰ τὸ ἐκ τῆς Νισύρου ἐργατικὸν προσωπικὸν ὑποχρεοῦται νὰ διαθέτῃ πλοῖον καθημερινῆς μεταφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὸ «Γυαλί». Τὸ ἐκάστοτε ἐργατικὸν ἡμερομίσθιον θὰ κανονίζεται παρὰ τοῦ μισθωτοῦ καὶ θὰ ἐγκρίνεται παρὰ τοῦ κ. Ἐπαρχοῦ Κῶ βάσει τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων. "Ἀρθρον 10ον. Ὁ μισθωτὴς συμφώνως πρὸς τὸ 5ον ἄρθρον τοῦ παρόντος ἔχει ἐλευθερίαν εἰς τὸν χρόνον ἐξορύξεως καὶ ἀποκομιδῆς τῆς κισσῆρεως καὶ λοιπῶν προϊόντων. Ὑποχρεοῦται ὅμως νὰ πληρῶνῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν Δήμον Μανδρακίου ὡς ἐλάχιστον ὄριον τὸ μίσθωμα εἴκοσι χιλιάδων (20.000) κυβικῶν μέτρων ἐτησίως καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους μισθώσεως. Ἡ ἕναρξις πληρωμῆς τοῦ μισθώματος θὰ γίνῃ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐγκαταστάσεων. Ἐὰν δὲν ἐπιτύχῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ἰσόποσον ἐξαγωγήν δὲν θὰ δικαιούται νὰ συμψηφίσῃ τὸ καταβληθὲν ἐλάχιστον ὄριον εἰς τὸ μίσθωμα τῶν κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἐξαχθισμένων ποσοτήτων. "Ἀρθρον 11ον. Ὁ μισθωτὴς κατέβαλε σήμερον εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν Δήμον, ὡς δεικνύται ἐκ τοῦ ὧδε ἐπισυναπτομένου ὑπ' ἀριθμὸν 169 γραμματίου 50.000.000) δρ. τὸ ὁποῖον θὰ συμψηφισθῇ εἰς δέκα (10) δόσεις εἰς μισθώματα τῶν τελευταίων δέκα (10) ἔτων. "Ἀρθρον 12ον. Ὁ μισθωτὴς κατέθηκεν σήμερον, παραληφθεὶ

σαν υπό τοῦ Δημάρχου τήν ὑπ' ἀριθμόν 142549 τῆς 8ης Ἰανουαρίου 1952 ἐγγυητικὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἐν Πειραιεῖ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ποσοῦ δραχμῶν πεντακοσίων ἑκατομμυρίων (500.000.000) ὅτι θὰ ἐκτελεσθῇ τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 8ον τοῦ παρόντος ἔργα. Ἡ ἐγγυητικὴ ἐπιστολὴ αὕτη, ἐάν μὲν διαπιστωθῇ ὅτι ἐξετελέσθησαν τὰ ἔργα θὰ ἐπιστραφῇ εἰς τὸν μισθωτὴν, ἄλλως τὸ ἐν αὐτῇ ποσὸν θὰ καταπίπτῃ εἰς ὄφελος τοῦ ἐκμισθωτοῦ Δήμου λόγῳ ποινικῆς ρήτηρας. Ἡ διαπίστωσις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων θὰ γίνῃ παρ' ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ρόδου, τοῦ Προϊσταμένου τῆς Τ.Υ.Δ.Κ.Δ. καὶ ἐνὸς εἰσέτι μηχανικοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς μισθώσεως αἱ ἐγκαταστάσεις αὗται περιέρχονται εἰς τὴν πλήρη κυριότητα τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Ὁ μισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ μεριμνᾷ διὰ τῆς δι' ἐξόδων του καλὴν συντήρησιν τῶν ἔργων καὶ νὰ ἐνεργῇ ταύτην συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ Προϊσταμένου τῆς Τ.Υ.Δ.Κ.Δ. ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου ὑπὸ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ρόδου. Ἄρθρον 13ον. Οἱ κατόικοι τῆς Νισύρου θέλουσι ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς δωρεάν ἐκ τῆς νησίδος «Γυαλί» ἄμμου καὶ πορσελάνης, ἐλαφρόπετρας καὶ πέτρας διὰ τὰς ἰδίαις μόνον αὐτῶν οἰκοδομικὰς ἀνάγκας, οὐχὶ δὲ δι' ἐμπόριον. Ἄρθρον 14ον. Ὁ μισθωτὴς θὰ ποιεῖται χρῆσιν τοῦ ἀκινήτου ὡς συνετὸς οἰκογενειάρχης ἀπαγορευμένης τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ μισθίου δι' ἄλλην παρὰ ἐκείνην δι' ἣν θὰ εἶναι προωρισμένον χρῆσιν. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς μισθώσεως θὰ παραδῶσθαι τοῦτο ἐν καλῇ ἀπολύτως καταστάσει συμφώνως τοῖς ἄνω μνημονευομένοις ὅροις. Ἄρθρον 15ον. Ὁ Δήμος Μανδρακίου Νισύρου διατηρεῖ εἰς ἑαυτὸν τὰ δικαιώματα εὐθύς ὅποτε δῆποτε διαπιστώσῃ ὅτι συντρέχουσι αἱ πρὸς ποθέσεις τοῦ ἄρθρου 388 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διὰ νὰ ἀξιῶσθαι τὴν ἀναγωγὴν τῆς τιμῆς ἐκάστου κυβικοῦ μέτρου κισσῆρεως ὑπὲρ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν ὅπερ συμφωνεῖται ὡς ἄνω καὶ τῆς τιμῆς ἐκάστου τόννου κισσηροχώματος ὑπὲρ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν ὅπερ συμφωνεῖται ὡς ἄνω 1) νὰ καλέσῃ ἐγγράφως δι' ἐπιδόσεως διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος τὸν πλειοδότην νὰ προβῇ εἰς ταύτην εἴτε ἐκουσίως εἴτε διὰ προσφυγῆς εἰς τὸ δικαστήριον γεννησομένης ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἄνω ἐγγράφου προσκλήσεως καὶ νὰ καταβάλῃ μετὰ τοῦτο τὸ ἀνάλογον ὑπέρτερον τῶν ἄνω ποσῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπιδόσεως τῆς προσκλήσεως καὶ 2) ἐν ἣ περιπτώσει δὲν καταβάλῃ ταῦτα ἐκουσίως ὁ πλειοδότης, ἢ δὲν προσφύγῃ ὡς ἄνω εἰς τὸ δικαστήριον, νὰ λύσῃ τὴν σύμβασιν ἐπὶ τῇ ἀπλῇ εἰδοποιήσει ἀζημίως. Ὁ δὲ Ἰωάννης Δημητρίου Κουτσογιαννόπουλος ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ιδιότητά του ἀπεδέχθη ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω. Εἰσπρακτέα διὰ τέλη καὶ δικαιώματα εἴκοσι ἐπτὰ ἑκατομμύρια τριακόσια τριάκοντα χιλιάδες (27.330.000) ὑπολογισθέντα ἐπὶ ποσοῦ δραχμῶν ἑξακοσίων ὀγδοήκοντά ἑκατομμυρίων (680.000.000) ἢ τοι ἐπὶ τοῦ κατωτάτου ὁρίου τοῦ τεκμαρτοῦ μισθώματος τῶν δραχμῶν χιλίων ἑπτακοσίων (1700) ἐπὶ 20.000 κυβικῶν μέτρων ἐπὶ 20 ἔτη, τοῦ μισθωτοῦ ὑποχρεουμένου ὅπως διὰ πᾶν πέραν τοῦ ἄνω ποσοῦ ἐτήσιου μισθώματος καταβαλλομένου πρὸς τὸν ἐκμισθωτὴν καταβάλλῃ διὰ τῶν ἀποδείξεων τὸ ἐπὶ πλέον τέλος χαρτοσήμου. Τὸ ὑπερβάλλον τέλος χαρτοσήμου ἐκ δραχμῶν εἴκοσι ἑκατομμυρίων τριακοσίων ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδων (20.375.000) κατεβλήθη εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον Κῶ ἐκδοθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθμόν 3133/1952 διπλοτύπου εἰσπράξεως ὅπερ προσαρτᾶται τῷ παρόντι. Ταῦτα συνωμολόγησαν καὶ συναπεδέχθησαν οἱ συμβαλλόμενοι, εἰς πίστωσιν δὲ τούτων συνετάγη τὸ παρὸν ἐπὶ ἑξ (6) φύλλων χαρτοσήμου ὅπερ ἀ-

«Μηδεὶς δοκείτω μηδὲν ἀνθρώποις ποτὲ ἄελπτον»
 (Ἄς μὴ νομίζῃ κανεὶς πὼς ὑπάρχει κατὶ πού δὲν ἡμπο-
 ρεῖ νὰ γίνῃ)
 Εὐριπίδης, Ἴων.

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ ΕΞ ΟΡΓΗΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ 41 Π.Χ.

Ἐκ τῆς περιγραφῆς τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους ὑπὸ Χριστοφόρου Μπουτελμόντι, περὶ ΝΙΣΥΡΟΥ, καταχωρηθείσης ὑπ' ἑμοῦ ἐν τῷ Δελτίῳ «Γνωμαγόρας». Ἔτος Α' ἀριθμ. 12, σελ. 9, (ἦτοι τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1932), παραλαμβάνομεν τὴν παράγραφον: «Καὶ Κλεοπάτρα ποτὲ μὲν τοῦ Ἀντωνίου ἐκείθεν τὴν ὁδὸν ποιουμένην, ἐπεὶ τοῖς αὐτῶν προστάγμασιν οὐκ ἐπείσθησαν οἱ ἐγχώριοι, ἅπασαν τὴν νήσον ὀργισθέντες διέφθειραν,» καὶ ἐπειδὴ φυσικὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀκούσωμεν ἐκ τῶν χεϊλέων των τὸ παράξενον τοῦτο συμβεβηκός, δι' αὐτὸ προστρέχομεν νὰ συναρμολογήσωμεν τοῦτο μετὰ τῶν ἀναφερομένων τοῦ Ἀππιανοῦ καὶ Διοδώρου, οἵτινες διαπραγματεύονται περὶ τῆς ἐν Κιλικίᾳ συναντήσεως τοῦ Ἀντωνίου καὶ Κλεοπάτρας καὶ τῆς μετέπειτα εἰς τὴν Ἐφεσον, ἧς ἡράσθη εἰς τοιοῦτον σημεῖον παραφορᾶς, ὥστε συνώδευσεν αὐτὴν μέχρι τῆς Αἰγύπτου, ὡς ὁ Διόδωρος, κεφ. μῆ', ἀναφέρει:

«Μετὰ τὴν μάχην ἐν τοῖς Φιλίπποις συμβᾶσαν, ὁ Ἀντώνιος ὁ Μάρκος ἔς τε τὴν Ἀσίαν τὴν ἡπειρον ἦλθε, κάνταυθα τὰ μὲν αὐτὰς παριῶν, εἰς δὲ τὰ ἄλλους πέμπων, τὰς τε πόλεις ἡργυρολόγει καὶ τὰς δυναστείας ἐπίπρασκεν. Κὰν τούτῳ τῆς Κλεοπάτρας ἐν Κιλικίᾳ οἱ ὀφθείσης ἐρασθεῖς οὐκέτ' οὐδεμίαν τοῦ καλοῦ φροντίδ' ἐποιήσατο, ἀλλὰ τῇ τε Αἰγυπτίᾳ ἐδούλευε καὶ τῷ ἐκείνης ἔρωτι ἐσχόλαζεν. Καὶ τέλος Πλάγκον μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ τῷ ἔθνει, Σάζαν δὲ ἐν τῇ Συρίᾳ καταλιπὼν ἐς τὴν Αἰγυπτον ἀπῆρεν».

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, λοιπόν, σύμφωνα ἄλλωστε καὶ μετὰ τὴν ἀνωτέρω περιγραφὴν, καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ συνέβη τὸ δυστύχημα τοῦτο εἰς τοὺς Νισυρίους, οἱ ὅποιοι ἔνεκεν τῆς ἀποστάσεως μὴ ὄντες ἐνήμεροι περὶ τῆς ἐν Ρώμῃ ἀνατροπῆς τοῦ καθεστῶτος καὶ τῆς αἰφνίδιας μεταβολῆς, τῆς ἐπελθούσης μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κασσίου, τὸν ὅποιον ἐγνώριζον ὡς κυρίαρχον διότι εἶχε περισυλλέξει προκαταβολικῶς ὀκτῶ ἐτῶν φόρον παρὰ τῶν κατοίκων τῶν νήσων μετὰ τὴν Ρόδον, καὶ τῆς ἀμέσου ἀντικαταστάσεως τοῦ Ἀντωνίου ὅπως ἀρχὴ τῆς Ἀσίας, ἐνδεχόμενον λοιπὸν εἰς τὸν πρὸς τὴν Αἰγυπτον περίπλουν τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῆς Κλεοπάτρας διὰ μέσου τῶν νήσων νὰ ἀπεβιβάσθησαν καὶ εἰς τὴν Νίσυρον διὰ νὰ ὑποβάλουν τὴν ταυτότητα τῆς κυριαρχίας τοῦ Ἀντωνίου, ταυτοχρόνως δὲ νὰ περισυλλέξωσι καὶ φόρον ὑποταγῆς (διότι πάντες ἀπέβλεπον εἰς τὸν πλουτισμὸν τοῦ ταμείου των καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἱεροσύλουν τὰ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἀφιερώματα τῶν ἀρχαίων). Φαίνεται, ὅτι οἱ Νισύριοι μὴ πεισθέντες εἰς τὰς διαβεβαιώσεις αὐτῶν διότι ὡς προείπομεν εἶχον προεξοφλήσει τὸν ἐπὶ ὀκταετίαν φόρον των εἰς τὸν Κάσσιον, θὰ τοὺς ἐξέλαβον ὡς εὐγενεῖς ἀπατεῶνας καὶ ἄρνούμενων νὰ συμμορφωθοῦν εἰς τὰς προσταγὰς τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῆς Κλεοπάτρας, οὗτοι ὀργισθέντες διέταξαν τὸ συνοδευτικὸν ναυτικὸν πλήρωμα τῶν 200 πλοίων ὅπως καταστρέψωσι τὴν νήσον.

«Εὐθὺς οὖν Ἀντωνίῳ μὲν ἡ περὶ ἅπαντα τέως ἐπιμέλεια ἀθρόα ἡμβλύνετο· Κλεοπάτρα δὲ ὅ,τι προστάζειεν ἐγίνετο, οὐ δακρυδὸν ἔτι περὶ τῶν ὀσίων καὶ δικαίων. Ἐφεσίῳ δὲ αὐτὴν Κλεοπάτραν ἰκετευσάντων, μεθῆκεν. Οὕτω μὲν ὁ Ἀντώνιος ἐνήλλαυτο ταχέως· καὶ τὸ πάθος αὐτῷ τοῦτο ἀρχὴ καὶ τέλος τῶν ἔπειτα κακῶν ἐγένετο». ΑΠΠΙΑΝΟΣ Ε', κεφ. θ.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΟΝΤΟΒΕΡΟΣ

ναγνωσθὲν εὐκρινῶς καὶ ἐντόνως εἰς ἐπήκοον πάντων καὶ βεβαιωθὲν ὑπογράφεται νομι-
 μως παρ' ὧν ὡς ἔπεται,

Οἱ Συμβαλλόμενοι
 ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ
 ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Οἱ Μάρτυρες
 ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΛΗΘΙΔΗΣ
 ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Συμβολαιογραφῶν Νισύρου
 ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΛΕΦΑΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΝΙΚΙΑ ΣΤ' ΑΥΛΑΚΙ

“Ένας θαυμάσιος περίπατος. Πολλοί θά τόν ἔχουν κάμη κι’ ἂν ζητήσω τώρα νὰ με συνοδέψουν. Κι’ αὐτοὶ θά μοῦ ζητήσουν νὰ πᾶμε, γιὰ καλλίτερα, ἀπὸ τὸν ἀμαξιτὸ δρόμο, ἂν καὶ δὲν ἔχει τελειώση ἀκόμη. Ἄς ξεκινήσωμεν ὁμῶς ἀπὸ τὸν παλιὸ γιὰ νὰ φτάσωμε πρῶτα στὸ «περνάλι» κι’ ἔπειτα στοῦ «Κρητικοῦ τὴν ἑλῆα». Πόσοι καὶ πόσοι δὲν κάθισαν στὸν ἴσκιον αὐτῆς τῆς ληᾶς γιὰ νὰ ξεκάμουν λίγο ὅταν ἀνεβαίνουν τὴν ἀνηφόρα τοῦ «χωριοῦ»... Κι’ αὐτὴ ἡ καυμένη γέρασε. Μαζή μὲ τὰ χρόνια τῆς κόπηκαν καὶ τὰ κλαριά της. Προχωρόντας παρὰ κάτω φτάνομεν στὸ «χωριό» μὲ τὴν ἀμυγδαλοθάλασσα. Μυρωδάτες, ὅπως εἶναι οἱ ἀμυγδαλιές πού γιομίζουν τοὺς ἐπισκέπτας ἀπ’ τὴ δροσάτη τους κι οὐρανόσταλτη μυρωδιά. Ἄν βιαστοῦμε πειὸ γρήγορα φθάνομεν στὸ «πορτί». Μπροστά μας ἀπλώνεται ἡ ἀπέραντη γαλάζια θάλασσα, σὰν νὰ ἔρχεται κι’ αὐτὴ νὰ γνωρίση τ’ Αὐλάκι. Ρόδος, Τῆλος καὶ πειὸ βαθειὰ ἡ Κάρπαθος χαιρετίζουν τὴν ἄσπρη βουνοκορφή ποῦναι πίσω μας, τὰ Νικιά. Κατεβαίνοντας ἀπ’ τὸ «Σταυρό» φθάνομεν στὸ «Μαρί». Ἐδῶ πειὰ θὰ καθίσωμεν γιὰ νὰ ξεκουραστοῦμε. Καθιστοὶ ὅπως εἴμαστε ἀποθαυμάζομεν τώρα τὴν ἄλλην ἀμυγδαλοθάλασσα. Ὁ νοῦς μας πετᾷ στὰ παλιὰ τὰ χρόνια. Θυμᾶται ὅτι στίς πέτρες πού τώρα καθόμαστε μείς κάθισαν ἑκατοντάδες ψυχές ἀπὸ τίς ὁποῖες ἄλλες τώρα ἀναπαύονται στὸν ἄλλο κόσμο κι’ ἄλλες βρίσκονται πολὺ μακριά, σ’ ἄλλες χώρες ξένες. Ἄλλ’ ἄς συνεχίσωμεν. Φθάνομεν στὸν Ἀη-Παντελέμονα. Κουρασμένοι, μπένομε στὸ νέο Ἐκκλησάκι γιὰ νὰ προσκυνήσωμε. Κτισμένο ἀπὸ τὸν καλὸ μας πατριώτη Νίκο Σακελλάρη ἐγκαινιάστηκε τὸ καλοκαίρι τοῦ 1951. Χρόνια τώρα μελετούσαμε νὰ χτίσαμε τὸ Ἐκκλησάκι αὐτὸ στ’ Αὐλάκι, γι’ αὐτὸ ἄς ἔχει ὁ Θεὸς καλὰ τὸν Σακελλάρη μ’ ὅλη του τὴν οἰκογένεια καὶ ἄς τοῦ βοηθήσῃ γρήγορα νὰ κάμη τὸν περίπατο πού τώρα ἐμεῖς κάμνομεν. Ἀφοῦ ὁμως ἤλθαμε στὸν Ἀη-Παντελέμονα πὲς πὼς εἴμαστε καὶ στ’ Αὐλάκι. Πρῶτο σπίτι πού ἀντικρίζομε εἶναι τοῦ Σκούρτου. Ἐρείπιο... Κατοίκους δὲν θὰ βροῦμε τώρα στ’ Αὐλάκι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Μαριγῶ τοῦ Σταυροῦ καὶ κανένα ψαρᾶ, σὰν τὸν Μάγο. Καὶ νά-καθιστός, ὁ καπιτάν᾽Ναστάσης σταυροπόδι καὶ μὲ τὴ βελόνα στὸ χεῖρι φτιάχνει τὰ δίχτυα του γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ πρῶτὸ τὸ

ψάρεμα. Πρὶν νὰ πιάσωμε τὴν κουβέντα κάμνω μιὰ βόλτα στὰ Λουτρά.

Τί! μὰ τί νὰ πῶ γι’ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους πού, μὲ τὴ συνδρομὴ τους, κατάφεραν νὰ φτιάσουν ἓνα τέτοιο κτίριο; Θὰ πῶ ἓνα μεγάλο «εὐγε». Ἀλλὰ ἴσως νὰ μὴ ἔδωσα νὰ καταλάβετε σὲ ποιους τὸ ἀπευθύνω τὸ εὐγε αὐτὸ εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις Νικιάτες. Κι’ ἂν χρειάζεται ἓνα μεγάλο εὐγε σ’ αὐτούς, θὰ χρειάζεται συγχρόνως νὰ ἐκφράσωμεν τὰ παράπονά μας στὴν κοινότητα ἵνα μὴ εἶπω στὴν ἐπιτροπὴ πού ἀνέλαβε τὴν διατήρηση τῶν λουτρῶν αὐτῶν. Γιατί; Γνωρίζουν... Προχωροῦμε πάντως μὲ τὴν ἴδια ὅπως καὶ πρὶν ὄρεξη γιὰ νὰ δοῦμε ξανὰ τὸν «μεγάλο λάκκο», τὸν «πάτσουλα», τὸ «ξωβράχι», τὴν «πλάκα» ἀλλὰ καὶ τὴν «βουή» πού νομίζει κανεὶς ὅτι εἶν’ ἐτοιμὴ νὰ μᾶς ρουφήξῃ. Ὅλα καὶ στὴ θέσι τους ὅπως τὰ ἔzeuga. Τὰ ρούτσουνα ὅλα εἶναι στὴ θέσι τους. Πάνω σ’ αὐτὰ γράφαμε ὅταν εἴμασταν μικρὰ τὰ ὀνόματά μας μὲ ἄσβεστι. Τὰ ὀνόματά μας σβύστηκαν μὲ τὴν δροσιὰ τῆς θάλασσας αὐτὰ ὁμῶς στέκουν ἀσάλευτα κι ἀγέραστα. Μόνο μερικά σπίτια πού ἄλλαξαν ριζικὰ ὄψη καὶ κάμνου τὸν ξενητεμένο νὰ μελαγχολήσῃ, γιατί βλέπει ξάστερη τὴν ἐγκατάλειψι κι’ αὐτὰ εἶναι μόνο δύο-τρία. Δίπλα τους ὁμως στέκουν κάτασπρα καὶ καλοσημαζέμενα τοῦ Μανολιοῦ, τοῦ Σκάρου, τοῦ Στελλᾶ, τοῦ Ἀριστοτέλη καὶ τῆς Μαριγῶς τοῦ Σταυριοῦ. Ἐπειδὴ ὁμως ἄργησα λίγο κι’ οἱ συνοδοὶ μου μπορεῖ νὰ βιάζονται νὰ χαιρετήσω τὸν Μάγο καὶ θὰ φύγω. Βρίσκεται στὴν «κρεμάλα» του ὅπως τὴν λέει. Μιὰ μορφοπεριποιημένη σπηλιά γεμάτη ἀπὸ ψαράδικα εἶδη, φελλούς, δίχτυα κλπ. καὶ μὲ τὴν μυρωδιὰ τῶν παστῶν χταποδιῶν δίδει μεγάλην εὐχαρίστησι στὸν ἐπισκέπτη. Κι’ ἔτσι φεύγω ἀπὸ τὸ Αὐλάκι τελειώνοντας τὸν βιαστικὸ μου αὐτὸν ἄλλα καὶ εὐχάριστο περίπατο, μὲ τὴν ἴδια ἐπιθυμία ποῦχεν ὁ παλιὸς Νικάτης ὅταν ἔγραφε:

«Ὦχου κι’ ἄς ἦταν δυνατὸ

νὰ νάυλωνα βαρκάκι.

Γιαλὸ - γιαλὸ θὰ πῆγαῖνα

νὰ βγαῖνα στὸ Αὐλάκι».

Γ. Κ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ

Ο ΣΥΜΠΑΤΡ. ΜΑΣ ΚΑΘΗΓ. Κ. Π. ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΔΙΕΘΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ. ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Με ιδιαίτεράν ικανοποίησιν ὅλοι οἱ συμπατριῶται παρακολουθοῦμεν τὴν ἀξιόλογον συμβολὴν εἰς πλείστας ὄσας ἐπιστημονικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ συμπατριώτου καθηγητοῦ κ. Π. Καλογήρου, ἐκδηλώσεις αἱ ὁποῖαι ἀνάγονται εἰς τὸ διεθνὲς ἐπιστημονικὸν ἐπίπεδον καὶ αἱ ὁποῖαι τιμοῦν ὄχι μόνον τὸ νησί μας ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Τὴν 10/9/56-15/9/56 ἔγινεν εἰς τὴν Ρώμην τὸ 2ον Διεθνὲς Διαιτολογικὸν Συνέδριον.

Κατὰ πρότασιν τῆς Ὑγειονομικῆς Σχολῆς καὶ ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας ἀντιπροσώπευσε τὴν Ἑλλάδα ὁ κ. Καλογήρου, ὁ ὁποῖος ἦτο μέλος τῆς Δ. Ε. τοῦ συνεδρίου ἐκλεγείς κατὰ τὸ 1ον Συνέδριον τοῦ Ἀμστερδαμ τὸ 1952.

Εἰς τὸ 2ον Δ. Δ. Σ. ἔλαβον μέρος περὶ τοὺς 800 ἀντιπρόσωποι, ἔγιναν δὲ μόνον 25 ἀνακοινώσεις. Ἐκ τῶν 25 ἀνακοινώσεων 2 ἦσαν τοῦ κ. Καλογήρου, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἀγγλιστί.

Ἡ πρώτη. — Αἱ εἰς διατροφὴν ἔξεις τοῦ ἀγρότου ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν τοπικῶν συνθηκῶν παραγωγῆς καὶ τῆς κοπιώδους αὐτοῦ ἐργασίας.

Τὰ συμπεράσματά του προέρχονται ἀπὸ ἔρευναν ἐπὶ 200 ἀγροτικῶν οἰκογε-

νειῶν καὶ ἀποδεικνύουν κατὰ πόσον αἱ ἀποκτηθεῖσαι εἰς διατροφὴν συνήθειαι ἑνὸς λαοῦ εἶναι δυνατόν νὰ ἀποβοῦν ἀφειρητρία μιᾶς κακῆς διατροφῆς.

Ἡ δευτέρα. — Διαφώτισις μὲ πενιχρά μέσα, ἐπὶ πενιχροτάτων ἐπισιτιστικῶν συνθηκῶν.

Τὰ συμπεράσματα στηρίζονται ἐπὶ παρατηρήσεων τὰς ὁποίας ἔκαμε κατὰ τὴν κατοχὴν πῶς εἶναι δυνατόν χωρὶς ὑπηρεσίες ὁργανωμένες νὰ διαφωτίζομεν τὸν λαὸν πῶς νὰ τρέφεται καλύτερα μὲ τὰ μέσα ποῦ διαθέτει.

Καὶ τὰ δύο θέματα ἔκαμαν ἐντύπωσιν διὰ τὴν πρωτοτυπίαν των.

Μετὰ ἀπὸ τὴν Ρώμην μετέβη εἰς Μαδρίτην ὅπου παρηκολούθησε τὸ 4ον Συνέδριον Ἑσωτερικῆς Παθολογίας ἀπὸ 19/9/56-24/9/56.

Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Συνέδριον αὐτὸ ἦτο καὶ ὁ κ. Φλώρος. Ὁ κ. Καλογήρου δὲν ἀνεκοίνωσε θέμα ἔλαβε μέρος εἰς ὀρισμένας συζητήσεις. Κατόπιν προτάσεως τοῦ κ. Φλώρου τὸ συνέδριον καθώρισε τὸν κ. Καλογήρου ὡς μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ε' Συνεδρίου τὸ ὁποῖον θὰ συνέλθῃ μετὰ διετίαν εἰς Ἀμερικὴν.

ΠΡΟΣ

Τὴν Συντακτικὴν Ἐπιτροπὴν
τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν.

Ἀγαπητοὶ Κύριοι,

Ἐπιθυμῶ νὰ συγχαρῶ ἐγκαρδίως τόσοι τὴν Διοίκησιν τοῦ Γνωμαγόρα μας διὰ τὴν ἐπανεκδόσιν τῶν «Χρονικῶν» ὅσον καὶ σᾶς, διὰ τὴν ἀρτίαν ἐμφάνισίν των. Θεωρῶ εὐχῆς ἔργον, ἔὰν τὰ «Χρονικά» ἐξεδίδοντο κατὰ μῆνα καὶ μὲ 32 σελίδας, ὡς τὸ τεῦχος τοῦ Αὐγούστου. Δὲν παραγνωρίζω τὰς δυσχερείας ποῦ θὰ παρουσιασθοῦν, τόσοι ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ὕλης. Πιστεύω ὁμως, ὅτι ἄρκετοι συμπατριῶται μας, θὰ θελήσουν νὰ ἐνισχύσουν τὴν προσπάθειαν αὐτήν. Ὁ διορισμὸς ἐξ ἄλλου μιᾶς οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, νομίζω ὅτι θὰ συντελέῃ ἐκ τῶν ἐπιτυχῶν ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης.

Τακτικοὶ ἐπίσης συνεργάται τῶν «Χρονικῶν» νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀποβῶσιν οἱ ἀπανταχοῦ Νισυριακοὶ Σύλλογοι, ἀκόμη δὲ ὁ Δῆμος καὶ οἱ Κοινότητες τῆς Νήσου. Ὁ

Δῆμος καὶ αἱ Κοινότητες, διὰ τακτικῶν ἀνακοινώσεων των, θὰ πρέπει νὰ ἐπικοινωνοῦν μετὰ τῶν ἀπανταχοῦ Νισυριῶν καὶ νὰ τοὺς κατατοπίζουν ἐπὶ τῶν ἀναγκῶν, τῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν των, ὡς καὶ τῶν δυσχερειῶν ποῦ ἀντιμετωπίζουν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων των. Θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ δημοσιεύουν τοὺς ἐτησίους προϋπολογισμοὺς καὶ ἀπολογισμοὺς των παρέχοντες οὕτω πλήρη εἰκόνα τῆς ὑφισταμένης Καταστάσεως.

Περίληψεις τῶν λογοδοσιῶν των, ἂν μὴ αὐτούσια ὡς καὶ αἱ ἐνέχουσαι σημασίαν ἀποφάσεις καὶ ἐνέργειαι τῶν Συλλόγων πρέπει ἐπίσης νὰ δημοσιεύονται.

Διὰ τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Δήμου, τῶν Κοινοτήτων καὶ τῶν Συλλόγων θὰ παρέχεται ἐπαρκῶς ἡ εἰκὼν τῆς ἐκάστοτε καταστάσεως εἰς τὴν Πατρίδα μας πρᾶγμα ποῦ θὰ διεγείρῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐν τὰ ξένα συμπατριωτῶν μας, ὥστε νὰ πυκνώσουν τὰς τάξεις τῶν Συλλόγων μας καὶ νὰ συμβάλουν ἐνεργῶς ἐκ τὴν ἐνίσχυσιν αὐτῶν.

ΚΩΝ. ΜΟΥΡΑΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Τὴν 19 Σεπ(β)ρίου ἐ.ἔ. συνήλθεν εἰς τακτικὴν συνεδρίασιν τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος «Ἀγ. Ἰωάννης ὁ Θεολόγος» Ἀθηνῶν, παρισταμένων τιμητικῶς τοῦ Προέδρου τοῦ ὁμωνύμου Συλλόγου Ἀμερικῆς κ. Γ. Κοντεμανώλη καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου τοῦ ἐπίσης ὁμωνύμου Συλλόγου Νικιῶν-Νισύρου κ. Γ. Βαρκανῆ.

Διετυπώθη κοινὴ ἐπιθυμία συνεργασίας καὶ στενῆς ἀδελφικῆς ἐπαφῆς. Ἐλήφθη ἀπόφασις διὰ τὴν τέλεσιν τῆς ἐτησίης ἐορτῆς τοῦ «Ἀγίου Θεολόγου» καὶ ὠρίσθη τὸ σχετικὸν πρόγραμμα.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Θ. Θεοχαρίδης ἀνέπτυξε τὰς ἐντυπώσεις του καὶ ἔκαμεν ἀνακρινώσεις ἐπὶ τῆς παραμονῆς του εἰς Νίσυρον.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐφετεινῆς Πανηγύρεως τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἡ Μοναστηριακὴ Ἐπιτροπὴ εὐγνωμονοῦσα, ἀπευθύνει χαιρετιστήριον μῆνυμα τοῖς ἀπανταχοῦ Νισυρίοις.

1) Εὐχαριστεῖ θερμῶς τὸν λαμπρὸν πατριώτην κ. ΙΩΑΝΝΗΝ ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΡΤΟΦΥΛΗΝ διὰ τὴν ἐξ 100 δολλαρίων εὐγενῆ προσφορὰν του ὑπὲρ τῶν ἐξόδων τῆς Πανηγύρεως, τῷ εὐχεται δὲ καλὴν σταδιοδρομίαν καὶ σύντομον ἐπάνοδον εἰς τὴν προσφιλεῖ Πατρίδα.

2) Εὐχαριστεῖ ἐπίσης ἅπαντα τὰ μέλη τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Ἀμερικῇ ὁμωνύμων ἀδελφοτήτων τὰ δι' οἷονδῆποτε τρόπου συνδραμόντα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐφετεινῆς Πανηγύρεως, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἔργων.

3) Ἀπευθύνει χαιρετισμὸν ἐγκάρδιον πρὸς τοὺς νῦν ἐν Ἀμερικῇ εὐρισκομένους ἐργάτας καὶ τεχνίτας τοὺς μοχθήσαντας πράγματι δι' ἰδίων χειρῶν καὶ συμβαλόντας οὕτω εἰς τὸν ἐν γένει ἐξωραϊσμὸν τῆς Μονῆς.

4) Πρὸς τοὺτοις εὐχαριστεῖ πάντας τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου μας τοὺς πάσαι ποτὲ καὶ νῦν προσφέροντας εὐγενῶς τὸ ὑστέρημά των ὑπὲρ τοῦ Ἀγίου, καὶ εὐχεται ὅπως ἅπασιν τοῖς ἀνωτέρω εἴη ὁ Εὐαγγελιστῆς βοηθός.

5) Ἐν τέλει, ἀποτίουσα φόρον τιμῆς τοῖς ἀειμνήστοις πρωτεργάταις τῶν ὁμωνύμων ἀδελφοτήτων Ἀθηνῶν καὶ Ἀμερικῆς εἰς μνημόσυνον αἰώνιον, εὐχεται εὐλαβῶς τὴν στιγμὴν ταύτην, ἵνα οὗτοι ἔσωνται δίκαιοι.

Ἐν Νικείοις Νισύρου τῇ 28ῃ Σεβρίου 56

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Δημήτριος Γ. Κανδύλης

Γεώργιος Μ. Μίχαλος

Ο ΤΑΜΙΑΣ

Γεώργιος Ν. Νικητιάδης

ΝΙΚΙΑ - ΝΙΣΥΡΟΥ

— Ἀρκετὴν κίνησιν παρουσίασεν ἐφέτος ἡ Νίσυρος κατ' ἀκολουθίαν δὲ καὶ τὰ Νικιά. Ἀπὸ τὴν Ρόδον, Ἀθήνας καὶ Νέαν Ὑόρκην ἦλθαν πολλοὶ παραθερισταί - προσκυνηταί. Καὶ ἀπὸ τὰ Λουτρά ὀργανώθησαν πρὸς τὰ Νικιά πολλῆς ἐκδρομῆς τουριστῶν. Ὑπῆρχε σχετικὴ ψυχαγωγία.

— Τὴν 15ην Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἐπεσκέφθη τὴν Κοινότητα ὁ Νομάρχης Δωδ(ν)ήσου μετὰ τῆς ἀκολουθίας του, εὐρισκόμενος εἰς Νίσυρον διὰ τὴν πανηγυριν τῆς Σπηλιανῆς. Εἰς τὸν αὐτοκιν(κ)ὸν Σταθμὸν ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ὁ Πρόεδρος μετὰ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ λοιπῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ πλῆθος κόσμου. Εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Προέδρου, ὁ κ. Νομάρ-

χης ἀπήντησεν ὑποσχεθεὶς τὴν συμπαράστασιν του καὶ τονίσας ὅτι ὁ ἠλεκτροφωνισμὸς τῶν Νικιῶν θὰ εἶναι συντόμως πραγματικότης.

Ἀφοῦ προσεφέρθησαν ἀναψυκτικὰ καὶ λοιπὰ προϊόντα τῆς ἐποχῆς εἰς τὴν Κεντρικὴν Πλατεῖαν «Χατζευαγγέλου», οἱ ἐπίσημοι ἀνεχώρησαν.

— Τὴν 26ην Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἔλαβε χώραν ἡ τακτικὴ Συνέλευσις τοῦ ἐνταῦθα Συλλόγου «Ἀγ. Ἰωάν. ὁ Θεολόγος» κατ' ἣν διεξαχθεῖσιν ἀρχαιρεσιῶν, ἐξελέγη τὸ κάτωθι νέον Δ(κ)ὸν Συμβούλιον:

Πρόεδρος: ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. Μ. ΣΑΚΕΛ-

ΛΑΡΙΔΗΣ.

Ἀντιπρόεδρος: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΒΑΡΚΑ-
ΝΗΣ.Γραμματεὺς: ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΓΕΡΑΣΙ-
ΜΟΥ.Ταμίαι: ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Κ. ΑΝΔΡΙΩΤΗΣ.
Σύμβουλοι: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΜΑΣΤΡΟ-
ΜΙΧΑΛΗΣ, ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ ΗΛ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ,
ΜΙΧΑΛΗΣ Κ. ΦΟΥΓΙΑΞΗΣ.Βασικὴ ἐπιδίωξις τοῦ Συλλόγου τυγχάνει
ἡ δημιουργία ἐνὸς πνευματικοῦ Κέντρου (Βι-
βλιοθήκης - Ἀναγνωστηρίου) καὶ ἡ ἀνέγερ-
σις τοῦ παρὰ τὸν Σταθμὸν Ναοῦ Ἀγ. Ἰωάν-
νου τοῦ Προδρόμου.Τὸν παριστάμενον Ἀρχιμανδρ. Ἀλέξ. Γε-
ωργιάδην, ἡ Συνέλευσις ἀνεκήρυξεν Ἐπίτιμον
Μέλος τοῦ Συλλόγου.— Τὴν 9ην Σεπτεμβρίου ἐ. ἐ.
ἔλαβε χώραν εἰς τὸ Κοινοτικὸν Μέγαρον μακρὰ
συνεδρίασις εἰς ἣν μετέσχον: ὁ Πρόεδρος κ. Νι-
κητιάδης μετὰ τοῦ Κοινικοῦ Συμβουλίου, ὁ Ἱε-
ρεὺς Παπαμιχαὴλ Σακελλαρίδης καὶ τὰ μέλη
τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ Διδάσκα-
λος κ. Ἱ. Γιαννάκης, τὸ Δ. Σ. τοῦ Συλλόγου
«Ἀγ. Ἰωάν. Θεολόγος» ὑπὸ τὴν Προεδρίαν
τοῦ Ἀντῆρου κ. Βαρκανῆ, ὁ Πρόεδρος τοῦ
«Ἀγ. Ἰωάν. Θεολόγου» ὑπὸ τὴν Προεδρίαν
τοῦ Ἀντῆρου κ. Βαρκανῆ, ὁ Πρόεδρος τοῦ
«Ἀγ. Ἱ. Θεολόγου» Ἀμερικῆς κ. Γ. Κοντεμα-
νώλης, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπεφυλάχθη θερμὴ ὑπο-
δοχῇ καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ «Ἀγ. Ἱ. Θεολό-
γου» Ἀθηνῶν κ. Θ. Θεοχαρίδης.Κατ' αὐτήν, ὁ κ. Κοντεμανώλης ἀνεκοίνωσε
τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου «Ἀγ. Ἱ. Θεολό-
γου» Ἀμερικῆς ὅπως ἀνεγείρῃ τὸ Δημικὸν
Σχολεῖον Νικιῶν. Οἱ Σύμβουλοι ἠὲ χαρίστησαν
διὰ τὸ ἐνδιαφερόν τοῦ Συλλόγου καὶ διεσχέψι-
σης μακρᾶς συζητήσεως ἀπεφασίσθη ὅπως τὸ
Κτίριον ἀνεγερθῇ εἰς τὸ παρὰ τὴν ἀμαξιτὴν
ὁδὸν εἰς θέσιν «Καστέλι» ἀγροασθὲν οἰκόμετον.
Ἡ ἀνέγερσις ὑπολογίζεται νὰ ἀρχίσῃ εὐθὺς
μετὰ τὴν ρύθμισιν τῶν Τεχνικῶν λεπτομερειῶν.— Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπενεμήθη ἐν ἐπισήμῳ
τελετῇ τὸ «Θεολόγιον Βραβεῖον».— Ἡ δι' αὐτοκινήτου συγκοινωνία εἶναι κα-
νονικὴ καὶ ἐξυπηρετικὴ.Ἐπερατώθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς πρώτης
Κοινοτικῆς Δεξαμενῆς. Ἐντὸς ὀλίγου ἄρχεται
ἡ ἐπισκευὴ τῶν κεντρικῶν ὁδῶν τῆς Κοινότη-
τος διὰ «γκρό-μπετῶ». Ἐψηφίσθησαν κονδύ-
λια δι' ἐπισκευὴν ἀγροτικῶν ὁδῶν. Διεκόπη-
σαν προσωρινῶς αἱ ἐργασίαι διανοίξεως ἀμα-
ξιτῆς ὁδοῦ Νικιῶν - Αὐλακίου. Ἀναμένονται
πιστώσεις διὰ τὴν συνέχισιν παλαιῶν ἔργων
καὶ ἐναρξιν νέων.— Τὸν παραιτηθέντα καὶ ἀναχωρήσαντα
εἰς Ἀμερικὴν Κοινот. Γραμματέα κ. Ζ. Ζαχα-
ριάδην, ἀναπληροῖ προσωρινῶς ὁ Ἀντιπρόε-
δρος κ. Κ. Ἀπριλάκης.— Εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἐνεγράφησαν
60 μαθηταί. Μόνη Διδασκάλισσα ἡ Δις Εἰρήνη
Φρατζῆ καὶ ἤδη ἀναμένεται ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπι-
θεωρητοῦ προσωρινὴ πληρωσις τῆς θέσεως
τοῦ Διητοῦ κ. Γαβρ. Σακελλαρίδης.— Ἦδη οἱ παραθερισταὶ ἀνεχώρησαν καὶ
ἐπανῆλθεν ὁ γνώριμος ρυθμὸς τῆς φθινοπωρι-
νοχειμερινῆς ζωῆς.

Συνεργάτης

ΡΟΔΟΣ (τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας κ. ΓΕΩΡ.
ΚΟΥΜΕΝΤΟΥ).Μεῖ ἰδιαιτέραν χαρὰν ὑπέδεχθη ἡ Νισυριακὴ
Παροικία τῆς Ρόδου τὴν ἐπανεκδοσὶν τῶν
ΝΙΣΥΡΙΑΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ, διότι πράγ-
ματι ἡ ἐπὶ μῆνας μὴ ἐμφάνισις τῶν ἐθεωρήθη
σαν ἀπώλεια προσφιλοῦς προσώπου.Διάχυτος εἶναι ἡ εὐχὴ διὰ τὴν συνεχεῖ
ἐκδοσὶν τοῦ περιοδικοῦ μας, τοῦ μοναδικοῦ
βήματος ἐν Ἑλλάδι διὰ τὴν προώθησιν καὶ
ἐμφάνισιν τῶν πολλαπλῶν ζητημάτων καὶ
προβλημάτων τῆς ἰδιαιτέρας μας Πατρίδος.Μεῖ μεγάλην ἱκανοποίησιν ἤκουσαμεν
τὸν Πρόεδρον τοῦ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ Ἀθηνῶν
κ. Π. Σακελλαρίδην, ὅταν διῆλθεν πρὸ
ἡμερῶν ἐκ Ρόδου, νὰ κάμνῃ λόγον διὰ τὸ
φλέγον ζήτημα τοῦ «νεροῦ» ἡ ἔλλειψις τοῦ
ὁποῖου καθιστᾷ προβληματικὴν τὴν ζωὴν
τῆς Νισύρου. Ἄν κατορθωθῇ καὶ λυθῇ τὸ
πρόβλημα αὐτὸ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν προε-
δρίας τοῦ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ ὑπὸ τοῦ κ. Π.
Σακελλαρίδης, ἡ Νίσυρος θὰ εὐγνωμονῇ.Πληροφοροῦμαι ὅτι ὁ κ. Γαβριὴλ Μίσιος
ἐπίτιμος Πρόεδρος Ἐνώσεως Ἀθλητικῶν Σω-
ματείων Δωδεκανήσου, ἀσχολεῖται μὲ τὴν
συγγραφὴν καὶ ἐκδοσὶν λευκώματος τῶν
Σωματείων κοινωτικῶν τε καὶ ἀθλητικῶν ἐπὶ
Κατοχῆς, ὡς καὶ τὰς βιογραφίας τῶν ἐξε-
χουσῶν φυσιογνωμιῶν τῶν παντοιοτρόπως
εὐεργετησάντων τὸν ἀγῶνα τῆς Δωδεκανή-
σου ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἄλλοδαπῇ.Ἰδιαίτερον εὐρύτατον σημείωμα ἀπασχο-
λεῖ τὸν συγγραφέα διὰ τὴν Νίσυρον καὶ τὰ
τέκνα της, ὡς ὁ Δημήτριος Στρίκης καὶ
ἄλλοι.Περὶ Νισύρου ἔχει ἤδη συγκεντρώσει τὰ
περὶ Μοναστηρίων, σχετικὴν ἱστορίαν των,
τὸ ἔγγραφο τοῦ ναυάρχου Μισοῦλη πρὸς
τὸν Ἰωάννην Μουλλὸν καὶ τὴν Γενικὴν Συνέ-
λευσιν τῶν Νισυρίων εἰς τὴν Παναγίαν τὴν
Σπηλιανὴν 2 τοῦ Πρωτόλη 1825, ὅταν ὁ
Μισοῦλης διώρισεν τὸν φύλακα εἰς τὸν Δια-
βάτη διὰ νὰ παρακολουθῇ τὰ πλεόντα
ἐχθρικά πλοῖα μέχρι τῆς Κάσου, καὶ ἐθέσπι-
σε τὴν κατὰ οἰκονομίαν φορολογίαν διὰ τὴν
ἐνίσχυσιν τοῦ ἀγῶνος, ἀπὸ μίαν ὁκτὼν κρεμ-
μύδια καὶ μίαν ὁκτὼ ψωμί καθ' ἑβδομάδα.Σημειώτεον ὅτι ὁ κ. Γαβριὴλ Μίσιος ὑπη-
ρέτησεν ὡς Δημοτικὸς Φαρμακοποιὸς ἐν Νι-
σύρῳ κατὰ τὸ 1926.Δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ν.Π.Δ.Δ.
Δωδεκανήσου ἐτοποθετήθη ὡς διευθυντῆς
τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Δωδεκανή-
σου, ὁ συμπατριώτης μας Μιλ. Λογοθέτης,
εἰς τὸν ὁποῖον καὶ εὐχόμεθα καλὴν σταδιο-
δρομίαν εἰς τὴν κοινωνικὴν παλαίστραν.

Ἐπίσης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΠΕΝΘΗ

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΡΘΕΝΙΑΔΗΣ

Με τήν συντριβή ανάγλυφη στὰ πρόσωπα καὶ σφυγμένη τήν καρδιά ἀπὸ τήν θλίψι, οἱ Νισύριοι τῶν Ἀθηνῶν Πειραιῶς καὶ οἱ πολυπληθεῖς φίλοι του, συνόδευσαν τὴν 11ην Σεπτεμβρίου στὴν τελευταία κατοικία του, τὸν ἀλησμόνητο Μιχαὴλ Παρθενιαδῆ.

Μέσα σὲ λίγες μέρες, ξαφνικά καὶ ἀναπάντεχα, ὁ λεβεντόκορμος πλάτανος ἔγυρε καὶ ἔπεσε. Ἐπесе καὶ χάθηκε πρόωρα ἓνας καλὸς πατριώτης ἓνας καλὸς φίλος ἓνας καλὸς ἄνθρωπος, ποὺ πολλὰ ἀκόμη ὑπέσχετο. Ἐκεῖνο ποὺ ἰδιαίτερα τὸν χαρακτήριζε ἦταν ἡ ἀνθρωπιά του. Ἐνοιωθε πάντα τὸν πόνο τοῦ συνανθρώπου του, σὰν δικό του πόνο καὶ ἔδινετο μὲ πάθος καὶ ὁλοκληρωτικά στὴν ἐξυπηρέτησί του.

Θερμὸς νοσταλγὸς τῶν καλῶν παλῶν καιρῶν, ἄφινε τήν καρδιά του νὰ τραγουδᾷ μὲ λυρική θέρμη καὶ μὲ ξεχωριστὴ στοργή τὰ περασμένα τοῦ νησιοῦ μας σὰν «Παλῆς Νισύριος». Ὁ

Ἐργασίας ἀπέσπασθη ἐκ τοῦ Ὑπῆτος Ι.Κ.Α. Ρόδου ὁ συμπατριώτης μας Γεώρ. Κουμέντος τοποθετηθεὶς ὡς Προϊστάμενος τοῦ Γραφείου Εὐρέσεως Ἐργασίας Ρόδου.

Πρὸ ἡμερῶν ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου καταστήματος χρυσοχοείου, τοῦ συμπατριώτου μας Νίκου Μαυρουδῆ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Χαϊλὲ Σελασιὲ εἰς Νέαν Ἀγορὰν Ρόδου. Ἡ πρωτοτυπία τῆς βιτρίνας του καὶ ἡ ἐξαιρετικότης καὶ κομψότης τῶν παντοειδῶν κοσμημάτων, προξενοῦν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους τὸ κατάστημα ξένους καὶ ἐντοπίους.

Ἐπίσης τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ καταστήματος χαρτοπωλείου καὶ τουριστικῆς εἵδη, τοῦ συμπ. Νίκου Χαρτοφύλῃ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Α. Παπάγου, εἰς Νέαν Ἀγορὰν Ρόδου. Τοῦ εὐχόμεθα καλὴς δουλειῆς.

Εἰς τὰς 30-9-56 τελοῦνται οἱ γάμοι τῆς ἐκ Νικεῶν Νισύρου δίδος Ἀννης Δερματᾶ μετὰ τοῦ ἐκ Κῶ κ. Βασιλείου Βαγιανοῦ, πρὸς τοὺς ὁποίους εὐχόμεθα νὰ καλογηράσουν.

χῶρος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Α' Νεκροταφείου στάθηκε ἀνεπαρκὴς γιὰ τὸ πλῆθος τῶν φίλων ποὺ τὸν κατέκλυσε.

Τὸν νεκρὸν ἀπεχαιρέτησεν ὁ ἐν Κῷ ἱατρός Σταμάτης Μανούσης, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐξῆρε τὴν προσωπικότητά του ὡς οἰκογενειάρχου καὶ κοινωνικοῦ παράγοντος ἐχαρακτήρισεν ὡς μεγάλην τὴν ἀπώλειαν τὴν ὁποίαν ὑπέστησαν ἡ Νίσυρος καὶ ἡ Κῶς ἀλλὰ καὶ ἡ Δωδεκάνησος.

Ἐπὶ τῆς σωροῦ κατετέθησαν στέφανοι παρὰ τῆς οἰκογενείας του, τῶν ἀδελφῶν του, τοῦ Δήμου Μανδρακίου, τοῦ Γνωμαγόρα Ἀθηνῶν, τοῦ πρώην Δημάρχου Ἀθηναίων Ἀμβροσίου Πλυτᾶ, τῶν οἰκογενειῶν Παναγιωτίδη, Χαλικάκη Μ. Ζωγράφου, Ἐμμ. Ζούνη, ἀδελφῶν Λυτρωτῆ, Κ. Μούρα καὶ ἄλλων, ἄλλοι δὲ κατέθεσαν διάφορα ποσὰ ὑπὲρ διαφόρων φιланθρωπικῶν σκοπῶν.

Ἡ σύνταξις τῶν «Νισυριακῶν Χρονικῶν» τῆς ὁποίας στενὸς ἀλλὰ καὶ ἐκλεκτὸς συνεργάτης ὑπῆρξεν ὁ μεταστάς, ἀπευθύνει πρὸς τὴν σύζυγον, τὰ τέκνα καὶ τὰ δέδελφια του τὰ πλέον θερμὰ συλλυπητήριά της.

Πρὸς

Τὴν Σύνταξιν τῶν «Νισυριακῶν

Χρονικῶν»

Ἐπιτρέπατέ μου νὰ σᾶς παρακαλέσω, ὅπως ἀποκατασταθῇ τυπογραφικὸν λάθος, παρεισφρῦσαν εἰς τὴν τελευταίαν παράγραφον τῆς συνεργασίας μου «Συλλογικὰ ἐπιτεύγματα» τοῦ τεύχους τοῦ Αὐγούστου, καθ' ὃ ἀντὶ τῆς λέξεως «Θρόνον», ἔγραφα «Θεόν».

Μετ' εὐχαριστιῶν

Κ. ΜΟΥΡΑΣ

